

2022. ÉV MAKROGAZDASÁGI ELEMZÉSE ÉS 2023- 2026. IDŐSZAK ELŐREJELZÉSE

MAGYAR GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

2023. ÁPRILIS 28.

Tartalom

1. Vezetői összefoglaló	3
2. 2022. év makrogazdasági áttekintése	12
2.1. Nemzetközi környezet	12
2.1.1. A globális konjunktúra alakulása	12
2.1.2. Munkaerőpiac	14
2.1.3. A monetáris kondíciók alakulása	16
2.1.4. Pénzügyi folyamatok	19
2.1.5. Az infláció alakulása	24
2.2. A magyar gazdaság helyzete.....	26
2.2.1. GDP.....	26
2.2.2. Munkaerőpiac	35
2.2.3. Infláció és monetáris kondíciók.....	39
2.2.4. Pénzügyek és adósságfinanszírozás.....	43
2.3. Az államháztartás helyzete.....	44
2.3.1. Bevételek	46
2.3.2. Kiadások	49
2.3.3. Kamategyenleg és államadósság	50
3. Előrejelzések (2023–2026).....	52
3.1. Makrogazdasági előrejelzés	52
3.1.1. Feltevéseink alakulása.....	52
3.1.2. A főbb makrogazdasági változókra vonatkozó előrejelzés	54
3.2. Költségvetési folyamatok 2023-ban.....	60
3.2.1. Bevételek	62
3.2.2. Kiadások	64
3.2.3. Kamategyenleg	67
3.2.4. Egyenleg és államadósság.....	67
3.3. A 2024-2026. évi költségvetés	69
3.3.1. A 2024-es költségvetési előrejelzés.....	69
3.3.2. A 2025. és 2026. évi költségvetési előrejelzés	72
4. Alternatív pályák	74
4.1. Alternatív pálya 1.	76
4.2. Alternatív pálya 2.	81

5. Előrejelzési táblázata84

1. Vezetői összefoglaló

2022-ben az Európai Unió GDP-je 3,5 százalékkal nőtt az előző évhez képest, amely a 2021-es 5,4 százalékos bővüléshez képest érdemi lassulást jelentett. Hasonló trend jellemezte a mutató alakulását az eurózóna tagországai között: a 2021-es 5,4 százalékos növekedést 2022-ben 3,5 százalékos bővülés követte. A német gazdaság 2022-ben 1,8 százalékos bővülést ért el, ami kismértékű visszalépés az egy évvel korábbi 2,6 százalékos emelkedéshez képest. Franciaországban a 2021-es 6,8 százalékos éves emelkedést 2022-ben 2,6 százalékos bővülés váltotta. A visegrádi országok növekedése az uniós átlaghoz képest két csoportra oszlik. Lengyelország és Magyarország teljesítménye meghaladta az uniós átlagot – rendre 1,4 és 1,1 százalékponttal –, miközben Csehország 1,0 százalékponttal, Szlovákia pedig 2,8 százalékponttal maradt attól el.

Az Egyesült Államok gazdasága 2022-ben, szintén érdemi lassulással jellemezhető. Így a 2021-es évi 5,9 százalékos növekedést 2,1 százalékos követte 2022-re.

A nem mezőgazdasági foglalkoztatottak száma 2022-ben 4,8 millió fővel emelkedett az USA-ban, amely 399 ezer fős havi bővülést jelent. Emelkedett az aktivitási ráta is a 16 éven felüli korosztályban 2022 végére, 0,6 százalékponttal, 60,1 százalékra. A munkanélküliek száma 2021 és 2022 között több, mint 600 ezer fővel csökkent, így a munkanélküliségi ráta a 2021-es záró – 3,9 százalékos – szintről 2022 végére 3,5 százalékra ment le.

A foglalkoztatottak száma az Európai Unió 27 tagországában 2022 végére 1,3 százalékkal 214,6 millió főre emelkedett, a foglalkoztatási ráta a 20 és 64 év közötti életkorúak között 2021-ben az EU egészét tekintve 73,1 százalékról 74,7 százalékra nőtt. A munkanélküliségi ráta az Európai Unióban 2022 végén 6,1 százalékot tett ki, amely 0,3 százalékpontos csökkenést jelent a megelőző évhez képest.

Az Európai Központi Bank a 2022. júliusi ülésén kezdte el a nagyon erős és egyre tovább erősödő inflációs nyomás okán a kamatemelési ciklusát és ekkor 50 bázisponttal, a szeptemberi ülésén 75 bázisponttal, októberi ülésén további 75 bázisponttal, decemberi ülésén már mérsékelte a kamatemelés ütemét és csak további 50 bázisponttal emelte a három irányadó kamatlábát. Így az irányadó refinanszírozási műveletek kamatlába, valamint az aktív oldali rendelkezésre állás

és a betéti rendelkezésre állás kamatlába 2022. december 21-i hatállyal 2,50 százalékra, 2,75 százalékra, illetve 2,00 százalékra nőtt.

A Federal Reserve 2022 márciusi ülésén 25, május elején pedig 50 bázisponttal a 0,75–1,0 százalékos sávba emelte alapkamatát. A kamatemelési ciklus a múlt év júniusi ülésén is folytatódott 75 bázisponttal és ugyanennyivel emelt a Federal Reserve júliusi ülésén is. Ekkor már az irányadó kamatláb célsávja a 2,25 – 2,50 százalékos tartományba került. A FED 2022. szeptemberi döntése alapján az új kamatsáv 3,00 - 3,25 százalék lett, amely 75 bázisponttal volt magasabb, mint az előző. Az előzőeket még két kamatemelés követte, a múlt év novemberében és decemberében is. Az előző eredményeként még mindig 75 bázisponttal, de az utóbbi esetben már csak 0,5 százalékponttal növelte a FED az amerikai alapkamatot a 4,25-4,5 százalékos sávba. Megfogalmazták 2022 decemberében, hogy enyhítés először 2024-ben következhet be, amikor év végére valahol 4 százalék felett lehet a kamatszint.

2022-ben a 10 éves állampapírok hozama az USA, az Egyesült Királyság, Japán, Franciaország és Németország esetében is erős emelkedő trendet produkált. Így a záró érték 2022-ben az USA esetében 3,8 százalékot, az Egyesült Királyság esetében 3,7 százalékot, 0,4 százalékot, Franciaországnál 3,1 százalékpont, Németországnál pedig 2,6 százalékpontot tett ki.

A múlt év során a főbb lebegő árfolyamrendszerű devizák árfolyamának alakulása a dollárhoz viszonyítva eltérő képet mutatott: az euró 5 százalékot, a jüan 9 százalékot, a jen 14 százalékkal és a font 10 százalékkal gyengült, míg a svájci frank 1 százalékkal erősödött a vizsgált időhorizonton.

A világ vizsgált, vezető tőzsdéinek árfolyama 2022-ben alapvetően hasonlóan csökkenő trendet mutatott. A DAX 14 százalékos, a Nikkei 11 százalékos, a DJI 10 százalékos, a Shanghai Composite 15 százalékos, az FTSE 100 0,1 százalékos, a STOXX pedig 13 százalékos visszaesést produkált a múlt év eleje és vége között.

Az Egyesült Államokban 2021-ben az árak 7,0 százalékkal emelkedtek, ehhez képest 2022-re az infláció kismértékben lassulva 6,5 százalék volt éves alapon.

Az Európai Unióban és az eurózóna országai esetében az infláció a 2021-es évi 2,9 százalékról 2022-re 9,2 százalékra nőtt. Minden uniós tagországban fokozódott az áremelkedés üteme. Az EU-ban és az eurózónában is elsősorban az energiaárak

és az élelmiszerárak alakulása hajtotta fel az inflációt. Az euróövezet éves inflációs rátájához a legnagyobb mértékben az élelmiszer, az alkohol és a dohányáru járult hozzá (+2,88 százalékpont), ezt követik az energia (+2,79 százalékpont), a szolgáltatások (+1,83 százalékpont) és a nem energetikai ipari termékek (+1,70 százalékpont) hozzájárulásai.

A magyar gazdaság teljesítménye 2022-ben éves szinten 4,6 százalékkal bővült mind nyers mind a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok alapján is. A 2022. évi GDP értéke 66 616 milliárd Ft volt folyóáron. 2022. évi 4,6 százalékos GDP-növekedés az előző évi éves 7,2 százalékos GDP-növekedéshez képest jelentősen elmaradt, azonban a 2021-es 7,2 százalékos GDP érték a 2020-as COVID-19-világjárvány miatt bekövetkezett gazdasági leállást követő hirtelen megindulásának az eredménye volt. A 2022-es év más volt, mint az előző évek, úgy, mint a 2020-2021-es COVID-19-világjárványos időszak, vagy a 2020-as éveket megelőző „békés” évek. Ugyanis 2022. február 24-én kirobbant orosz-ukrán háború és az azt követő gazdasági környezet, a szankciós intézkedések jelentősen befolyásolták a magyar gazdaság teljesítményét. Ennek fényében még inkább kedvezőnek tűnik az éves 4,6 százalékos GDP-növekedés.

Termelési oldalról a mezőgazdaságon kívül valamennyi nemzetgazdasági ág hozzájárult a GDP-növekedéséhez. A legnagyobb súlyú hozzájárulást a szolgáltatási szektor adta, amely az előző év azonos időszakához képest 7,2 százalékkal nőtt. A szolgáltatási szektoron belül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás teljesítménye bővült a legnagyobb (27,7 százalék) mértékben, annak ellenére, hogy előző év bázisa kimagasló volt. Vagyis 2021-ben az ágazat teljesítménye éves szinten 44,1 százalékkal nőtt. Az ágazat bővülésének második helyén a szállítás raktározás ágazat (14,3 százalék) állt, harmadik helyet pedig a művészet, szórakozás, szabadidő ágazat (10,0 százalék) foglalta el. Ez utóbbi esetében az erőteljes növekedés magas (12,2 százalék) bázis mellett következett be. A 2022. évi ipari termelése 5,4 százalékkal, míg a feldolgozóipari termelés 5,9 százalékkal nőtt 2022-ben az előző évhez viszonyítva. Az építőipar – amely a 2022. évi GDP-hez 0,2 százalékponttal járult hozzá – 2022-ben éves szinten 3,1 százalékkal bővült. A jövőbeni kilátásokat tekintve, az építőipari új szerződések állománya 2022-ben 3,1 százalékkal maradt el a 2021-től.

Felhasználási oldalról a GDP-növekedéséhez a végső fogyasztás 3,2 százalékponttal, a bruttó felhalmozás 0,7 százalékponttal, míg az export-import egyenlege 0,7 százalékponttal járult hozzá. A végső fogyasztásnak a hozzájárulását leginkább háztartások fogyasztása adta. A háztartások tényleges fogyasztása 5,8 százalékkal nőtt, a közösségi fogyasztás pedig 1,3 százalékkal csökkent éves szinten. Így a végső fogyasztás összesen 4,7 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest. A fogyasztás bővülésében továbbra is komoly szerepet játszottak a természetbeni társadalmi juttatások (pl. júniusi és a novemberi nyugdíjemelések, illetve a novemberi nyugdíjprémium, a gyermeket nevelő családokat érintő adókedvezmények, minimálbér és a garantált bérminimum, az egyes szektorokban bevezetett béremelések stb.). A bruttó felhalmozás 2,2 százalékkal bővült. Így a végső fogyasztást és a bruttó felhalmozást is magába foglaló belföldi felhasználás 2022-es volumene 3,9 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest. 2022. évi 4,6 százalékos GDP-hez az export-import egyenlege 0,7 százalékponttal járult hozzá. Ezen belül az export összesen 9,5 százalékpontos, az import összesen pedig 8,8 százalékpontos hozzájárulást adott a 2022-es GDP-növekedéshez. Összességében az áruk külkereskedelmi forgalma nagyobb mértékben járul hozzá a GDP-növekedéséhez, azonban a 2022-es növekedés tekintetében az áruk külkereskedelmi forgalma kisebb mértékben nőtt, mint a szolgáltatásoké.

2022-ben a foglalkoztatottak száma négy év után először haladta meg a koronavírus okozta válság előtti szintjét és tovább emelkedett a tavalyi évben az aktivitás is. Nőtt az alkalmazottak száma, elsősorban a versenyszférában, továbbá az aktivitás fokozódása mellett a munkanélküliségi ráta is tovább csökkent, így az változatlanul az egyik legalacsonyabb az európai uniós tagországok között. A gazdaság újraindulásával párhuzamosan tovább fokozódott a munkaerőhiány jelensége, amely az év során már meg tudta haladni a válság előtti szintjét is. A bruttó átlagkereset 2022-ben 17,4 százalékkal 500 ezer forintra emelkedett, amelyen belül a költségvetési szférában regisztráltak gyorsabb béremelkedést az egyes területeket érintő bérrendezések nyomán, míg a versenyszférában a minimálbér és garantált bérminimum emelése, valamint a munkaerőhiány játszott döntő szerepet.

2022-ben az infláció átlagosan 14,5 százalék volt Magyarországon az előző évi 5,1 százalék után. Eközben a szezonálisan kiigazított maginfláció 3,9 százalékról 15,7 százalékra növekedett. Éves átlagban mind a headline infláció, mind a maginfláció számottevően nőtt, így a mutató értéke jelentősen meghaladta a Magyar Nemzeti Bank 2-4 százalék közötti célsávját. Az egyes termékcsoportok közül a legnagyobb áremelkedést, átlagosan 26,0 százalékot, az élelmiszerek esetében mérték, ezt követte a háztartási energia árának 21,7 százalékos növekedése. Mindkét termékcsoporthoz tapasztalt áremelkedés esetében a háború komoly szerepet játszott. A történelmi magasságokba emelkedő energiaárak következtében módosítani kellett a háztartási energiára vonatkozó hatósági árazáson, míg az élelmiszerek esetében a megnövekedett energiaköltségek mellett az aszály, a volatilis forintárfolyam, a termelékenységi problémák és a kereslet-kínálati egyensúlytalanságok jelentősen befolyásolták a hazai inflációt. A tartós fogyasztási cikkek ára 12,2 százalékkal, az egyéb cikkek ára 12,0 százalékkal, a szeszes italok, dohányárúké 9,9 százalékkal, a szolgáltatásoké 7,1 százalékkal, a ruházkodási cikkeké pedig 5,5 százalékkal nőtt. A Magyar Nemzeti Bank inflációs alapmutatói közül az indirekt adóktól szűrt maginfláció 15,6 százalékot, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció 12,1 százalékot, míg a ritkán változó árú termékek inflációja 13,0 százalékot tett ki.

Az MNB 2022 folyamán több lépésben emelte meg alapkamatát és az év elejei 2 százalék feletti mértékűről októberében 13 százalékosra. Az effektív kamatlábat, amelyet az egynapos (O/N) betét jelenti októbertől 18 százalékra emelte. A lépések indoka legfőképpen a mindinkább magas hazai inflációs környezet és a pénz- és elsősorban devizapiaci turbulenciák voltak.

Az magasabb kamatkörnyezet nyilvánvalóan nagyobb terhet jelent az államháztartás számára is. Az államadósság durationjának hosszításával tompítható az átárazódások negatív, illetve költségnövelő hatásai. A devizaarány 20 százalékosról 25 százalékra emelkedett, amely ugyan egyfelől nagyobb árfolyamkockázatot jelent, ugyanakkor megfelel az ÁKK Finanszírozási tervében megfogalmazott célsávnak.

A 2022. év végi előzetes adatok alapján az államháztartás központi alrendszerének hiánya 4 753,4 milliárd forintot tett ki. A deficithez a központi költségvetés 4 611,5 milliárd forintos és a társadalombiztosítási alapok 405,8 milliárd forintos

hiánya, valamint az elkülönített állami pénzalapok 263,9 milliárd forintos többlete járult hozzá. Az EDP jelentés szerint az uniós módszertan szerinti hiány 6,2 százalék lett. A sikeres gazdasági újraindítás és a felgyorsult infláció eredményeként a költségvetés bevételei jelentősen nőttek az év folyamán. A bevételi oldalt erősítették a költségvetési kiigazítás során bevezetett különadók is. A kiadási oldalt a honvédelem, az uniós források megelőlegezése, valamint az orosz-ukrán háború miatt bekövetkező energiaválság hatására jelentősen növekvő rezsitámogatások határozzák meg. Emellett jelentős összegek kerültek kifizetésre a családok és a nyugdíjasok támogatása érdekében.

Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága 2022 végén 45 562 milliárd forint volt, amely a GDP 73,3 százalékának felelt meg az egy évvel korábbi 76,8 százalék után.

Az elhúzódó, immár egy éve tartó, orosz-ukrán háború és az erre válaszként érkező szankciók, valamint az emelkedő energiaárak miatt egy bizonytalan makrogazdasági környezetben készítettük előrejelzésünket. Emiatt lényeges megjegyezni, hogy az előrejelzés az április 12-ig elérhető adatok figyelembevételével készült. Az alappályánk egy javuló inflációs környezettel és ezzel egyetemben egy az év végére növekedő belső kereslettel számol. Az egyik alternatív pályánk egy magasabb inflációs környezetet vetít előre, míg a másik pálya az EU-s források körüli bizonytalanság miatt a beruházások és a költségvetési kiadások visszafogottabb bővülésével számol.

A gazdasági kilátásokat övező bizonytalanságok és a hazánkban tapasztalható magas infláció miatt a gazdasági növekedés mértéke 2023-ban 0,7, 2024-ben 3,2, 2025-ben 3,8, 2026-ban pedig 2,8 százalék lehet.

A historikusan magas inflációs környezetben az idei év első felében a lakossági fogyasztás csökkenésére, majd visszafogott emelkedésére számítunk. Emellett a magas kamatkörnyezet és a továbbra is szigorú hitelezési sztenderdek miatt a vállalatok vélhetően elhalasztják beruházásaikat. Ezen tényezők pedig a belső kereslet zsugorodásához vezetnek. Az év végéhez közeledve a belső kereslet fokozatos növekedése valószínűsíthető, azonban a GDP bővüléséhez való hozzájárulása visszafogott maradhat az év folyamán. A belső kereslet idén 2,4 százalékkal csökkenhet, míg a következő három évben rendre 2,8, 4,4 és 3,4 százalékos bővülést várunk. A kormányzati kiadások visszafogása valószínűsíthető

idénre. A további években pedig kiegyensúlyozottan növekedhetnek a kormányzati kiadások. Az Európai Unió források nagyobb mértékű lehívásának gazdasági hatásait számszerűsítettük az egyik kockázati forgatókönyvben.

Az export alakulását idén több tényező is befolyásolja. Az export bővülését segíti az exportpartnerek fokozatos bővülése. Ugyanakkor az elhúzódó háború negatív kockázatokat hordoz, ami mérsékelheti a kivitelt. Az import alakulását leginkább az export és a belső kereslet bővülése határozza meg. Az export volumenbővülése becslésünk szerint 2023-ban 6,9, 2024-ben 3,5, 2025-ben 3,3, míg 2026-ban 7,7 százalék lehet. Az import idén 4,4 százalékkal a következő három évben pedig rendre 2,7, 2,5, illetve 6,8 százalékkal bővíthet.

Magyarországon 2022-ben átlagosan 14,5, míg 2023 I. negyedévében 25,4 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak. A hazai infláció szempontjából lefelé mutató kockázat az energiaárak alakulása körüli bizonytalanságok, melyeket az első alternatív forgatókönyvben tárgyalunk. Emellett további jelentős negatív kockázatokat hordoz az orosz-ukrán konfliktus fennmaradása, a mezőgazdasági terméshozamok alakulása miatti élelmiszerár emelkedés, illetve az árstoppek kivezetését övező bizonytalanság. Azonban az eurozóna inflációja a várakozásokkal ellentétben alacsonyabban alakult idén év elején, illetve már látszik az inflációs fordulat, amely csökkentheti az importált infláció mértékét. Összességében a pénzromlás üteme 2023-ban 18,9, 2024-ben 5,2, 2025-ben 3,7 és 2026-ban 2,7 százalék lehet, tehát éves átlagban az előrejelzési horizont végéig (pontosabban 2025-ben) visszatér a jegybanki célsávba.

Feltételezéseink szerint az alapkamat az idei év végéig maradhat 13 százalék és csak a következő évtől várjuk a kamatkondíciók lazítását. Azonban a 18,5 százalékos irányadó kamatot, mely a hitelezés szempontjából meghatározó, a jegybank az infláció mérséklődésével párhuzamosan még az év vége előtt elkezdheti csökkenteni. A jegybanki alapkamat az idei év végén 13, 2024 végén 7,9, 2025 végén pedig 3,6 százalékot tehet ki. A kamatcsökkentés feltétele azonban az infláció tartós mérséklődése, enélkül lazítás még csak fel sem merülhet.

A költségvetés 2023-ban a GDP 3,9 százalékának megfelelő hiánnyal zárhat, ami megegyezik a költségvetési törvényben előrejelzett deficitcéllal. Az alacsonyabb költségvetési hiányt lehetővé tévő 1,5 százalék feletti GDP növekedés alapforgatókönyvünk előrejelzése szerint nem fog megvalósulni. Összességében

folytatódhat a költségvetés konszolidációja, amely eredményeképp az ESA-hiány az előrejelzési horizont végén már a maastrichti 3 százalékos kritérium alá mérséklődhet. A GDP-arányos bruttó államadósság az idei évben 68,7 százalékra csökkenhet, amely 4,8 százalékpontos mérséklődést jelent. A költségvetés alakulására kockázatot jelent az orosz-ukrán háború elhúzódása, az európai uniós források beérkezésének további késedelve ill. részleges elmaradása.

Kivetítésünk alapján 2024-ban a kormányzati szektor ESA-hiánya a GDP 2,6 százalékát teheti ki, mely érték minimálisan magasabb a Kormány által várt 2,5 százalékos deficitcélnál. A különadók teljes mértékű kivezetésére nem lesz lehetőség, de csökkentésükre igen. A kormányzati várakozásokhoz képest magasabb infláció megnöveli a nyugdíjkiadásokat, de a tartalékok visszatartásával ezt kezelni tudja a kormányzat. Előrejelzésünk alapján 2025-ben és 2026-ban a GDP-arányos 1,5 százalékos és 1,0 százalékos hiánycélok teljesülhetnek. A GDP-arányos államadósság 2024 és 2026 között folyamatosan csökkenni fog: előbb 67,5 majd 64,5 és az időhorizont végén 61,1 százalékra.

Az első alternatív pálya esetében az alapfeltevésünk az, hogy a háború elhúzódik, illetve az érvényben lévő 10 szankciós csomag után újabb szankciós területek következnek. Mindemelllett a napokban egy évvel meghosszabbításra került, az ukrán mezőgazdasági termékek uniós behozatalát megkönnyítő intézkedéseknek a magyar gazdaságra gyakorolt hatása.

A növekvő energiaköltségek, a magas infláció, illetve a kedvezőtlen kamatkörnyezet negatívan befolyásolnák a gazdasági növekedést, amelynek köszönhetően a foglalkoztatás is lassabb ütemben tudna csak bővülni, a munkanélküliségi ráta magasabb szinten ragadhat

A második alternatív pálya az elsővel ellentétben a jelenlegi helyzet pozitív irányba történő elmozdulását predesztinálja. Az optimista forgatókönyv középpontjában a Magyarországnak járó, az Európai Unió által zárolt források lehívása áll. Amennyiben ez megtörténne számos felfüggesztett hazai beruházást meg lehetne valósítani, ami a beruházások és a kormányzati kiadások növelésén keresztül ösztönözné a gazdasági növekedést.

Az extra források és a dinamikusabb GDP növekedés összességében pozitív hatást gyakorolna a költségvetési egyenlegre is, amely kedvezőbb adósságpályát eredményezne.

2. 2022. év makrogazdasági áttekintése

2.1. Nemzetközi környezet

2.1.1. A globális konjunktúra alakulása

2022-ben az Európai Unió GDP-je 3,5 százalékkal nőtt az előző évhez képest, amely a 2021-es 5,4 százalékos bővüléshez képest érdemi lassulást jelentett. Hasonló trend jellemezte a mutató alakulását az eurózóna tagországai között: a 2021-es 5,4 százalékos növekedést 2022-ben 3,5 százalékos bővülés követte. Az EU gazdasági teljesítménye 2022-ben az ukrán-orosz háború, az energetikai kockázatok és a gyorsuló infláció eredményeként lassult.

Az Európai Unión belül a kormányzati kiadások GDP növekedéshez történő hozzájárulása a 2021-es mintegy 0,9 százalékponthoz képest 0,2 százalékponttal csökkent. A háztartások fogyasztása 2021 vonatkozásában mintegy 2,1 százalékponttal járult hozzá a GDP emelkedéséhez, ami 2022-re 2,0 százalékpontos növekedést segítő hozzájárulássá változott. A tőkeképzés hozzájárulása 2021-ben 1,4 százalékponttal növelte a GDP-t, ugyanez a mutató egy évvel korábban 1,4 százalékpontot magyarázott a bruttó hazai termék bővüléséből. A nettó exportnak 2021-ben 1,0 százalékpontos volt a GDP növekedéséhez történő hozzájárulása, ami 2022-re -0,1 százalékpontos negatív hozzájárulássá változott.

Az euróövezet tekintetében a kormányzati fogyasztás hozzájárulása a GDP növekedéséhez 2022-ben 0,2 százalékpontos volt, szemben a 2021-es 1,0 százalékponttal. A tőkeképzés hozzájárulása 2021-ben 1,2 százalékpontot tett ki, míg 2022-ben 1,1 százalékpontot adott a GDP bővüléséből. A háztartási fogyasztás 2021-ben 1,9 százalékponttal emelte a GDP növekedését, de 2022-ben már 2,2 százalékponttal gyorsította azt. A nettó export hozzájárulása vonatkozásában 2021-et illetően azt láttuk, hogy 1,3 százalékponttal járult hozzá a GDP növekedéséhez, 2022-re azonban romlott a mutató értéke, már 0,1 százalékponttal csökkentette a GDP-t.

A német gazdaság 2022-ben 1,8 százalékos bővülést ért el, ami kismértékű visszalépés az egy évvel korábbi 2,6 százalékos emelkedéshez képest. Németországban a kormányzati kiadások hozzájárulása a 2021-es GDP-hez 0,8

százalékpont volt és ez 2022-ben 0,3 százalékponttra ment le. Mindeközben a háztartások fogyasztása a 2021-es 0,2 százalékpontos pozitív hozzájárulás után 2022-ben 2,1 százalékponttal növelte a GDP-t. A nettó exportot tekintve, annak a GDP-hez történő hozzájárulása 2021-ben 0,8 százalékpont volt, ez 2022-re negatívba fordult, -1,2 százalékponttra ment le.

Franciaországban a 2021-es 6,8 százalékos éves emelkedést 2022-ben 2,6 százalékos bővülés váltotta. Ezen belül a kormányzati kiadások 2021-ben 1,6 százalékponttal növelték a GDP-t, ugyanez 2022-ben 0,6 százalékpontot tett ki. A háztartások fogyasztási kiadásai a 2021-es 2,8 százalékpontos hozzájárulás után 2022-ben már csak 1,5 százalékponttal hatottak a GDP-re. A tőkeképzés Franciaország vonatkozásában 2021-ben 2,4 százalékponttal növelte a GDP-t, 2022-ben viszont már csak 1,1 százalékponttal. A nettó export 2021-ben 0,1 százalékponttal járult hozzá a GDP bővüléséhez, de 2022-re ez már megfordult és 0,7 százalékponttal mérsékelte azt.

A 2022-es évet illetően az Európai Unióban a legmagasabb növekedést Írország, Málta, illetve Portugália érte el, rendre 12,0 illetve 6,9 és 6,7 százalékkal. Az EU tagországok közül a legalacsonyabb bővülést Észtország produkálta, egyedül ez az ország volt recesszióban, -1,2 százalékkal. Továbbá Luxemburg és Szlovákia növekedése is alatta maradt a többi – eddig nem említett – uniós tagállaménak, rendre 1,5 és 1,7 százalék mellett.

A visegrádi országok növekedése az uniós átlaghoz képest két csoportra oszlik. Lengyelország és Magyarország teljesítménye meghaladta az uniós átlagot – rendre 1,4 és 1,1 százalékponttal –, miközben Csehország 1,0 százalékponttal, Szlovákia pedig 2,8 százalékponttal maradt attól el.

Az európai folyamatokhoz hasonlóan alakult az Egyesült Államok gazdasága 2022-ben, szintén érdemi lassulással jellemezhető. Így a 2021-es évi 5,9 százalékos növekedést 2,1 százalékos követte 2022-re. A magánfogyasztás 2021-ben 5,5 százalékponttal segítette a GDP növekedését, 2022-ben azonban ez már csak 1,8 százalékpontos lett. A termékek fogyasztása 2021-ben még 2,7 százalékponttal járult hozzá a GDP évi növekedéséhez, 2022-ben ez már 0,1 százalékponttal csökkentette a növekedést. A szolgáltatások 2021-ben a GDP növekedéséhez 2,8 százalékpontot adtak, míg 2022-ben 2,0 százalékponttal. A magánberuházások területén is lassuló trend volt tapasztalható: míg 2021-ban 1,6 százalékponttal

növelte ez a tétel a GDP bővülését, addig 2022-ben már csak 0,7 százalékponttal. A nettó export 2021-es hozzájárulása a GDP-hez –1,2 százalékpont volt, ez 2022-ben –0,4 százalékpont lett. A kormányzati kiadások 2021-ben a GDP növekedéséhez 0,1 százalékponttal járultak hozzá, ez 2022-ben viszont már negatívba fordult és 0,1 százalékponttal csökkentette a GDP-t.

**1. TÁBLÁZAT: AZ ELMÚLT ÉVEK GDP NÖVEKEDÉSE (SZEZONÁLISAN
KIIGAZÍTOTT ADATOK ALAPJÁN*, ÉV/ÉV INDEX, SZÁZALÉK)**

Ország	2018	2019	2020	2021	2022
Euróövezet	1,9	1,3	-5,6	5,4	3,5
Európai Unió	2,1	1,6	-6,1	5,4	3,5
Ausztria	2,6	1,4	-6,5	4,6	5,0
Csehország	3,2	2,3	-5,5	3,6	2,5
Franciaország	1,8	1,5	-7,8	6,8	2,6
Hollandia	2,4	1,7	-3,9	4,9	4,5
Lengyelország	5,4	4,5	-2,0	6,8	4,9
Magyarország	5,4	4,6	-4,5	7,2	4,6
Németország	1,3	0,6	-3,7	2,6	1,8
Olaszország	0,9	0,3	-9,0	7,0	3,7
Románia	4,5	4,1	-3,7	5,8	4,8
Spanyolország	2,4	2,0	-11,3	5,5	5,5
Szlovákia	3,8	2,3	-3,4	3,0	1,7
Egyesült Államok	3,0	2,2	-2,3	5,9	2,1

Forrás: Eurostat; Office for National Statistics, Government of the United Kingdom; Bureau of Economic Analysis, U.S. Department of Commerce; Economic and Social Research Institute Cabinet Office, Government of Japan

2.1.2. Munkaerőpiac

A nem mezőgazdasági foglalkoztatottak száma 2022-ben 4,8 millió fővel emelkedett az USA-ban, amely 399 ezer fős havi bővülést jelent. A foglalkoztatottak száma a 2022-es év végére már jelentősen – 2,2 millió fővel, azaz 1,4 százalékkal – meghaladta a válság előtti, 2020 februári, legmagasabb szintet. Emelkedett az aktivitási ráta is a 16 éven felüli korosztályban 2022 végére, 0,6 százalékponttal, 60,1 százalékra, amely viszont 1,0 százalékponttal elmarad a koronavírus megjelenését megelőző – 2020 első két hónapjában mért – szinttől.

A munkanélküliek száma, az előzőekkel összehangban, 2021 és 2022 között több, mint 600 ezer fővel csökkent, azaz 10 százalékkal mérséklődött. Így a

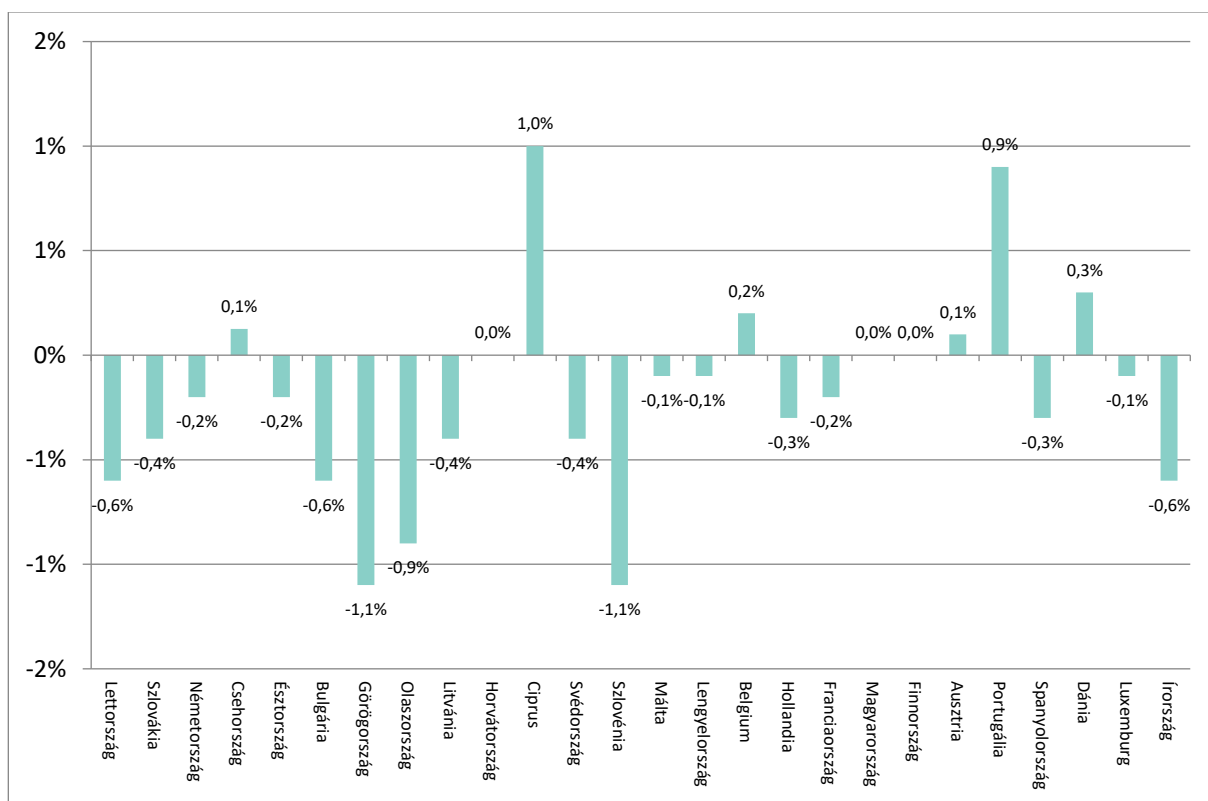
munkanélküliségi ráta a 2021-es záró – 3,9 százalékos – szintről 2022 végére 3,5 százalékra ment le. Ez gyakorlatilag azonos a válság előtti, 2020 eleji, szinttel. A foglalkoztatottak száma az Európai Unió 27 tagországában 2022 végére 1,3 százalékkal 214,6 millió főre emelkedett, amely létszám viszont még mindig 0,3 százalékkal elmarad a 2019-es szintjétől. A foglalkoztatás ráta a 20 és 64 év közötti életkorúak között 2021-ben az EU egészét tekintve 73,1 százalékról 74,7 százalékra emelkedett. Ebből a szempontból a legmagasabb arányt az Európai Unión belül 2022-ben Izland, Hollandia és Svédország esetében mérhettünk, rendre 84,8, 82,9 és 82,2 százalékkal. A legalacsonyabb a tárgyalt mutató értéke Románia – 68,5 százalék -, Görögország – 66,3 százalék - és Olaszország – 64,8 százalék - esetében volt megfigyelhető. A V4 országokat szemlélve Csehországnál volt a legmagasabb (81,3 százalék), majd hazánk (80,2 százalék), végül Lengyelország és Szlovákia (76,7 – 76,7 százalék) következett.

A munkanélküliségi ráta az Európai Unióban 2022 végén 6,1 százalékot tett ki, amely 0,3 százalékpontos csökkenést jelent a megelőző évhez képest. Számszerűen 2022 végére 2021 végéhez képest 444 ezer fővel lett kevesebb munkanélküli, a számuk 13,672 millióról 13,228 millióra ment le. A munkanélküliségi ráta a tagországok közül 6 esetében nőtt, a legnagyobb mértékben, 1,0 százalékponttal 7,4 százalékra Ciprus, 0,9 százalékponttal szintén 6,7 százalékra Portugália és 0,3 százalékponttal 4,8 százalékra Dánia esetében. Három országban – Horvátország, Finnország és Magyarország - stagnált 2021-hez képest 2022-re a mutató értéke. A többi országban csökkent a munkanélküliségi ráta a vizsgált időszak alatt.

A viseigrádi országok közül Csehországban a foglalkoztatottak száma 2022-ben 3,0 százalékkal nőtt 2021-hez képest, amely a megelőző évi 1,6 százalékos növekedésnek majdnem kétszerese. A munkanélküliségi ráta ugyanakkor a 2021. decemberi 2,2 százalékról 2,3 százalékra nőtt 2022 utolsó hónapjára. Lengyelországban a foglalkoztatottak száma 2022 során 2,5 százalékkal bővült, amely minimálisan (0,1 százalékkal) elmaradt az egy évvel korábbtól. A munkanélküliségi ráta viszont mérséklődést mutatott, annak mértéke 2022 decemberében csupán 2,9 százalék volt, 0,1 százalékponttal kevesebb, mint egy évvel korábban. Magyarországon az Eurostat adatai alapján a foglalkoztatottak száma 2022-ben 2,9 százalékkal lett magasabb, ez 0,5 százalékponttal meghaladta

az egy évvel korábbi adatot. A munkanélküliségi ráta ugyanakkor 2022 decemberére, egy év alatt nem változott, 3,8 százalék maradt. Szlovákiában 2022 során 1,4 százalékkal nőtt a foglalkoztatottak száma, ami 1,1 százalékponttal magasabb, mint az egy évvel korábbi érték. A munkanélküliségi ráta érdemi mérséklődést mutatott: a 2021. decemberi 6,5 százalékról 6,1 százalékra 2022 decemberéig.

**1. ÁBRA: A MUNKANÉLKÜLISÉGI RÁTA VÁLTOZÁSA 2021 ÉS 2022 KÖZÖTT
(SZÁZALÉKPONT)**

Forrás: EUROSTAT

2.1.3. A monetáris kondíciók alakulása

Nem változtatott az irányadó rátáján az Európai Központi Bank a múlt év első és második negyedében. Az alapkamat az eurózónában továbbra is 0 százalék, az egynapos betéti kamat $-0,5$, az egynapos hitelkamat pedig $0,25$ százalékon állt. Az infláció hónapról hónapra történelmi csúcsokat döntött az övezetben és már minden tagországban, érdemben a jegybank 2 százalékos célja felett alakult. Így a 2022. júliusi ülésén kezdte el az Európai Központi Bank a nagyon erős és egyre tovább erősödő inflációs nyomás okán a kamatemelési ciklusát és az irányadó kamatlábát 50 bázisponttal megemelte. Ennek megfelelően 2022. július 27-i

hatállyal az irányadó refinanszírozási műveletek, az aktív oldali rendelkezésre állás és a betéti rendelkezésre állás kamatlábait rendre 0,50 százalékra, 0,75 százalékra, illetve 0,00 százalékra emelte fel. Az eszközvásárlási program (APP) és a pandémiás veszélyhelyzeti vásárlási program (PEPP) vonatkozásában az EKB ezen a 2022. júliusi ülésén deklarálta, hogy az APP keretében vásárolt lejáró értékpapírokból származó tőketörlesztést teljes egészében hosszabb időszakon keresztül továbbra is újra befekteti, azután is, hogy elkezdte az irányadó kamatainak emelését, de mindenesetre addig, ameddig szükséges ahhoz, hogy fennmaradjanak a bőséges likviditási feltételek és a megfelelő monetáris politikai alapállás. Az EKB 2022. szeptember 8-i ülésén viszont már úgy döntött, hogy 75 bázisponttal emeli meg az irányadó kamatlábát. Ennek megfelelően az irányadó refinanszírozási műveletek, az aktív oldali rendelkezésre állás és a betéti rendelkezésre állás kamatlábai 2022. szeptember 14-i hatállyal rendre 1,25 százalékra, 1,50 százalékra, illetve 0,75 százalékra emelkedtek.

Az EKB 2022. októberi ülésén folytatta a három irányadó kamatlábának 75 bázisponttal történő emelését, így emelte az irányadó refinanszírozási műveletek kamatlábát, valamint az aktív oldali rendelkezésre állás és a betéti rendelkezésre állás kamatlába 2022. november 2-i hatállyal 2,00 százalékra, 2,25 százalékra, illetve 1,50 százalékra emelkedett. Az EKB egyben azt is jelezte, hogy további kamatemeléseket tervez, hogy biztosítsa az infláció időben történő visszatérését a 2 százalékos középtávú inflációs célhoz.

Az EKB decemberi ülésén már mérsékelte a kamatemelés ütemét, további 50 bázisponttal emelte az három irányadó kamatlábát. Így az irányadó refinanszírozási műveletek kamatlába, valamint az aktív oldali rendelkezésre állás és a betéti rendelkezésre állás kamatlába 2022. december 21-i hatállyal 2,50 százalékra, 2,75 százalékra, illetve 2,00 százalékra nőtt. Az EKB az APP keretében vásárolt lejáró értékpapírokból származó tőkefizetéseket 2023. február végéig teljes egészében újra kívánja befektetni. Ezt követően az APP-portfólió mért és kiszámítható ütemben fog csökkenni, mivel az eurorendszer nem fogja újra befektetni a lejáró értékpapírokból származó összes tőkefizetést. A csökkenés mértéke 2023 második negyedévének végéig átlagosan havi 15 milliárd eurót tesz ki, a további ütemet pedig idővel határozzák meg. A PEPP-et illetően, a Bank legalább 2024 végéig újra be kívánja fektetni a program keretében vásárolt lejáró

értékpapírokból származó tőkefizetéseket. A PEPP-portfólió jövőbeli kivezetését az EKB úgy fogja irányítani, hogy az ne zavarja a megfelelő monetáris politikai irányvonalat.

A Federal Reserve idei első ülésén még nem, azonban márciusban már 25, május elején pedig 50 bázisponttal a 0,75–1,0 százalékos sávba emelte alapkamatát. A kamatemeléseket követő kommentárokból a Fed a munkaerőpiaci folytatódó bővülését és így a munkanélküliség mérséklődését emelte ki, valamint hogy a járványhelyzethez köthető kereslet-kínálati egyensúlytalanságok miatt, illetve az energiaárak megugrásának köszönhetően az infláció magasan alakult. A Fed márciusra lezárta eszközvásárlási programját, míg májusi ülésén az eszközállomány fokozatos leépítéséről hozott döntést.

A Federal Reserve június közepén 75 bázisponttal emelte meg az irányadó kamatláb célsávját az 1,50-1,75 százalékos tartományba, ami megfelelt a szakértői várakozásoknak és az átrendeződő piaci árazásoknak is. A májusi ülés alkalmával jelzett, illetve az azóta történt Fed tisztviselői nyilatkozatok alapján ötven bázispontos emelés (júniusban és júliusban egyaránt) volt a levegőben, de a májusi inflációs adat (év/év alapon 8,6 százalék) az infláció gyorsulását mutatta és ez nagyobb emelésre kényszerítette a FED-t.

A Federal Reserve július 28-i ülésén 75 bázisponttal emelte meg az irányadó kamatláb célsávját az 2,25 – 2,50 százalékos tartományba, ami megfelelt a szakértői várakozásoknak és az átrendeződő piaci árazásoknak is. Ezzel együtt 2022. július 28-i hatállyal megszavazta a tartalékok után fizetett kamatláb 2,4 százalékra történő növelését. A FED egyben deklarálta, hogy a nagyobb, az 50 bázispontot meghaladó, emelések véget érnek és a továbbiakban a jegybanki döntések adatvezéreltek lesznek és elsősorban az inflációs adatokra fognak reagálni.

A FED 2022. szeptember 18-i döntése alapján az új kamatszám 3,00 - 3,25 százalék lett, amely 75 bázisponttal magasabb, mint az előző. A FED – szemben az előző ülésen megfogalmazottal, hogy mérsékelik a kamatemelés ütemét - jelezte, hogy már nem látnak esélyt arra, hogy puhán landoljon az amerikai gazdaság, az infláció letörése „nem lesz fájdalommentes”. Kiemelték, a jegybank elsődleges célja az infláció letörése, amelyért mindent meg fognak tenni. A jegybankárok 2022. decemberére valahol 4,00 - 4,50 százalék között látták a helyes kamatszintet.

A FED 2022 novemberi ülésén, jelentősen, 75 bázisponttal, 3,75 - 4 százalékra emelte az irányadó kamatsávját. A közleményében a bank jelezte, hogy a további lépések már kisebbek lehetnek. A bank közleménye arról is beszélt, hogy még nincs itt a kamatemelési ciklus vége, és hogy a korábban gondoltnál csak magasabb szinten állhat meg.

A várakozásoknak megfelelően a 2022. decemberi ülésén a FED visszavett az eddigi 75 bázispontos emelések üteméből és 0,5 százalékponttal növelte az amerikai alapkamatot a 4,25-4,5 százalékos sávba. A közlemény szövege szigorú volt, jelezték, hogy a Fed inflációellenes lépéseinek még közel sincsen vége, és nyitva hagyták a februári kamatdöntő ülésen születendő emelés mértékének ajtaját is. Enyhítés először 2024-ben következhet be, amikor év végére valahol 4 százalék felett lehet a kamatszint.

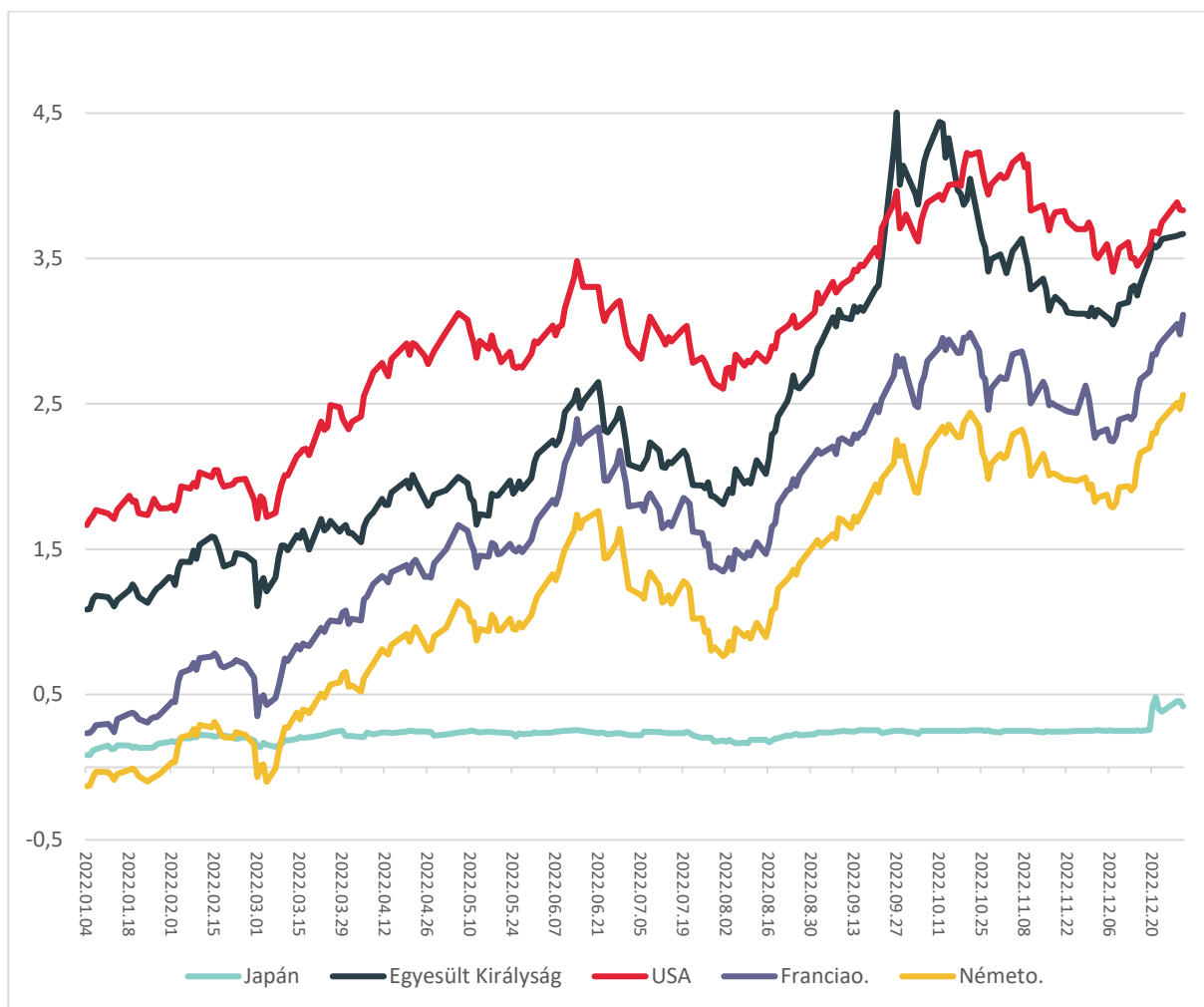
2.1.4. Pénzügyi folyamatok

2022-ben a 10 éves állampapírok hozama az USA, az Egyesült Királyság, Japán, Franciaország és Németország esetében is erős emelkedő trendet produkált.

A 10 éves amerikai államkötvények hozamai emelkedő trendet produkáltak 2022-ben. Ezt a tendenciát három kisebb csökkenési szakasz tarkította (február közepén, június közepén és november elején). Globálisan vizsgálva a múlt évet, a hozamok végig a pozitív tartományban voltak és a záró érték –3,83 százalék – több mint duplája lett a nyitónak – 1,67 százalék –, ugyanezen időszak maximális –és a minimális értékei között a különbség 2,57 százalékpont lett.

Az Egyesült Királyság 10 éves papírjainak hozamait illetően a vizsgált periódust tekintve jelentős ingadozások mellett alapvetően erős emelkedés volt tapasztalható, amelyet két időszakban – június végén és október elején – tört meg egy – egy kisebb csökkenési trend. Egészében vizsgálva a múlt évet, a jelentős mértékű emelkedő hozamszint úgy dominált, hogy a záró érték (3,67 százalék) több mint háromszorosa lett a nyitónak (1,09 százalék). Ugyanezen időszak maximális és a minimális értékei között a különbség 3,42 százalékpont volt.

2. ÁBRA: A TÍZÉVES ÁLLAMPAPÍRPIACI HOZAMOK ALAKULÁSA 2022. JAN. 4.
 – 2022. DEC. 30. (SZÁZALÉK)

Forrás: Refinitiv, Magyar Gazdaságkutató-szerkesztés

A 10 éves japán államkötvények hozamainál jelentős emelkedési trend volt 2022-ben, az év végi kisebb megugrás mellett. A hozamok az év során végig a pozitív tartományban voltak. Egészében vizsgálva a múlt évet, a záró érték (0,42 százalék) 0,33 százalékponttal volt a nyitó (0,08 százalék) felett. Ugyanezen időszak maximális és a minimális értékei között a különbség 0,40 százalékpontot tett ki.

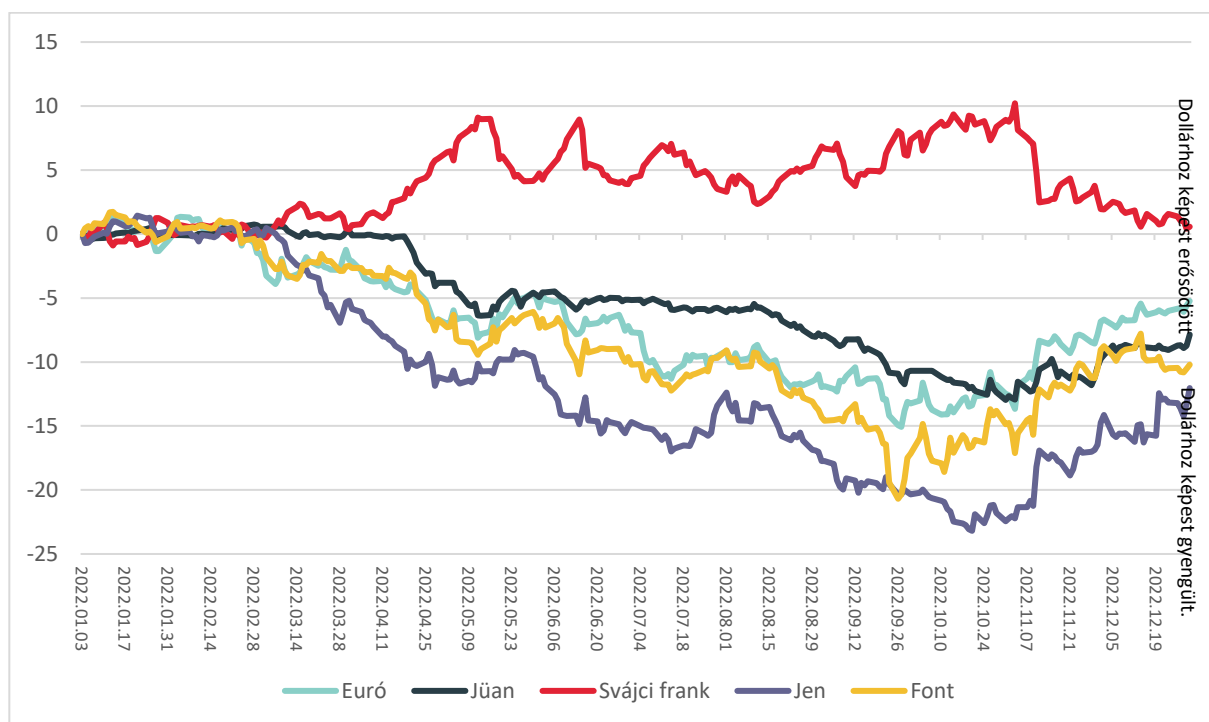
Franciaországban a 10 éves állampapírhozamok alakulását a vizsgált időszakban – jelentős ingadozásokkal kísérve – alapvetően erős emelkedő trend jellemezte, amelyet három kisebb visszaesési periódus (február végén, június közepén és október végén) tört meg. A hozamok 2022 során végig a pozitív tartományban tartózkodtak. A múlt év egészét szemlélve, a záró hozamszint (3,11 százalék) 2,88 százalékponttal haladta meg a nyitót (0,23 százalék), ami azt jelentette, hogy több mint tizenháromszorosára nőtt.

Németországban a hozam alakulása, hasonlóan a franciához - komoly ingadozások mellett – erős emelkedő tendencia jellemezte, amelyet itt is három kisebb csökkenési periódus (február végén, június közepén és október végén) tört meg. A teljes értékelésre kerülő periódust nézve, a hozamszint január végéig a negatív tartományban tartózkodott, utána viszont 2022 végéig pozitívak voltak a hozamok. A záró érték (2,56 százalék) mintegy 2,69 százalékponttal volt a nyitónál (-,13 százalék) nagyobb.

A múlt év során a főbb lebegő árfolyamrendszerű devizák árfolyamának alakulása a dollárhoz viszonyítva eltérő képet mutatott: az euró, a jüan, a jen és a font gyengült, míg a svájci frank erősödött a vizsgált időhorizonton.

Az euró árfolyamának alakulását a vizsgált időszakban jelentős ingadozásokkal mellett két trend jellemezte, szeptember végéig a gyengülés dominált, utána viszont a múlt év végéig erősödött ez a deviza a dollárhoz képest, bár nem tudott a nyitó értékre visszaerősödni. Az euró árfolyam 2022 január elején az 1,13 dollárt ért, majd december végére 5 százalékkal gyengébben, 1,07-es árfolyamon zárt. A maximális és minimális árfolyamszint közötti különbség 19 centet tett ki 2022 során.

**3. ÁBRA: A DOLLÁR FŐBB DEVIZÁKKAL SZEMBENI ÁRFOLYAMVÁLTOZÁSA
2022. JAN. 3-HOZ KÉPEST (%)**

Forrás: Refinitiv, Magyar Gazdaságkutató számítása

A japán jen árfolyamának alakulást a múlt évben – hasonlóan az euróhoz - jelentős ingadozások mellett két trend jellemezte, október elejéig gyengülés dominált, utána viszont a múlt év végéig erősödött ez a deviza a dollárhoz képest, bár nem volt képes visszakapaszkodni a nyitó hozamszintre. A japán deviza a vizsgált időhorizonton 14 százalékkal – 115 jentről 131 jentre - gyengült a dollárhoz képest, ami 16 jen különbséget jelentett. A jen dollárhoz viszonyított ingadozásainak amplitúdója 32 százalék volt, ez 36 jennek felelt meg. Ez a deviza mutatta a vizsgált időszakban a legnagyobb arányú kilengést a dollár viszonylatában.

Az angol font árfolyama a dollárhoz képest 2022-ben – hasonlóan a jenéhez - alapvetően két szakaszra bontható. Az év elejétől szeptember végéig – komoly ingadozások mellett – gyengülési tendencia volt tapasztalható, majd ezután – szintén jelentős kilengésekkel kísértén – erősödési trend érvényesült. Az időszak egészét tekintve érdemi gyengülés ment végbe, a záró árfolyam (1,21 dollár) 10 százalékkal maradt el a nyitótól (1,35 százalék), ami 14 centet jelentett. Az angol font árfolyamának maximális és minimális szintje közötti különbség a múlt év során 30 cent volt, ami 28 százalékos kilengést jelentett.

A svájci frank árfolyamának múlt évi alakulása tekintetében – jelentős ingadozásokkal kísértén – alapvetően stagnáló trend jellemezte, bár az év egy jelentős részében – április elejétől november közepéig - az erősebb tartományban tartózkodott a hozamszint. A nyitó és záró árfolyama különbsége alapján 1 százalékkal (1 centtel) zárt a fizetőeszköz erősebben az év elejei árfolyamához képest. Elég jelentős ingadozások kísérték az árfolyam alakulását, a minimális és a maximális árfolyam közötti különbség 10 cent volt, ami 11 százalékot jelentett.

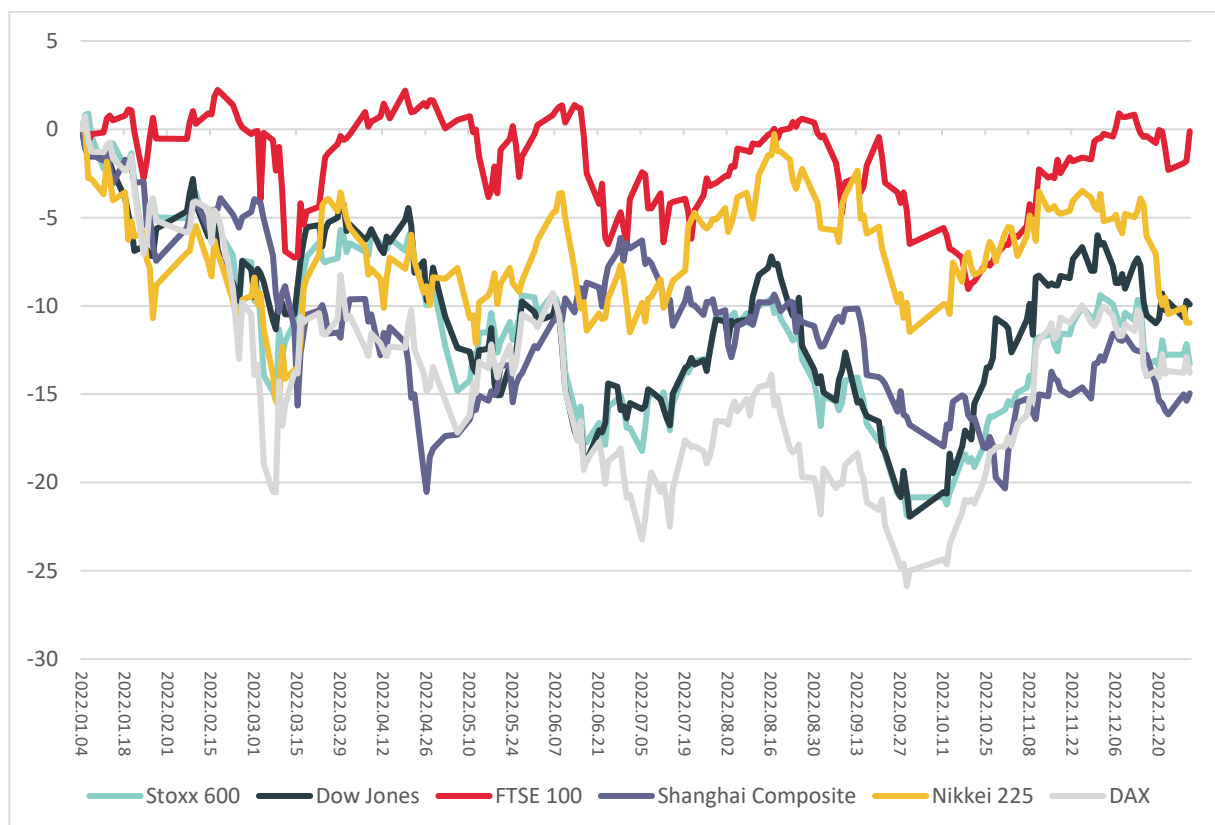
A kínai jüan árfolyamának mozgása a múlt évben – jelentős kilengések mellett – alapvetően gyengülő tendencia által determinált volt. Ez a trend csak novemberre tört meg, akkortól 2022 végéig erősödött ez a deviza, de nem tudott a nyitó szint közelébe visszakérülni. A kínai fizetőeszköz a múlt év végén 9 százalékkal volt gyengébb (ekkor 1 dollár árfolyama 6,90 jüan volt), mint nyitáskor (ekkor 1 dollár értéke 6,36 jüannak felelt meg), a különbség 0,54 jüan volt. A múlt év során a jüan kilengéseinek mértéke a dollár árfolyamához képest 16 százalékos volt, ami 0,99 jüant jelentett.

A világ vizsgált, vezető tőzsdéinek árfolyama 2022-ben alapvetően hasonlóan csökkenő trendet mutatott.

A japán tőzsdei árfolyamindex jelentős ingadozásokkal kísértén, alapvetően csökkenő tendenciát mutatott 2022 során. A múlt évi záró árfolyam (26 095 pont) 3 207 ponttal, vagyis 11 százalékkal maradt el a nyitó árfolyamtól (29 302 pont). Mindezt jelentős mértékű, 19 százalékos kilengések mellett lehetett megfigyelni.

A német tőzsde mozgását tekintve az elmúlt év során ingadozásokkal tarkított csökkenést produkált, csak szeptember végétől november közepéig volt egy emelkedő trend regisztrálható, ez azonban nem tudta a nyitó árfolyam közelébe felvinni az index záró értékét. A záró árfolyam (13 924 pont) számottevően – 2 229 ponttal, ami 14 százalékos mérték – meghaladta a nyitót (16 153 pont). Az árfolyamindex alakulása a múlt évben erős volatilitást mutatott, a minimális és maximális árfolyamérték közötti különbség ennél a tőzsdénél 36 százalék volt, a legmagasabb a tárgyalt tőzsdék között.

4. ÁBRA: A FONTOSABB TŐZSDEINDEXEK ALAKULÁSA 2022. JANUÁR 4-ÉHEZ KÉPEST (%)

Forrás: Refinitiv, Magyar Gazdaságkutató számítása

A Dow Jones árfolyama a múlt évben szintén jelentősen ingadozott, csökkenő és emelkedő trendek váltották egymást, egészében viszont csökkenő trendet

mutatott 2022 során. A záró árfolyam a múlt év végén (33 147 pont) 3 652 ponttal volt a nyitó (36 800 pont) alatt, ami 10 százalékos csökkenésnek felelt meg. Egészében véve a DJI múlt évi kilengéseinek amplitúdója szintén nagyon magas volt, 28 százalékot tett ki.

Az FTSE vonatkozásában a múlt évben a trend hasonlított az amerikai tőzsdéken megfigyelt árfolyam alakulási tendenciákra, annyi kivétellel, hogy az október közepén megindult emelkedési trend a nyitó árfolyam közelébe nyomta fel az index értékét a 2022-es év végére. Az egész évet tekintve a tőzsde záróértéke (7 497 pont) minimálisan, csak 8 ponttal maradt el a nyitó értéktől (7 505 pont), ami csak 0,1 százalékos csökkenésnek felelt meg. Az év során az árfolyam legnagyobb és legalacsonyabb értékei közötti különbség 12 százalékot tett ki.

A Shanghai Composite árfolyamának menetét széles kilengések jellemezték a múlt év folyamán, éves viszonylatában – hasonlóan a többi tőzsdéhez -, alapvetően csökkenő tendencia uralta 2022-ben, bár voltak benne kisebb emelkedési időszakok (április végétől július elejéig és október végétől december elejéig). A tőzsde záróértéke (3 089 pont) 543 ponttal, vagyis 15 százalékkal maradt a nyitó érték (3 632 pont) alatt. A Shanghai Composite árfolyama kilengéseinek mértékére a múlt évben 26 százalékos volt, ami a 746 pontnak felelt meg.

A STOXX árfolyamának alakulását kisebb kilengések melletti jelentős csökkenés jellemezte. Bár ennél a tőzsdénél is láthattunk a múlt év során emelkedési szakaszokat (március elejétől április közepéig, május hónapban, június végétől augusztus közepéig, valamint október közepétől december közepéig), ezek azonban nem voltak elég erősek ahhoz, hogy a záró értéket (425 pont) a nyitó (490 pont) közelébe emeljék. Így a záró árfolyam értéke 65 ponttal, azaz 13 százalékkal volt a nyitó árfolyamé alatt, a maximális és minimális árfolyam érték közötti különbség szintén nagyon jelentős, 29 százalékos volt.

2.1.5. Az infláció alakulása

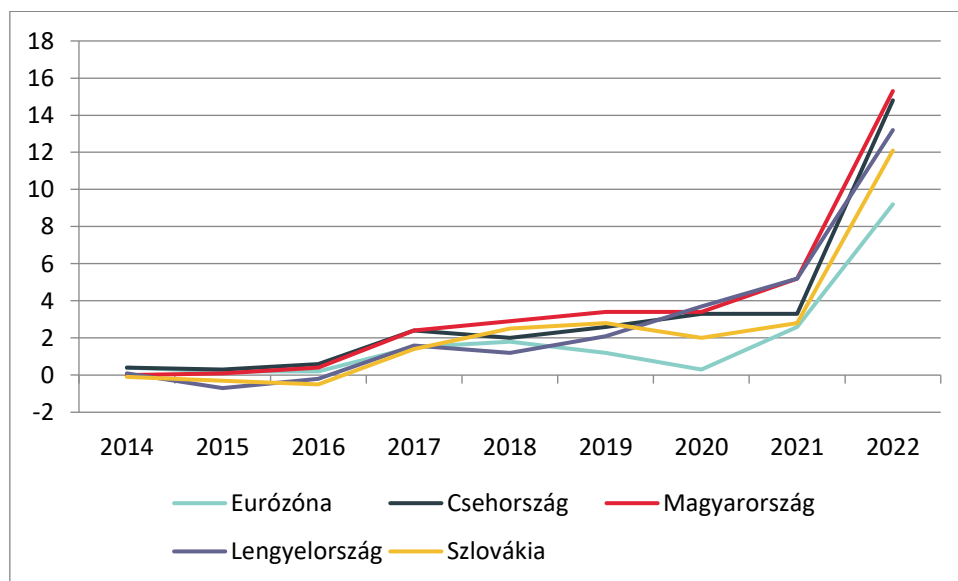
Az Egyesült Államokban 2021-ben az árak 7,0 százalékkal emelkedtek, ehhez képest 2022-re az infláció kismértékben lassulva 6,5 százalék volt éves alapon. Az élelmiszerek ára 2022-ben 10,4 százalékkal lett több, az energia ára 7,3 százalékkal, azon belül az energetikai szolgáltatások ára 15,6 százalékkal, az élelmiszer és energiaárakon kívüli termékcsoporthoz pedig 5,7 százalékkal lett 2022 során

magasabb. 2021-ben a 7,0 százalékos infláción belül az élelmiszerek 5,9 százalékkal, az energiaárak 29,3 százalékkal, az élelmiszer és energiaárakon kívüli termékcsoporthoz pedig 5,3 százalékkal nőttek. Láthatjuk tehát, hogy 2022-ben a 2021-hez képesti infláció csökkenés determináló eleme volt, hogy az energiaárak növekedése csak egynegyede volt a 2021-esnek.

Az Európai Unióban és az eurózóna országai esetében az infláció a 2021-es évi 2,9 százalékról 2022-re 9,2 százalékra nőtt. Minden uniós tagországban fokozódott az áremelkedés üteme, a legnagyobb növekedés a balti-államok esetében volt mérhető: Észtországban 14,9 százalék, Litvániában 14,3 százalék, Lettországban pedig 14,0 százalék volt a pénzromlás mértéke. A legkisebb fogyasztói áremelkedés 2022-ben az Európai Unió tagállamai között Luxemburgban, Franciaországban és Izlandon mérték, rendre 4,7, 3,8 és 2,0 százalékkal.

Az EU-ban és az eurózónában is elsősorban az energiaárak és az élelmiszerárak alakulása hajtotta fel az inflációt. Az euróövezet éves inflációs rátájához a legnagyobb mértékben az élelmiszer, az alkohol és a dohányáru járult hozzá (+2,88 százalékpont), ezt követik az energia (+2,79 százalékpont), a szolgáltatások (+1,83 százalékpont) és a nem energetikai ipari termékek (+1,70 százalékpont) hozzájárulásai.

5. ÁBRA: AZ EURÓÖVEZET ÉS A V4 HARMONIZÁLT FOGYASZTÓIÁR-INDEXE (SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)

Forrás: Eurostat

A visegrádi országok közül Csehországban az infláció üteme 2021-ben 3,3 százalékon állt, de 2022-re már 14,8 százalékra nőtt, vagyis 11,5 százalékponttal lett több. Szlovákiában a 2021. évi 2,8 százalékos drágulást 2022-re, 12,1 százalékos áremelkedés követte, ez 9,3 százalékpontos növekedést jelentett. Lengyelország vonatkozásában azt állapíthattuk meg, hogy a 2021-es 5,2 százalékos fogyasztói áremelkedés 2022-ben 8,0 százalékponttal nőtt meg, elérve a 13,0 százalékot. Magyarországon 2021-ben 5,2 százalékos inflációt mértek, ez 2022-re 15,3¹ százalékra nőtt, az országok közül hazánkban volt tehát 2022-ben a legmagasabb az infláció, majd Csehország, Lengyelország és Szlovákia volt a sorrend.

2.2. A magyar gazdaság helyzete

2.2.1. GDP

A magyar gazdaság teljesítménye 2022-ben éves szinten 4,6 százalékkal bővült mind nyers mind a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok alapján is. A 2022. évi GDP értéke 66 616 milliárd Ft volt folyóáron.

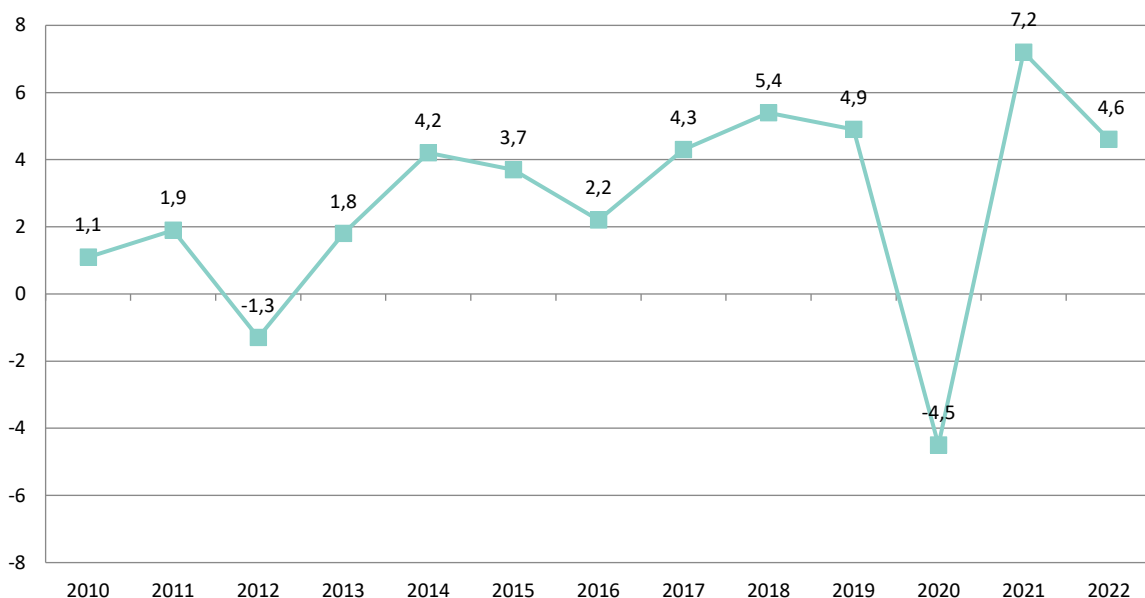
Egy hosszabb időhorizontot tekintve a 2022. évi 4,6 százalékos GDP-növekedés az előző évi éves 7,2 százalékos GDP-növekedéshez képest jelentősen elmaradt, azonban a 2021-es 7,2 százalékos GDP érték a 2020-as COVID-19-világjárvány miatt bekövetkezett gazdasági leállást követő hirtelen megindulásának az eredménye volt. Amennyiben megnézzük a 2020-as COVID-19-világjárvány előtti időszakot, akkor a – 2015. és a 2016. évektől eltekintve – a 2020-as 4,6 százalékos GDP-növekedés egy erőteljes teljesítményt tükröz, hiszen a 2012-es pénzügyi válságot követően, 2014-től 2,2-5,4 százalék között ingadozott az éves GDP értéke. Ezt ábrázolja az alábbi ábra, amely 2010-től szemléleti az éves GDP-növekedést. Jól látható, hogy 2014-től – magunk mögött hagyva 2007-2008-as és a 2012-es pénzügyi válságot – a magyar gazdaság éves teljesítménye 2,2-5,4 százalék között ingadozott. 2020-ig, amikor is megjelent a COVID-19-világjárvány. Ekkor – a gazdasági leállás következtében – úgymond beszakadt a magyar gazdaság teljesítménye. Ezt követően egy hirtelen felpattanás történt, köszönhetően a COVID-19-világjárvány elleni vakcina/védőoltás megjelenésének. Az orosz-ukrán

¹ Az EUROSTAT módszertana szerint számítva.

háború ennek a gazdasági felpattanásnak az időszakában következett be, amely megtörte a magyar gazdaság növekedési ütemét.

Ugyanakkor azt sem szabad elfelejteni, hogy a 2022-es év más volt, mint az előző évek, úgy, mint a 2020-2021-es COVID-19-világjárványos időszak, vagy a 2020-as éveket megelőző „békés” évek. Ugyanis 2022. február 24-én kirobbant orosz-ukrán háború és az azt követő gazdasági környezet, a szankciós intézkedések jelentősen befolyásolták a magyar gazdaság teljesítményét. Ennek fényében még inkább kedvezőnek tűnik az éves 4,6 százalékos GDP-növekedés.

6. ÁBRA: A BRUTTÓ HAZAI TERMÉK (GDP) ÉVES VOLUMENINDEXE 2010-2022. KÖZÖTT (ELŐZŐ ÉV=100 %)

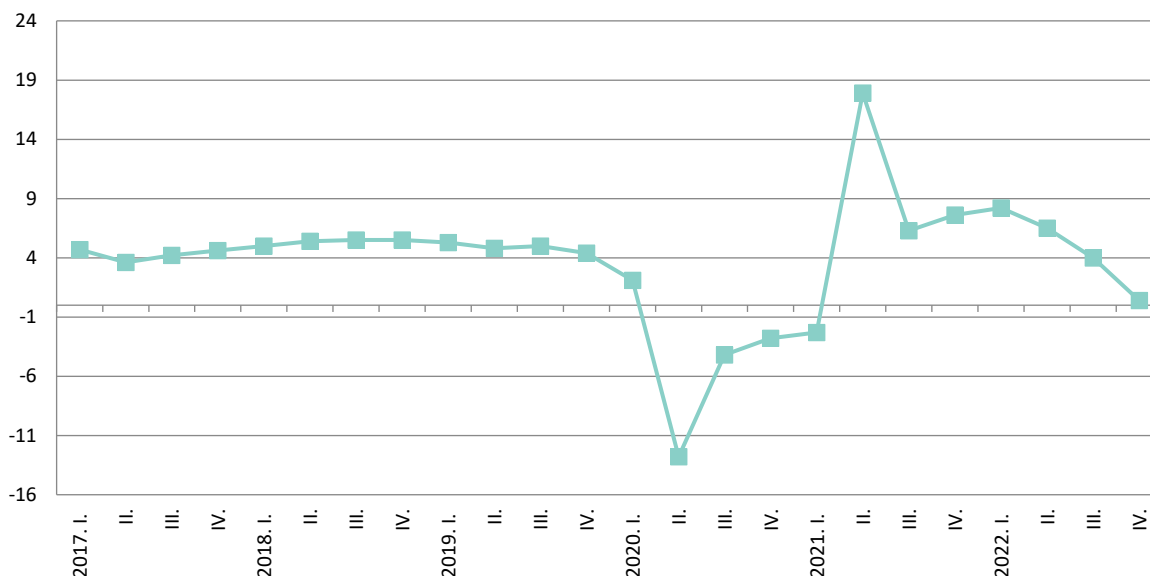
Forrás: KSH

A 2022-es év rendkívülisége miatt az éves adatok mellett a negyedéves GDP-változást is érdemes röviden áttekinteni. A következő ábra 2017-től mutatja be a negyedéves GDP-változásokat. Ezen az ábrán látható, hogy idén fokozatosan lassult a gazdaság növekedési üteme, amelyet a jelentősen megváltozott külső gazdasági környezet és az ahhoz való alkalmazkodási nehézségek idéztek elő. Míg a háború kirobbanása előtt és annak kezdeti szakaszában, 2022. I. negyedévében, éves szinten 8,2 százalékos növekedést ért el magyar gazdaság, addig a

2022. II. negyedévben 6,5 százalékra csökkent az éves gazdasági növekedés. A 2022. III. negyedévére éves szinten 4,0 százalékra lassult, majd pedig az utolsó (IV.) negyedévre 0,4 százalékra esett vissza éves szinten a magyar gazdaság teljesítménye. Fontos azonban megjegyezni, hogy az előző év azonos időszaka, vagyis 2021. IV. negyedéve egy kimagasló bázisú időszak volt, amikor a nyers adatok szerint 7,4 százalékkal nőtt a magyar gazdaság. Így a magas bázist és a nem igazán kedvező nemzetközi és hazai gazdasági környezetet is figyelembe véve a 2022. IV. negyedévének éves, nyers adatok szerinti 0,4 százalékos növekedése nem tekinthető annyira kedvezőtlennek, mint amennyire elsőre látszik. Az előzetes adatok alapján a magyar gazdaság 2022. IV. negyedévi növekedéséhez az iparon belül két ágazat (közúti jármű, villamos berendezések gyártása), valamint a szolgáltatáson belül is két ágazat (ingatlanügyletek, szállítás, raktározás) bővülése járult hozzá nagyobb mértékben. Ugyanakkor a GDP növekedését visszafogta a mezőgazdaság ágazat teljesítményének csökkenése, amelyben jelentős szerepet játszott az tavaly nyári aszály-helyzet.

Mind ezek mellett az is jól látható az alábbi ábrán, hogy a 2020-as COVID-19-világjárványig a magyar gazdaság negyedéves teljesítménye egy stabil szinten működött. Majd pedig a COVID-19-világjárvány és az intézkedéseinek gazdasági hatásai, a védőoltások megjelenése, az egészségügyi lazítások, az ezáltal hirtelen megugró kereslet, amelyre a kínálati oldal - a szakadozó ellátási láncok miatt - nem tudott jól reagálni, illetve a 2022-es orosz-ukrán háború kirobbanása és annak gazdasági hatásai erőteljesen kihatott a magyar gazdaság működésére, jelentős kilengéseket okozva.

**7. ÁBRA: A BRUTTÓ HAZAI TERMÉK (GDP) NEGYEDÉVES VOLUMENINDEXE
NEGYEDÉVENKÉNT (ELŐZŐ ÉV=100 %)**

Forrás: KSH

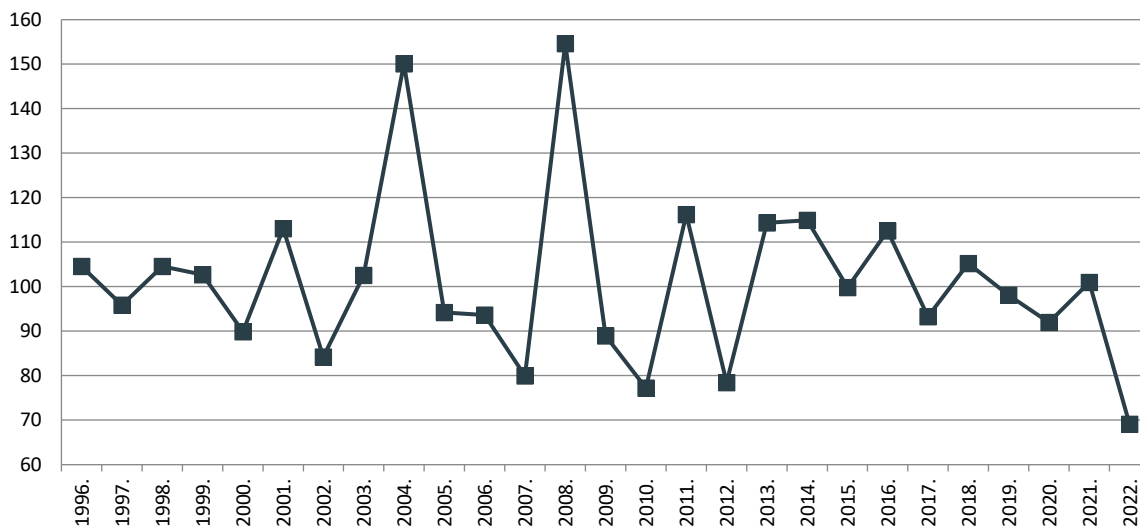
Termelési oldal

A 2022. évi éves 4,6 százalékos GDP-növekedéshez a mezőgazdaságon kívül valamennyi nemzetgazdasági ág hozzájárult.

A GDP-növekedéséhez legnagyobb arányban a szolgáltatások (4,1 százalék) járultak hozzá, amelyet az ipar (1,0 százalékpont), a termékadók és támogatások egyenlege (0,4 százalékpont) és az építőipar (0,2 százalékpont) hozzájárulása követett. A mezőgazdaság a rendkívüli aszály következtében 1,1 százalékponttal csökkentette a 2022-es GDP-növekedést. Ez a súlyos aszályhelyzet 2022-ben a mezőgazdaság éves teljesítményét 30,9 százalékkal vetette vissza; vagyis a mezőgazdaság éves teljesítménye az előző év azonos időszakához képest 69,1 százalékot ért el. Ilyen szintű visszaesést az elmúlt évtizedekben nem lehetett tapasztalni, ugyanis a Központi Statisztikai Hivatalnak (KSH) a nemzetgazdasági ágak szerinti bruttó hozzáadott érték volumenindexre vonatkozó hosszú időszora szerint a 2022-ben tapasztalt ilyen nagymértékű (30,9 százalékos) mezőgazdasági teljesítményvisszaesés nem volt tapasztalható. Az alábbi ábrán jól látszik, hogy a 2022-es mezőgazdasági, erdőgazdasági, halászati nemzetgazdasági ág

teljesítményét három évben (2007, 2010, 2012) közelítette meg, azonban még azokban az években sem volt ilyen jelentős teljesítménycsökkenés.

8. ÁBRA: A BRUTTÓ HOZZÁADOTT ÉRTÉK VOLUMENINDEXE A MEZŐGAZDASÁGI ÁGAZATBAN (SZÁZALÉK, ELŐZŐ ÉV=100%)

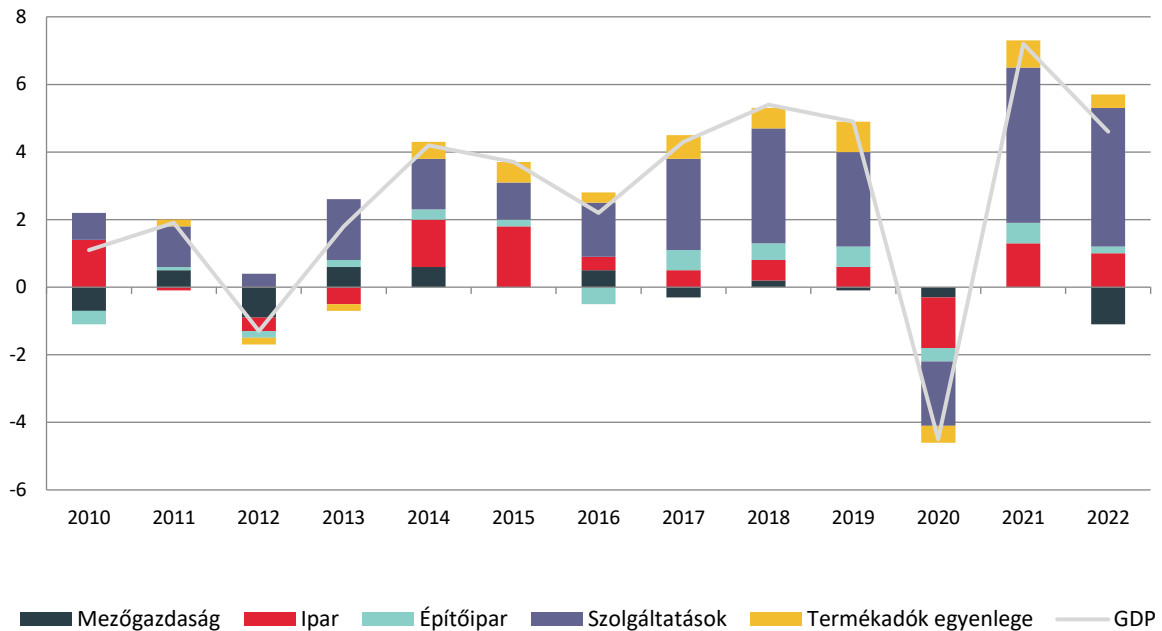

Forrás: KSH

A 2020-as 4,6 százalékos GDP-növekedés nemzetgazdasági ágak szerinti teljesítményét vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb súlyt (4,1 százalék) képviselő szolgáltatási szektor 2022-es teljesítménye 7,2 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A szolgáltatási szektor közül a szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás teljesítménye bővült a legnagyobb (27,7 százalék) mértékben, annak ellenére, hogy az előző év bázisa kimagasló (144,1 százalék) volt. A szolgáltatási szektoron belül az éves teljesítmény rangsorában a második helyen a szállítás raktározás ágazat (14,3 százalék) állt, harmadik helyen pedig a művészet, szórakozás, szabadidő ágazat (10,0 százalék) állt. Ez utóbbi esetében az erőteljes növekedés magas (112,2 százalék) bázis mellett következett be.

A **szolgáltatás** mellett az ipar, azon belül is a feldolgozóipar járult még hozzá jelentősebben a 2022. évi GDP-hez. A 2022. évi ipari termelése 5,4 százalékkal, míg a feldolgozóipari termelés 5,9 százalékkal nőtt 2022-ben az előző évhez viszonyítva.

9. ÁBRA: HOZZÁJÁRULÁS A GDP-VÁLTOZÁSÁHOZ 2010-2022 KÖZÖTT
(TERMELÉSI OLDAL, SZÁZALÉKPONT, ELŐZŐ ÉV=100%)

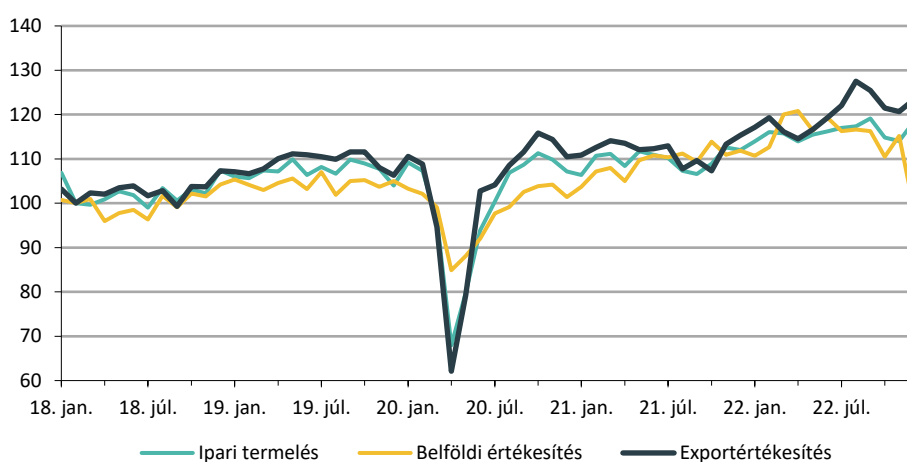

Forrás: KSH

Az **ipari** termeléshez kapcsolódva az ipari értékesítés alakulására is érdemes egy rövid kitekintést tenni. Az ipar értékesítése 2022. év egészét tekintve, az előző évi magas bázis ellenére is 6,1 százalékkal bővült, amelyhez a belföldi értékesítés 3,6 százalékos és az export értékesítés 8,0 százalékos növekedése járult hozzá. Ugyanakkor 2022. decemberében 5,2 százalékkal szűkült az ipari értékesítés volumene, mivel a belföldi értékesítés jelentős mértékű (13,8 százalékos) szűkülését 3,9 százalékkal bővülő export értékesítés nem tudta ellensúlyozni. Az ipari termelés és értékesítés jelenlegi és jövőbeni alakulását meghatározó rendelésállomány 2022. december végén a KSH által megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes rendelésállománya az előző év azonos időszakához képest 7,8 százalékkal nőtt. Ennek háttérében az export rendelésállomány 8,1 százalékos és a belföldi rendelésállomány 2,1 százalékos bővülése állt. Nemzetgazdasági szinten három ágazatot érdemes megemlíteni, az export esetében a gyógyszerítés rendelésállománya jelentősen megnőtt az előző év azonos időszakához képest, több mint duplája (211,6 százalék) lett, amelyben azért rendkívül alacsony bázishatás is megjelent. Ugyanakkor az új rendelésállomány jelentős növekedését tekintve rendelésállomány további emelkedése várható. A számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása ágazatnak mind a belföldi rendelésállománya (9,5 százalék), mind

az exportállománya (20,1 százalék) növekedett. Azonban az ágazat új rendelésállományát tekintve csökkenés prognosztizálható. A járműgyártás rendelésállománya a magas bázis ellenére 12,4 százalékkal bővült. Ez mind az export, mind a belföldi rendelésállomány növekedésének volt köszönhető. A jövőt tekintve a járműipar új rendelésállománya mind a belföldi, mind az export esetében több mint 11 százalékkal nőttek, így további növekedés várható a rendelésállományoknál.

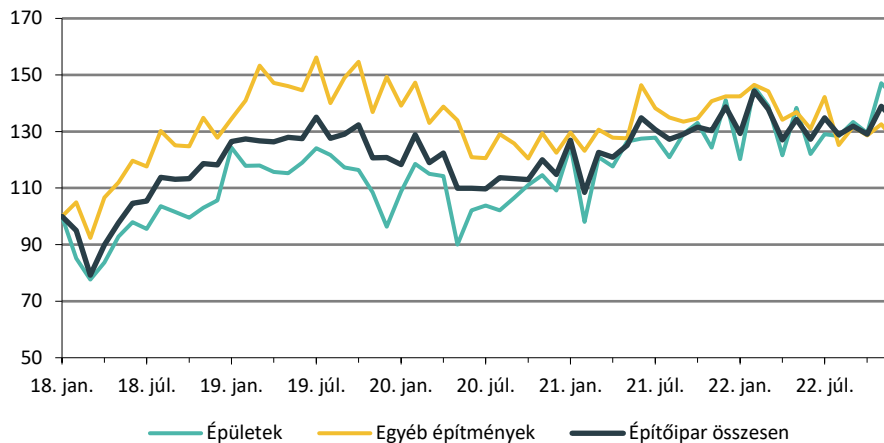
10. ÁBRA: AZ IPARI TERMELÉS ÉS ÉRTÉKESÍTÉS ALAKULÁSA (2018. JANUÁR = 100%)

Forrás: KSH, Magyar Gazdaságkutató, Megjegyzés: Szezonálisan és naptári hatással kiigazított indexek.

Az **építőipar** – amely a 2022. évi GDP-hez 0,2 százalékponttal járult hozzá – 2022-ben éves szinten 3,1 százalékkal bővült. A jövőbeni kilátásokat tekintve, az építőipari új szerződések állománya 2022-ben 3,1 százalékkal maradt el a 2021-től. Ez az egyéb építményekre kötött 17,3 százalékos visszaesésének volt köszönhető. Az épületek építésére kötött új szerződések volumene ugyanakkor 10,3 százalékkal haladta meg az előző évet.

11. ÁBRA: ÉPÍTŐIPAR ALAKULÁSA (2018. JANUÁR = 100%)

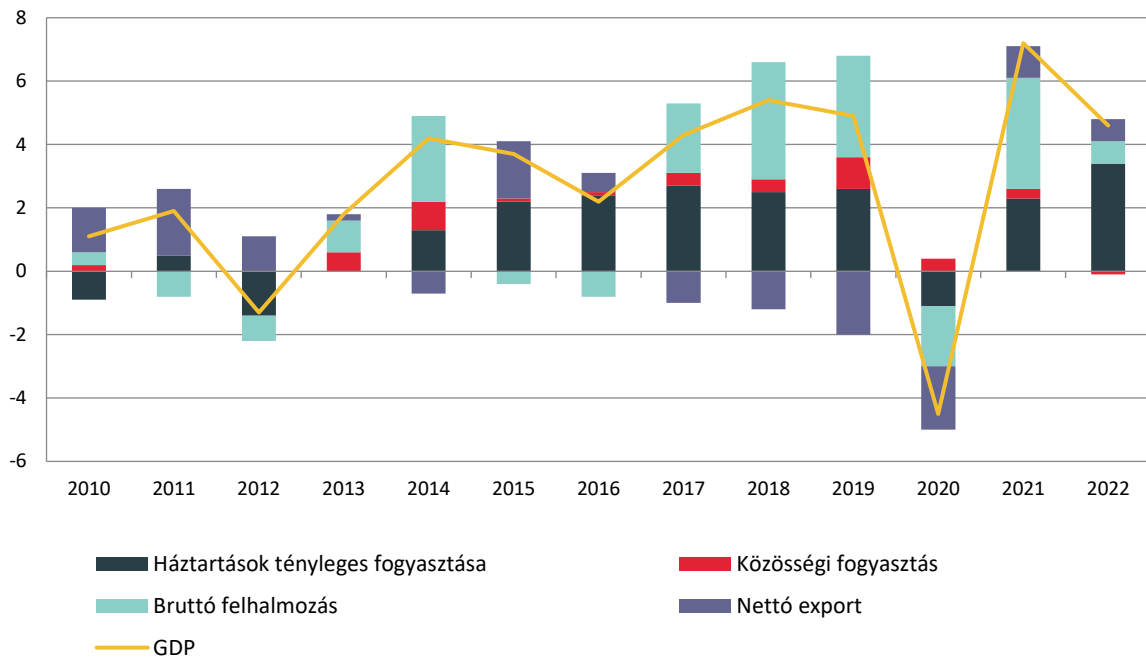
Forrás: KSH, Magyar Gazdaságkutató, Megjegyzés: Szezonálisan és naptári hatással kiigazított indexek.

Felhasználási oldal

A felhasználási oldal esetében a 2022. évi 4,6 százalékos GDP-növekedéséhez a végső fogyasztás 3,2 százalékponttal, a bruttó felhalmozás 0,7 százalékponttal, míg az export-import egyenlege 0,7 százalékponttal járult hozzá. Tehát a végső fogyasztást és a bruttó felhalmozást magába foglaló belföldi felhasználás 3,9 százalékponttal járult hozzá a 2022. évi 4,6 százalékos GDP-növekedéséhez.

A végső fogyasztásnak a hozzájárulását leginkább háztartások fogyasztása adta, mivel a végső fogyasztáson belül a háztartások tényleges fogyasztása 3,4 százalékponttal, míg a közösségi fogyasztás -0,1 százalékponttal járult hozzá a GDP-növekedéséhez. Az egyes felhasználási tényezők volumenváltozása következőképpen alakult: A háztartások tényleges fogyasztása 5,8 százalékkal nőtt, a közösségi fogyasztás pedig 1,3 százalékkal csökkent éves szinten. Így a végső fogyasztás összesen 4,7 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest. A bruttó felhalmozás 2,2 százalékkal bővült. Így a végső fogyasztást és a bruttó felhalmozást is magába foglaló belföldi felhasználás 2022-es volumene 3,9 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest.

12. ÁBRA: HOZZÁJÁRULÁS A GDP-VÁLTOZÁSÁHOZ 2010-2022 KÖZÖTT
(FELHASZNÁLÁSI OLDAL, SZÁZALÉKPONT, ELŐZŐ ÉV=100%)

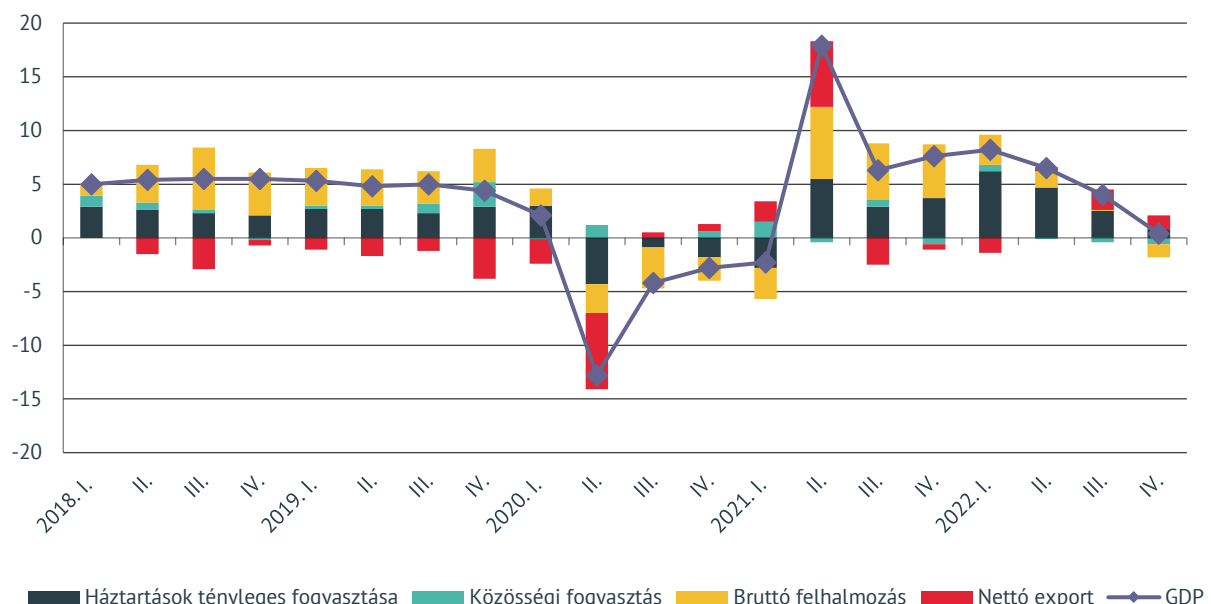
Forrás: KSH

A végső fogyasztás egyes elemeit tekintve, valamennyi éves szinten növekedett. A háztartások fogyasztási kiadásai 6,5 százalékkal, a kormányzattól származó természetbeni társadalmi juttatások 3,2 százalékkal, a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől származó természetbeni társadalmi juttatások 2,7 százalékkal, valamint a háztartások tényleges fogyasztása 5,8 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A fogyasztás bővülésében továbbra is komoly szerepet játszottak a természetbeni társadalmi juttatások (pl. júniusi és a novemberi nyugdíjemelések, illetve a novemberi nyugdíjprémium, a gyermeket nevelő családokat érintő adókedvezmények, minimálbér és a garantált bérminimum, az egyes szektorokban bevezetett béremelések stb.).

A bruttó felhalmozás éves szinten 2022-ben 2,2 százalékkal bővült, ezen belül pedig a bruttó állóeszköz-felhalmozás 1,2 százalékkal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A 2022. évi 4,6 százalékos GDP-hez az nettó export 0,7 százalékponttal járult hozzá. Ezen belül az export összesen 9,5 százalékpontos, az import összesen pedig –8,8 százalékpontos hozzájárulást adott a 2022-es GDP-növekedéshez. Mind az export, mind az import esetében az áruk külkereskedelmi forgalma nagyobb arányban járult hozzá a 2022-es GDP-növekedéshez. Az export

összesen éves szinten 2022-ben 11,8 százalékkal nőtt, míg az import összesen 11,1 százalékkal bővült. Terméktípus esetében a szolgáltatások volumene nagyobb arányban bővült, mint a külkereskedelmi áruforgalomé. A 2022-es külkereskedelmi áruforgalom tekintetében az áruk exportja éves volumene 9,5 százalékkal, az importja 9,6 százalékkal nőtt. Szolgáltatásoknak az éves növekedése az exportnál (22,3 százalék) erőteljesebb volt, mint az import (18,6 százalék) esetében. Tehát az áruk külkereskedelmi forgalma nagyobb mértékben járul hozzá a GDP-növekedéséhez, azonban a 2022-es növekedés tekintetében az áruk külkereskedelmi forgalma kisebb mértékben nőtt, mint a szolgáltatásoké.

13. ÁBRA: HOZZÁJÁRULÁS A GDP-VÁLTOZÁSÁHOZ 2018.I-2022. IV. NEGYEDÉV KÖZÖTT (FELHASZNÁLÁSI OLDAL, SZÁZALÉKPONT, ELŐZŐ ÉV=100%)

Forrás: KSH

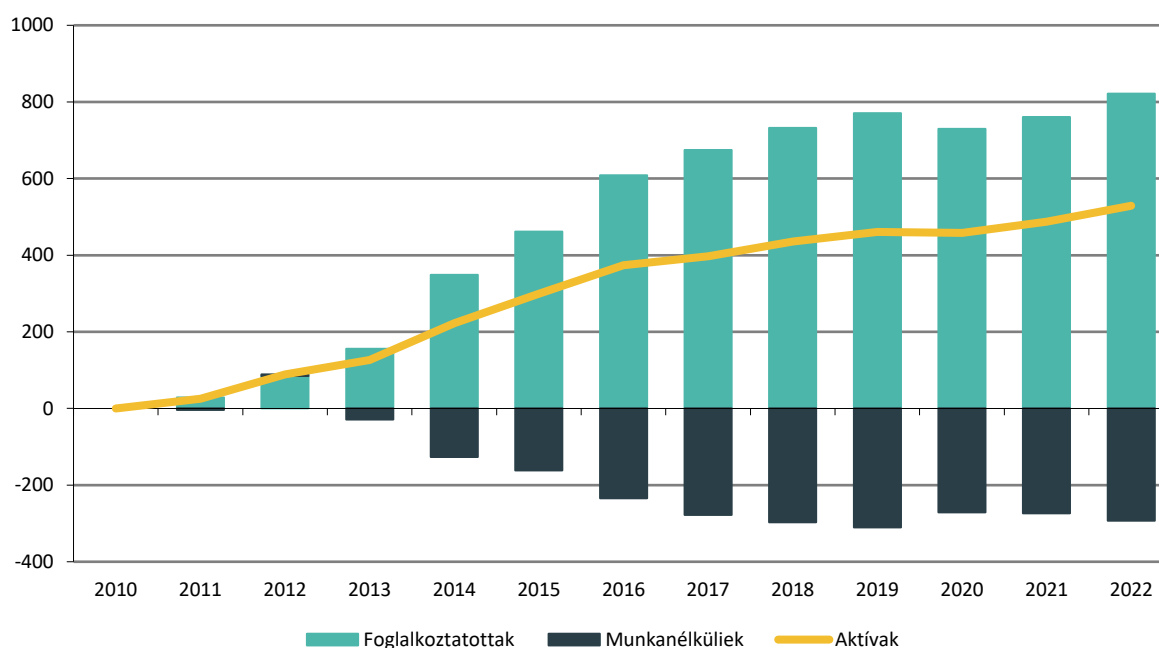
2.2.2. Munkaerőpiac

2.2.2.1. A kilábalás nyomán megjelent a munkaerőhiány a magyar gazdaságban

A foglalkoztatottak száma a 15-74 éves korosztályban 2022-ben 61 ezer fővel 4 millió 696 ezer főre emelkedett. Az utóbbi év bővülése után elmondható, hogy a munkaerőpiac túl van a világjárvány okozta gazdasági sokkon, a tavalyi év adatai

alapján a foglalkoztatottak száma a 2019-es csúcstól 51 ezer fővel haladta meg. A foglalkoztatási ráta negyedéves átlagban 64,1 százalékot tett ki, amely 1,1 százalékpontos növekedést jelent a megelőző, és 1,5 százalékpontosat a 2019-es évhez képest. Emelkedett az aktívok száma is 42 ezer fővel, az aktivitási ráta pedig –részben a népességcsökkenés nyomán – 0,9 százalékponttal 66,5 százalékra növekedett.

14. ÁBRA: AZ AKTIVITÁS, A FOGLALKOZTATOTTSÁG ÉS A MUNKANÉLKÜLISÉG ALAKULÁSA (EZER FŐ, 2010 = 0)

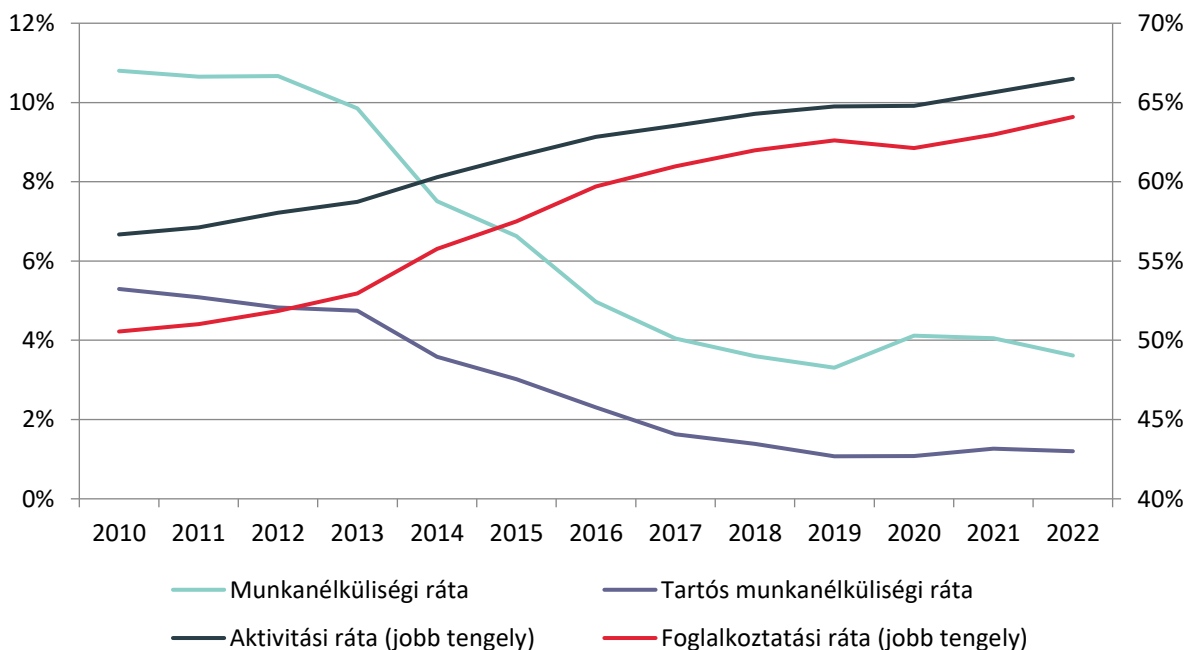

Forrás: KSH, Magyar Gazdaságkutató számítása

2021-hez képest az alkalmazottak száma – a legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások, valamennyi költségvetési intézmény és foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezetek körében- több mint 55 ezer fővel, 2 millió 888 ezer főre emelkedett, amely 35 ezer fővel meghaladja a 2019-es szintet is. A bővülés motorja elsősorban a versenyszféra volt, a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az alkalmazottak száma 84 ezer fővel nőtt. Vagyis a járvány okozta gazdasági válság utáni kilábalással párhuzamosan a vállalatok munkaerőkereslete is visszatért a korábbi szintjére és az ideiglenesen részmunkaidőben foglalkoztatottak is javarészt visszakerültek teljes munkaidős állásba. A közszférában ezzel szemben csökkent az alkalmazottak száma 709 ezer főről 672 ezer fő alá. Itt viszont módszertani váltás játszott közre:

2021 augusztustól a fenntartóváltáson átesett oktatási intézményeket a KSH a nonprofit szektorban veszi figyelembe. Emiatt is a nonprofit szervezetek körében az alkalmazottak száma közel 25 ezer fővel, 222 ezer főre emelkedett a tavalyi év során. A közfoglalkoztatottak száma a tavalyi évben átlagosan 74 ezer fő körül alakult, amely közel 12 ezer fős csökkenést jelent a megelőző évhez képest, vagyis a Startmunkaprogramok továbbra is marginális szerepet töltenek be a magyar munkaerőpiacon.

15. ÁBRA: A LEGFŐBB MUNKAERŐPIACI ADATOK ALAKULÁSA

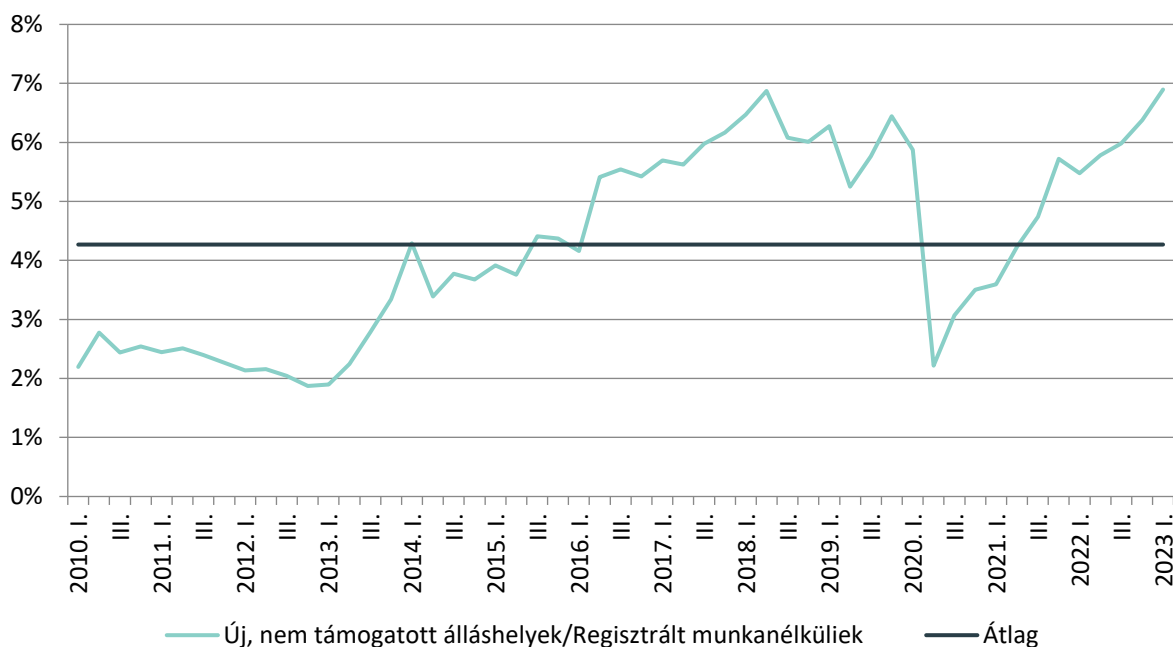

Forrás: KSH, Magyar Gazdaságkutató számítása

A munkanélküliek száma 19 ezer fővel csökkent, 176 ezer főre, a munkanélküliségi ráta így 3,6 százalék lett, ami éves viszonylatban, 0,4 százalékpontos csökkenést jelent. A munkanélkülieken belül a tartósan, legalább egy éve állástalanok aránya 31,4 százalékról 34,5 százalékra emelkedett. Ez a folyamat ugyanakkor nem meglepő, az állástalanok közül a rövidebb ideje munkanélküliek tudnak könnyebben elhelyezkedni a frissebb munkatapasztalatuk okán, illetve a korábbi munkaerőhiányos időszakokkal szemben a kilábalás időszakában a vállalatok nagyobb körből választhatnak, így nem kell lejjebb adniuk elvárásaikon. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján 2022-ben, havi átlagban az álláskeresők száma 238,2 ezer főt tett ki, 31 ezer fővel kevesebbet mint 2021-ben és közel 13 ezer fővel kevesebbet mint 2019-ben. Nőtt emellett a bejelentett nem

támogatott új álláshelyek száma, azonban még ez sem érte el a koronavírus előtti szintjét. Mindez azt jelenti, hogy a tavalyi évben tovább nőtt a munkaerőpiaci feszesség a magyar gazdaságban, ennek mértéke a Beveridge-görbe alapján éppen elérte a válság előtti, 2019-es szintet. Hasonló képet mutat a KSH üres álláshely statisztikája is. A 2021-es adatok alapján az állások 2,7 százaléka volt betöltetlen a nemzetgazdaságban, amely magasabb, mint a 2019-es 2,4 százalék. A költségvetési szférában – ahol a koronavírus megjelenése sem javított a helyzeten – és a versenyszférában is az üres álláshelyek aránya 0,5 százalékponttal emelkedett, előbbi 3,7 százalékra, míg utóbbi 2,6 százalékra.

16. ÁBRA: A MUNKAERŐPIAC FESZESSÉGE (SZEZONÁLISAN KIIGAZÍTOTT ADATOK)

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Magyar Gazdaságkutató számítása

A bruttó átlagkereset 2022-ben 17,4 százalékkal 499 980 forintra emelkedett. Ezen belül a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében 15,7, a költségvetési intézményeknél 21,1, míg a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezetek körében 24 százalékos béremelkedés valósult meg. A bérek gyors ütemű növekedését elsősorban a 2022-ben végrehajtott minimálbér és garantált bérminimum emelése és az egyes előmeneteli rendszerekben előre ütemezett és pótlólagos béremelések magyarázzák. A nonprofit szektor átlagot meghaladó rendszeres kereset-növekedéséhez hozzájárult, hogy 2021. augusztus elejétől

számos oktatási intézmény – fenntartójának változása miatt – a költségvetési szektorból ebbe a szektorba került, így az év első felében még jelentős bázishatás érvényesült. A nettó átlagkereset szintén 17,4 százalékkal 332,5 ezer forintra emelkedett, míg az adókedvezményeket is figyelembe véve meghaladta a 344,8 ezer forintot. 2022-ben az átlagos éves pénzromlás mértéke elérte a 14,5 százalékot, így a reálkereset 2,9 százalékkal növekedett a tavalyi évben.

2.2.3. Infláció és monetáris kondíciók

2022-ben a fogyasztói árak Magyarországon átlagosan 14,5 százalékkal növekedtek 2021-hez képest. Ez az infláció jelentős gyorsulását jelenti a 2020-as 3,3, illetve a 2021-es 5,1 százalék után, továbbá meghaladja a jegybank 3 százalékos inflációs célját és a 2–4 százalék közötti célsávon kívülre esik.

A 2022-es inflációt jelentősen befolyásolta a gáz árának drasztikus emelkedése, amely nem csak a termelési, üzemeltetési költségek jelentős növekedését, hanem a lakossági energiára vonatkozó hatósági árazás átstrukturálását is eredményezte. A gáz ára a koronavírus előtti időszakban a 10 és 30 euró közötti sávban mozgott, majd a járvány kezdeti időszakában 10 eurónál is kevesebbet kellett fizetni egy megawattóra gázért. A jelentős drágulás 2021 második felében indult el, a háború kitörése előtti hónapban 70 és 80 euró közötti tartományban mozogtak az árak. A következő időszakban még ennek az értéknek is a többszörösére emelkedett a tőzsdei jegyzés, augusztusban megawatt óránként több, mint 300 eurót kellett fizetni a gázért. A historikus maximum elérése óta fokozatosan csökken a gáz világpiaci ára, ennek ellenére még az év végén is jelentősen magasabb volt ez az érték, mint a külső sokkok időszakát megelőzően.

**17. ÁBRA: A GÁZ PIACI ÁRÁNAK ALAKULÁSA 2022-BEN A TTF GÁZTŐZSDÉN
(EURÓ/MEGAWATTÓRA)**

Forrás: Refinitiv

Az infláció éven belüli lefutásának vizsgálata során szembeűnő a folyamatos gyorsulás. A pénzromlás üteme januárban 7,9 százalékot tett ki, majd folyamatos emelkedést követően júniusban már 11,7 százalékon állt. Júliustól még erőteljesebb gyorsulás volt megfigyelhető, amelynek következtében szeptemberben már 20,1 százalékos érték volt látható. 2022 utolsó negyedében a mutató folyamatosan emelkedett tovább, decemberre elérte a 24,5 százalékos szintet. Összességében elmondható, hogy az év folyamán 16,6 százalékponttal emelkedett az infláció Magyarországon.

A főbb termékcsoporthok közül legnagyobb mértékben, 26,0 százalékkal, az élelmiszerek ára nőtt, amelyben a megnövekedett energiaköltségek mellett az aszály, a volatilis forintárfolyam, a termelékenységi problémák és a kereslet-kínálati egyensúlytalanságok egyaránt komoly szerepet játszottak. Az élelmiszerek esetében az árak növekedési ütemének a valós inflációnál jóval nagyobb szerepe van, tekintettel arra, hogy a fogyasztók ezen termékeket az átlagosnál gyakrabban vásárolják, ezért szerepét az inflációs kosárban felülbecsülik.

Az élelmiszereken belül a hús, a hal és az ezekből készült készítmények ára átlagosan 23,5 százalékkal növekedett 2022-ben. Az emelkedést hajtotta a jelentős

súllyal szereplő baromfihús árának 36,1 százalékos növekedése, illetve a húskonzervek 42,7 százalékos áremelkedése. Ezzel szemben az átlagosnál kisebb mértékben emelkedett többek között a sertéshús (14,8 százalék) ára, ami a termékcsoporton belüli legnagyobb súlyának köszönhetően jelentősen befolyásolta az élelmiszerek átlagos inflációját.

Az év folyamán a tej, tojás és egyéb tejtermékek esetében volt tapasztalható a leggyorsabb pénzromlási ütem (41,6 százalék) az élelmiszerek között. Ezt leginkább a sajt 48,5 százalékos, illetve a tojás 44,3 százalékos átlagos éves áremelkedése okozta, azonban a tej esetében is 30,0 százalékkal növekedtek a fogyasztói árak.

A cereáliák, édességek ára 31,4 százalékkal nőtt, ezeken belül kiemelkedik a kenyér 51,7, a száraztészta 43,9, illetve a péksütemények 35,6 százalékos árnövekedése.

A zöldség, gyümölcs, burgonya ára átlagosan 19,6 százalékkal emelkedett. Az átlagosnál jelentősebb növekedés látható többek között a burgonya, valamint a friss zöldség esetében is (27,9 és 21,6 százalék). A fűszerek és egyéb élelmiszerek 24,6 százalékkal, a házon kívüli étkezés 21,1 százalékkal, míg a kávé, a tea, az üdítőitalok 18,9 százalékkal kerültek többre az előző évhez képest.

A mezőgazdasági termelői árak átlagosan 49,7 százalékkal emelkedtek. Ezen belül a legnagyobb növekedést a gabonaféléknél mérték (66,9 százalék), amelyet az ipari növények 52,0 százalékos, illetve a növénytermesztési és a kertészeti termékek 51,5 százalékos drágulása követett. A legalacsonyabb áremelkedés a gyümölcsök esetében volt megfigyelhető a 2021-es évhez viszonyítva (5,6 százalék).

2022-ben a második legnagyobb mértékben a háztartási energia ára növekedett, átlagosan 21,7 százalékkal. A háború következtében a nyár folyamán rekordmagasságokba szökő gázár és a szintén növekvő elektromos energiaárak következtében módosítani kellett a háztartási energiára vonatkozó hatósági árazáson. Az átlagfogyasztáson felül fizetendő megemelkedett háztartási energiaárak az alacsony bázissal együttesen jelentős inflációs többletet eredményeztek az év második felében. Ennek köszönhetően 2022-ben a vezetékes gáz ára átlagosan 38,7 százalékkal, az elektromos energiáé pedig 9,5 százalékkal emelkedett. A tűzifa ára szintén jelentősen 25,1 százalékkal növekedett.

A harmadik legnagyobb áremelkedés az évben a tartós fogyasztási cikkeket jellemezte (12,2 százalék). A termékcsoporton belül a legnagyobb, 18,9 százalékos

növekedést a konyha- és az egyéb bútorok esetében mérték, ezt követte a szobabútorok 17,9 százalékos, illetve az új személygépjárművek 15,4 százalékos áremelkedése. Visszafogta azonban a tartós fogyasztási cikkek átlagos inflációját a számítógép, fényképezőgép és telefonkészülék 1,4 százalékos, valamint a televízió 5,6 százalékos áremelkedése.

Az egyéb cikkek esetében átlagosan 12,0 százalékos átlagos drágulás következett be 2022-ben, amely érték a többi termékcsoporthoz hasonlóan lényegesen magasabb az előző évinél. Ezen belül jelentősen nőtt az állateledel (31,3 százalék), valamint a lakásjavító-, karbantartó cikkek ára (26,0 százalék), továbbá mosó- és tisztítószeres esetében is jelentős drágulás (17,4 százalék) volt tapasztalható. Fékezte azonban az egyéb cikkek árnövekedését a sportszerek, a játékok 4,0 százalékos, a könyvek 2,0 százalékos, valamint a gyógyszer, gyógyáru 4,3 százalékos áremelkedése.

A szeszes italok, dohányárak esetében 9,9 százalékos áremelkedés történt az előző év folyamán. A termékcsoponton belül igen kicsi a gap: a legalacsonyabb infláció, 8,6 százalék a dohányáru területén, míg a legmagasabb, 13,7 százalék a söröknél volt tapasztalható.

A szolgáltatások átlagosan 7,1 százalékkal drágultak, amelyben az autópályadíj, gépjárműkölcsönzés, parkolás 23,0 százalékos áremelkedése mellett a lakásjavítás, karbantartás 20,8 százalékos, valamint a taxi 20,5 százalékos drágulása egyaránt fontos szerepet játszott.

A ruházkodási cikkek átlagosan 5,5 áremelkedése volt a legalacsonyabb a termékcsoporthoz között. A szövetek drágultak a legnagyobb mértékben (12,9 százalék), ennek súlya a fogyasztói kosárban azonban igen alacsony. Ezen felül az átlagon felüli infláció volt tapasztalható a férfi és női alsóruházatok esetében is (10 százalék, illetve 8,8 százalék).

A Magyar Nemzeti Bank inflációs alapmutatói közül az indirekt adóktól szűrt maginfláció a 2021-es 3,9 százalék után 2022-ben 15,6 százalékot tett ki. 8,3 százalékponttal, 12,1 százalékra emelkedett a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció, míg a ritkán változó árú termékek inflációja 4,8 százalékról 13,0 százalékra gyorsult éves átlagban. A szezonálisan kiigazított maginfláció pedig a 2021-es 3,9 százalékról 15,7 százalékra növekedett.

2.2.4. Pénzügyek és adósságfinanszírozás

Az MNB 2022 folyamán több lépésben emelte meg alapkamatát az év eleji 2 százalékos feletti mértékűről októberében 13 százalékosra. Az effektív kamatlábat, amelyet az egynapos (O/N) betét jelenti, októbertől 18 százalékra emelte. A lépések indoka legfőképpen a mindinkább magas hazai inflációs környezet és a pénz- és elsősorban devizapiaci turbulenciák voltak.

A lakossági hitelfelveteleknél a kamatkockázat jelenti a piaci kockázatot. A magasabb kamatkörnyezet nem érinti a lakossági hiteleket abban az esetben, ha kamat minél hosszabb időre, akár a futamidő egészére rögzített. Nyilvánvalóan, ha a kamatperiódus rövidebb, akkor a hitelfelvevő csak arra az időszakra mentes a kamatkockázat alól. A hitelfelvevőnek magasabb kamatot kell fizetnie ugyanis a következő kamatperiódusban. A hitelek minél nagyobb része rögzített kamatozású és minél hosszabb a fixált kamatperiódus hossza, annál kisebb a lakossági hitelek kamatkockázata. Amióta a devizahitelek forintosítása révén a lakossági hitelek árfolyamkockázata megszűnt a jegybank hangsúlyozta a lakossági hitelfelvevők számára a kamatkockázat fontosságát, ezzel terelve őket a hosszabb kamatperiódus felé. Ezzel együtt is a bankrendszer továbbra különböző kamatperiódusú hiteleket kínál a hitelfelvevők számára. 2022-ben enyhén változott a lakosság kamatfixálási magatartása és megállapítható, hogy az új lakáshiteleknel továbbra 5 (28,0 százalék) vagy 10 évre (27,9 százalék) vagy immár döntően a futamidő egészére (44,0 százalék) fixál kamatot a lakosság. Az állapítható meg tehát, hogy átcsoportosítás történt a futamidő egészére fixálás irányába (12,9 százalékpont) az 5 éves fixálás (- 18,5 százalékpont) irányából. Az éven belüli fixálás vagy az egy éves kamatrögzítés elenyésző gyakoriságú, mivel előbbit és utóbbit is az új hiteleknel a hitelfelvevők mindössze 0,1-0,1 százaléka választotta. A további rendszerkockázat csökkentését jelentené és cél lehet a korábbi rövid kamatperiódusú, azaz rövid kamatfixálású lakossági hitelek átterelése hosszabb kamatperiódusúvá.

Az MNB előzetes adatai szerint 2022-ban 833 milliárd forint adózás utáni nyereséget jelentett a bankszektor. Ehhez képest egy évvel korábban a bankszektor az auditált adatok alapján 804 milliárd forintos adózás utáni nyereséget ért el. Az előző évhez képest nőtt a kamateredmény és a jutalékeredmény is, de emelkedtek a működési költségek is. A kamateredmény a jelentősen emelkedő

kamatkörnyezetben, a megugró kamatmarzsok mellett a jelentősen olcsóbb forrásoknak köszönhetően 50,4 százalékkal nőtt. A díj- és jutalékeredmény 23,9 százalékkal volt nagyobb az előző év eredményénél. A működési költségek pedig 28,3 százalékkal növekedtek a 2021 egészéhez képest.

A hitelintézetek tőkeellátottsága 2022-ban felfelé módosult, hiszen a tőkemegfelelési mutató az előző évhez képest 1,1 százalékponttal 19,7 százalékra nőtt. Mivel a hitelintézetek szavatoló tőkéje 4,4 százalékkal (6 260 milliárd forintra) csökkent, a kockázatokkal korrigált mérlegfőösszeg ennél nagyobb arányban, 9,9 százalékkal csökkent és 2022. december 31-én 31 776 milliárd forintot tett ki.

A magasabb kamatkörnyezet nyilvánvalóan nagyobb terhet jelent az államháztartás számára is. Az államadósság durationjának hosszításával tompítható az átárazódások negatív, illetve költségnövelő hatásai. A devizaarány 20 százalékosról 25 százalékra emelkedett, amely ugyan egyfelől nagyobb árfolyamkockázatot jelent, ugyanakkor megfelel az ÁKK Finanszírozási tervében megfogalmazott célsávnak

A rövid- mellett a hosszú referencia állampapírhozamok is emelkedtek az év folyamán. A 3 hónapos hozam 2,18 százalékról 12,32 százalékra, míg a 15 éves állampapírok hozama 4,68 százalékról 8,41 százalékra.

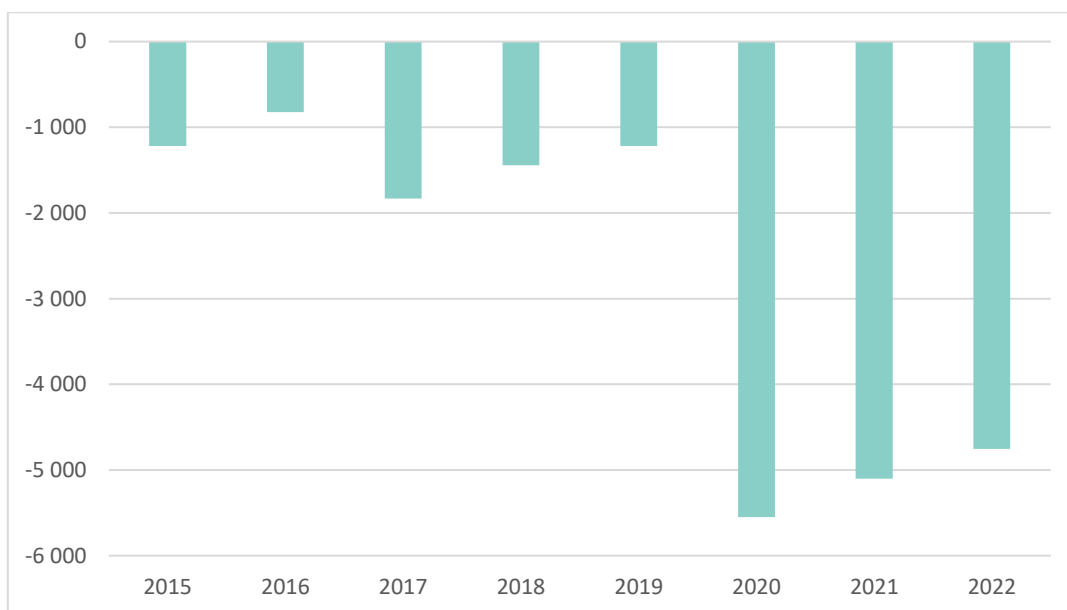
2.3. Az államháztartás helyzete

A 2022. év végi előzetes adatok alapján az államháztartás központi alrendszerének hiánya 4 753,4 milliárd forintot tett ki. A deficithez a központi költségvetés 4 611,5 milliárd forintos és a társadalombiztosítási alapok 405,8 milliárd forintos hiánya, valamint az elkülönített állami pénzalapok 263,9 milliárd forintos többlete járult hozzá. A sikeres gazdasági újraindítás és a felgyorsult infláció eredményeként a költségvetés bevételei jelentősen nőttek az év folyamán. A bevételi oldalt erősítették a költségvetési kiigazítás során bevezetett különadók is. A kiadási oldalt a honvédelem, az uniós források megelőlegezése, valamint az orosz-ukrán háború miatt bekövetkező energiaválság hatására jelentősen növekvő rezsitámogatások határozzák meg. Emellett jelentős összegek kerültek kifizetésre a családok és a nyugdíjasok támogatása érdekében.

A Magyar Államkincstár 2023 januárjában tette közzé a 2022. évre vonatkozó előzetes pénzforgalmi mérleget, mely alapján áttekintjük, hogyan alakultak a fontosabb bevételi és kiadási tételsorok az előirányzatban foglaltakhoz és a megelőző évi tényadatokhoz képest.

2022-ben az államháztartás központi alrendszerének hiánya 4 753,4 milliárd forintot tett ki. Ez 2021-hez viszonyítva 20,3 milliárd forinttal kedvezőbb egyenleget takar. A deficithez a központi költségvetés 4 611,5 milliárd forintos, a társadalombiztosítási alapok 405,8 milliárd forintos deficitje, valamint az elkülönített állami pénzalapok 263,9 milliárd forintos többlete járult hozzá. A 2022-es évet a családok és a nyugdíjasok támogatására hozott intézkedések határozták meg, valamint az orosz-ukrán háború gazdasági és költségvetési következményeinek kezelése, melyen belül az egyik legjelentősebb tételt a rezsicsökkentés megemelkedett költségeinek fenntartása jelentette.

18. ÁBRA: AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSI EGYENLEG ALAKULÁSA 2015 ÉS 2022 KÖZÖTT (MILLIÁRD FORINT)

Forrás: MÁK

Az államháztartás hiánya a törvényi előirányzatban foglalt 3 152,7 milliárd forintos hiánycélt 1 600,1 milliárd forinttal meghaladta. A Pénzügyminisztérium szerint 2022-ben az alapfolyamatok szerinti hiány a GDP 4,9 százalékát érte el, a különleges földgázkészlet-felhalmozással együtt államháztartás uniós módszertan

szerinti hiánya 6,1 százalékon teljesülhet. A KSH április elején publikált EDP jelentése szerint az uniós módszertan szerinti hiány 6,2 százalék lett.

2.3.1. Bevételek

A központi alrendszer 2022-ben 29 786,1 milliárd forint bevétellel zárt, amely 18,7 százalékkal (4 684,2 milliárd forinttal) magasabb, mint az előző évi adat, és 17,3 százalékkal (4 392,3 milliárd forinttal) haladja meg a költségvetési előirányzatban kitűzött célt. A központi költségvetés, a társadalombiztosítási alapok és az elkülönített állami pénzalapok bevételei - ha eltérő mértékben is -, de egyaránt magasabban teljesültek az előirányzatnál.

A központi költségvetés az elmúlt évben 20 850,6 milliárd forint bevételt halmozott fel, amely 20,2 százalékkal (3 500 milliárd forinttal) jelent magasabb teljesülést, mint a 2021. évi. A gazdálkodó szervezetek befizetései 53 százalékkal (1 002,3 milliárd forinttal) nőttek 2021. évihez képest. Ez azt jelenti, hogy az éves előirányzat 147,7 százaléka folyt be, és ezzel a legmagasabb teljesülési arányt és a legnagyobb arányú növekedést mutatta a három fő adóbevétel csoport közül.

A gazdálkodó szervezetek befizetésein belül a legjelentősebb tételt jelentő társasági adó bevételekből az év folyamán 746,6 milliárd forint, az előirányzat 126,8 százaléka folyt be, amely az előző év egyenlegét 188,6 milliárd forinttal (33,8 százalékkal) haladta meg.

Az év közben, a kormányzati kiigazítások részeként ideiglenesen bevezetett különadóknak (extraprofit adóknak) köszönhetően jelentősen nőttek az előző év hasonló időszakához képest

- + a pénzügyi szervezetek befizetései 265,5 milliárd forinttal (431,7 százalékkal);
- + a bányajáradékok 181,1 milliárd forinttal (300,8 százalékkal);
- + az energiaellátók jövedelemadója 126,6 milliárd forinttal (163,8 százalékkal);
- + a kiskereskedelmi adó 98,2 milliárd forinttal (124,9 százalékkal).

A második legnagyobb tételt (551,7 milliárd forint) jelentő ún. egyéb központosított bevételek esetében 63,6 milliárd forinttal (13 százalékkal) több bevétel folyt be. A növekedés háttérében az elektronikus útdíjból származó

75,8 milliárd forintos bevételi többlet áll, ebből az is következik, hogy a többi tételből származó befizetések némileg visszaestek az év során.

2022-ben a kisadózók tételes adójából (KATA) 186,1 milliárd forint bevétel származott, amely az előző évhez képest 9,7 milliárd forinttal (5 százalékkal) alacsonyabb teljesülést jelent. A KATA szabályainak szigorítása miatt az év első felében rendre felül teljesülő bevételek szeptembertől kezdve jelentősen visszaestek. A kisvállalati adóból (KIVA) 145,5 milliárd forint bevétel keletkezett, amely a 34,3 milliárd forinttal (30,8 százalékkal) haladta meg a 2021-es értéket. A növekedés azért is figyelemre méltó, mert a kisvállalati adó kulcsa 11 százalékról 10 százalékra csökkent. A KIVA esetében kiemelhető az adóalanyok számának emelkedése is.

A fogyasztáshoz kapcsolt adókból az előző évben 8 718,3 milliárd forint halmozott bevétele származott az államkasszának, amely 1 664,3 milliárd forinttal (23,6 százalékkal) magasabb a 2021-es adathoz képest. A bevétel növekedéshez leginkább az általános forgalmi adó járult hozzá. Az általános forgalmi adó esetében a 2022-ben 6 860,3 milliárd forint bevétellel zárt a költségvetés, amely 1 463,1 milliárd forinttal (27,1 százalékkal) haladta meg az egy évvel korábban befolyt bevételt.

Jövedéki adóból 1 229,5 milliárd forint bevétele származott az államnak 2022-ben. Ez a bevétel a bázis időszakhoz képest 13,8 milliárd forinttal (1,1 százalékkal) volt alacsonyabb. Ennek hátterében a dohánytermékek és a szeszesitalok és egyéb termékek utáni bevétel növekedése, illetve az üzemanyagok utáni bevétel csökkenése állt. A dohánytermékek jövedéki adójának emelése a tavalyi évben befejeződött, így a dohánytermékek utáni jövedéki adó növekedése a magasabb cigarettaforgalomra vezethető vissza. Az üzemanyagok utáni bevételek csökkenését több tényező befolyásolta, így a világpiaci olajárak megugrása nyomán növekvő benzinárak, az üzemanyagra bevezetett ársapka és az emiatt megjelent forgalomművekedés, valamint az üzemanyagár-sapka ellentételezésére az üzemanyagforgalmazók számára bevezetett állami kompenzáció.

A lakossági befizetések 2022 végére 3 144 milliárd forintot értek el, ez 66,8 milliárd forinttal (2,1 százalékkal) maradt el az egy évvel korábbi befizetésektől. A személyi jövedelemadóból befolyó összegek 2 786 milliárd forintra csökkentek, amely 3,6 százalékkal maradt el az előző évi bevételektől. A bevételcsökkenés hátterében

a bérek növekedése és a 2021-es személyi jövedelemadó családoknak történő egyszeri adóvisszatérítésének együttes hatása húzódott meg. A 2022-es 20–20 százalékos minimálbér- és garantált bérminimum-emelés a növekvő bérekkel együtt a jövedelemadóból befolyó összegeket is érdemben megnövelte. Az szja-bevételeket pedig elsődlegesen az csökkentette, hogy egyszeri adóvisszatérítés keretében a családi pótlékra jogosultak visszakapták a megelőző évben befizetett adójukat, de legfeljebb 809 ezer forintot. Az szja-visszatérítés 650 milliárd forintos tétele az ESA-módszertan szerint az előző évnél került elszámolásra, vagyis csak a pénzforgalmi hiányt növeli. A személyi jövedelemadó bevételeket tovább mérsékelte a 25 év alatti fiatalok adókedvezménye, amely a 25 év alatti munkavállalókat az átlagjövedelemig mentesíti az szja megfizetése alól.

A társadalombiztosítási alapok halmozott bevételei 8 132,8 milliárd forintra nőttek, amely érdemben, 1 182 milliárd forinttal (17 százalékkal) magasabb értéket jelent a 2021. évihez képest. Ezen tételsoron befolyó összegeknek az 55,4 százaléka a Nyugdíjbiztosítási Alaphoz, míg 44,6 százaléka az Egészségbiztosítási Alaphoz köthető. A két alap bevételeinek növekedése mögött a társadalombiztosítási járulékokból származó bevételek és a költségvetési hozzájárulásokból származó bevételek emelkedése állt. A költségvetési hozzájárulásokból származó bevételek az Egészségbiztosítási Alap esetében 492,6 milliárd forinttal (66,2 százalékkal) a Nyugdíjbiztosítási Alap esetében azonban csak 25,6 milliárd forinttal (3,8 százalékkal) nőttek a bázisidőszakhoz képest. A szociális hozzájárulási adóból és társadalombiztosítási járulékból származó és a két Alap között felosztott bevételek 11,3 százalékkal (590,8 milliárd forinttal) emelkedtek az 2021. évhez képest.

Az uniós programok halmozott bevétele 2022 végéig 1 393,3 milliárd forintot ért el, ami 11 százalékkal alacsonyabb, mint az előző évi érték, és törvényi előirányzattól 970 milliárd forinttal marad el, az előirányzat 59 százalékos teljesülés mellett. Az uniós források bevételeinek elmaradásának oka, hogy az Európai Bizottsággal folytatott viták eredményeként felfüggesztésre került az uniós finanszírozású programok elfogadása, ill. kifizetése.

2.3.2. Kiadások

A központi alrendszer halmozott kiadásai 2022-ben 34 539,5 milliárd forintot tettek ki, amely 15,6 százalékkal jelent magasabb teljesülést, mint 2021-ben. A kiadások növekedéséhez a központi költségvetés és a társadalombiztosítási alapok kiadásainak emelkedése járult hozzá. Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai elmaradtak az előző évi szinttől.

A költségvetési szervek halmozott kiadása 7 135,8 milliárd forint volt 2022-ben, ami 152,4 milliárd forinttal (2,2 százalékkal) volt magasabb, mint az előző év azonos időszakában. Ezen halmozott kiadásból 4 064,1 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, amely az éves bázishoz képest 9,7 százalékkal volt magasabb. Az emelkedés oka a számos területen (köznevelési, egészségügyi, szociális, kulturális, rendvédelmi, honvédelmi, felsőoktatási, igazságügyi) végrehajtott béremelés, másrésről, a fegyveres szerveknél kifizetésre került egyszeri szolgálati juttatás állt.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 5 067,2 milliárd forintot tettek ki, ezzel jelentősen 152,5 százalékkal meghaladták az éves előirányzatot, és 697 milliárd forinttal (15,9 százalékkal) nőttek egy év alatt. A kiadásokon belül normatív finanszírozásra (köznevelés, gyermekjólét) 658,1, nem állami felsőoktatási intézmények támogatására 402,4, közúti fejlesztésekre 201,3, közlekedési ágazati programokra 177,8 milliárd forintot fordítottak, míg a turisztikai fejlesztési célú előirányzatból 145,9 milliárd forintot költöttek el.

Az egyedi és normatív támogatásokra fordított kiadások december végéig 1370,8 milliárd forintot tettek ki, amely valamivel több mint két és félszerese az előző évi adatnak. A jelentős különbség hátterében - többek között - a rezsivédelmi kiadásokkal összefüggésben kifizetett 375,4 milliárd forint áll, miközben 2021-ben ilyen célú kifizetések nem történtek.

Az uniós programok kiadásai 2022 végén 2 991,7 milliárd forinton, a törvényi előirányzat 99,7 százalékán zártak, ez 748,6 milliárd forinttal (33,4 százalékkal) jelent több kiadást a bázisidőszakhoz képest.

A lakástámogatásokra fordított kiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 258,8 milliárd forinttal teljesült magasabban, és elérték az éves előirányzat 166,4 százalékát. Ennek hátterében a 2021. január 1-jétől bevezetett

otthonfelújítási támogatás, a 2021 februárjától ehhez köthetően elindított hitelkonstrukció, az egyes meglévő konstrukciók igénybevételi lehetőségének kiszélesítése, valamint a falusi támogatások esetében preferált kistelepülések körének kibővítése húzódott meg, és nem utolsó sorban a konstrukciókat igénybe vevők létszámának növekedése is hatott a kifizetésekre.

2022-ben a nyugellátásokra fordított halmozott kiadások összege 4 791,5 milliárd forint volt, ez az előző évhez képest 16,4 százalékos (675,2 milliárd forint) emelkedést jelent. A jelentős növekedést a 13. havi nyugdíj februári kifizetése, a 2022 elején végrehajtott 5,0 százalékos nyugdíjemelés, valamint a júliusban és novemberben végrehajtott további 3,9 százalékos, illetve 4,5 százalékos inflációkövető kiegészítő nyugdíjkorrekció eredményeként alakult ki.

Ugyanezen időszak alatt az Egészségbiztosítási Alap kiadásaira 3 739,5 milliárd forintot fordítottak, ez a bázis időszakhoz képest 15,1 százalékos (491,5 milliárd forint) növekedés. Az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak több mint felét kitevő gyógyító-megelőző ellátások kiadásai ezen belül 2 203,2 milliárd forintra, azaz 17,2 százalékkal emelkedtek. Ennek háttérében az ütemezett béremelések (2021. januárjától bevezetett állami és önkormányzati fekvő- és járóbeteg-ellátásban dolgozó orvosok és 2022. januárjától bevezetett egészségügyi szakdolgozók), a bértámogatások (házi orvosok, fogorvosok, szakdolgozók), továbbá az „Összevont szakellátásból” megvalósuló többletfinanszírozás álltak.

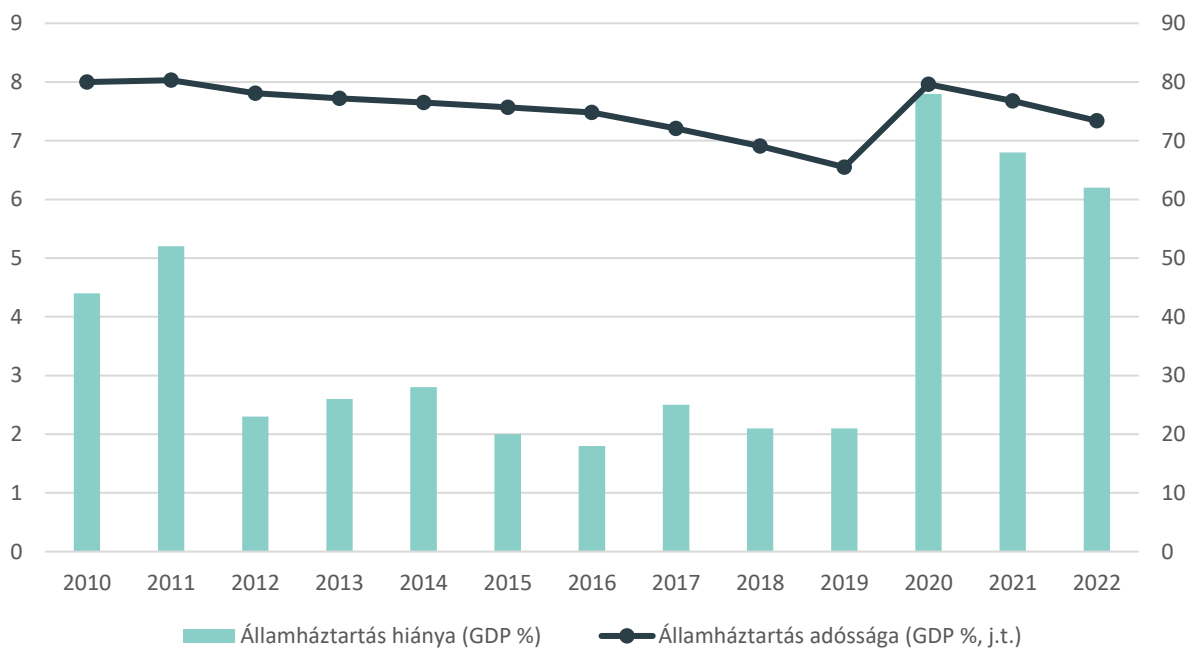
2.3.3. Kamategyenleg és államadósság

2022 decemberének végén a kamatbevételek halmozott teljesülése 256 milliárd forinton zárt, ami 122,2 milliárd forintra haladja meg az egy évvel korábbi értéket. A kamatkiadások a tavalyi év végén 2 100,6 milliárd forinton teljesültek 692,5 milliárd forintra meghaladva az előző évi szintjüket. A bevételi és kiadási oldal eredőjeként adódó kamategyenleg 1 844,6 milliárd forint nettó kamatkiadást mutatott, ami 44,8 százalékkal (570,3 milliárd forintra) jelentett magasabb értéket, mint 2021-ben.

Az év utolsó napján a központi költségvetés adóssága 45 562 milliárd forintot tett ki, szemben a megelőző évi 40 697 milliárd forintos állománnyal. Mindez azt jelenti, hogy az államadósság a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya 73,3 százalékra

csökkent 2021. év végi 76,8 százalékról. A központi költségvetés devizaadósságának részaránya a 2021. év végi 20,6 százalékról 25,1 százalékra emelkedett, amihez a forint gyengülése és új devizaállampapírpiazi kibocsátások is hozzájárultak. Az emelkedés ellenére továbbra is viszonylag alacsony a devizaadósság szintje, így az adósságfinanszírozás árfolyamkockázata mérsékeltnak tekinthető.

19. ÁBRA: A GDP-ARÁNYOS ÁLLAMADÓSSÁG ÉS KÖLTSÉGVETÉSI DEFICIT ALAKULÁSA 2010 ÉS 2022 KÖZÖTT

Forrás: Eurostat

3. Előrejelzések (2023-2026)

3.1. Makrogazdasági előrejelzés

3.1.1. Feltévéseink alakulása

A következő időszakban számos külső tényező befolyásolhatja a magyar gazdaság teljesítményét; lényeges megemlíteni orosz-ukrán konfliktus elhúzódását, a globálisan magas inflációt, a gázellátási nehézségeket, a nyersanyagárak emelkedését, illetve a felvevőpiacok visszafogott bővülését. Összességében ezen tényezők miatt 2022 harmadik negyedévére a növekedési kilátások alapvetően romlottak.

Az olajár tekintetében idén még historikusan magas azonban csökkenő olajárakkal számolunk. Azonban fontos hangsúlyozni, hogy az olaj világpiaci árának alakulását bizonyos mértékű kockázatok övezik.

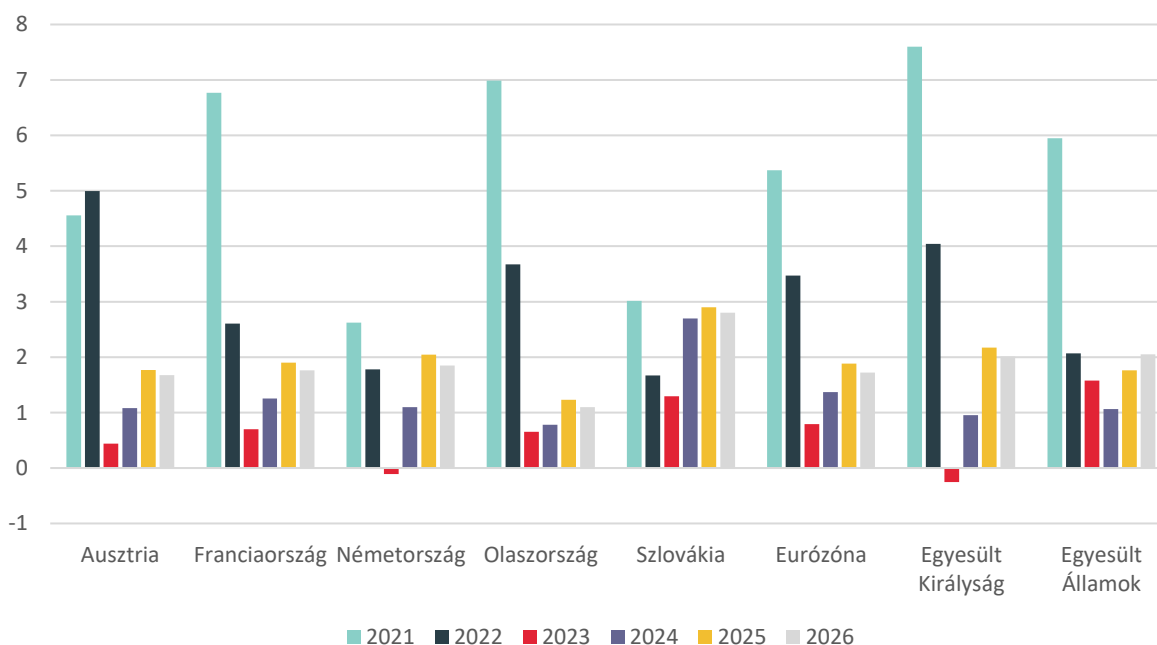
2. TÁBLÁZAT: HORDONKÉNTI OLAJ ÁRA NEGYEDÉVENKÉNT (EUR)

Negyedév	Olajár
2023Q1	76.5
2023Q2	77.3
2023Q3	76.2
2023Q4	74.2
2024Q1	72.4
2024Q2	71.0
2024Q3	69.6
2024Q4	68.5
2025Q1	67.5
2025Q2	66.6
2025Q3	65.8
2025Q4	65.0
2026Q1	65.2
2026Q2	65.1
2026Q3	64.5
2026Q4	64.4

Forrás: OG Research

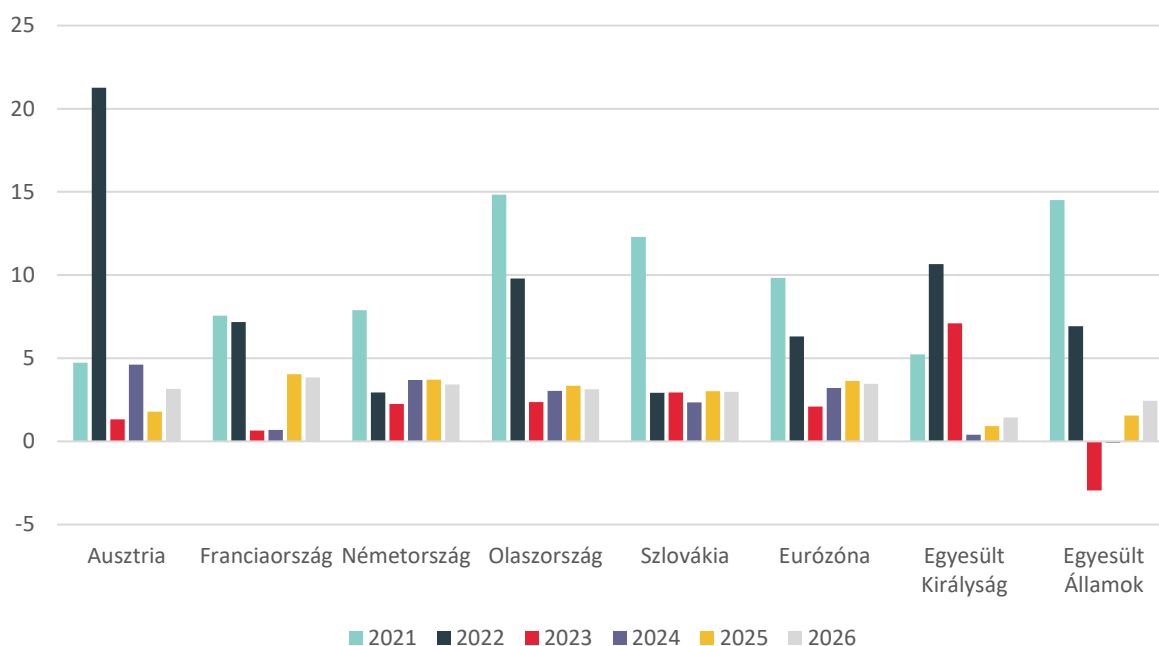
A magyar gazdaság exportteljesítményének szempontjából a felvevőpiacok bővülése lehet meghatározó. 2021-ben Magyarország legfontosabb kereskedelmi partnerei bővülni tudtak, azonban a World Economic Outlook áprilisi előrejelzése szerint idén ezekben az országokban az előző évhez képes visszafogottabb lehet a kibocsátásnövekedés. Ezzel összhangban az kereskedelmi partnerek termékimportja is visszafogottan alakulhat, ami jelentős befolyással bírhat a magyar export teljesítményére, valamint feltételezzük, hogy az eurozóna kibocsátási rés csak az előrejelzési horizont végén záródhat.

**20. ÁBRA: A GDP NÖVEKEDÉSI ÜTEMÉNEK TÉNY ADATA ÉS ELŐREJELZÉSE
MAGYARORSZÁG FŐBB KERESKEDELMI PARTNEREINÉL
(SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)**

Forrás: World Economic Outlook adatbázis 2023. április

21. ÁBRA: AZ IMPORTTERMÉKEK NÖVEKEDÉSI ÜTEMÉNEK TÉNY ADATA ÉS ELŐREJELZÉSE MAGYARORSZÁG FŐBB KERESKEDELMI PARTNEREINÉL (SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)

Forrás: World Economic Outlook adatbázis 2022. április

Feltevéseink szerint a Magyar Nemzeti Bank inflációs célja a teljes előrejelzési horizonton 3 százalék marad. 2022 szeptemberében a jegybank 13 százalékra emelte a jegybanki alapkamatot. Feltételezéseink szerint a 13 százalékos alapkamat az év végéig fennmarad, majd fokozatosan csökken. Az előrejelzés endogén kamatpálya mellett készült. Az Európai Központi Bank szigorított monetáris politikáján 2023 márciusában, így az irányadó kamatláb 3,5 százalékra nőtt. Az előrejelzési horizonton idén még feltételezzük a szigorúbb monetáris politikát, azonban az eurozóna inflációjával összhangban az alapkamat 2024-től csökkenhet.

3.1.2. A főbb makrogazdasági változókra vonatkozó előrejelzés

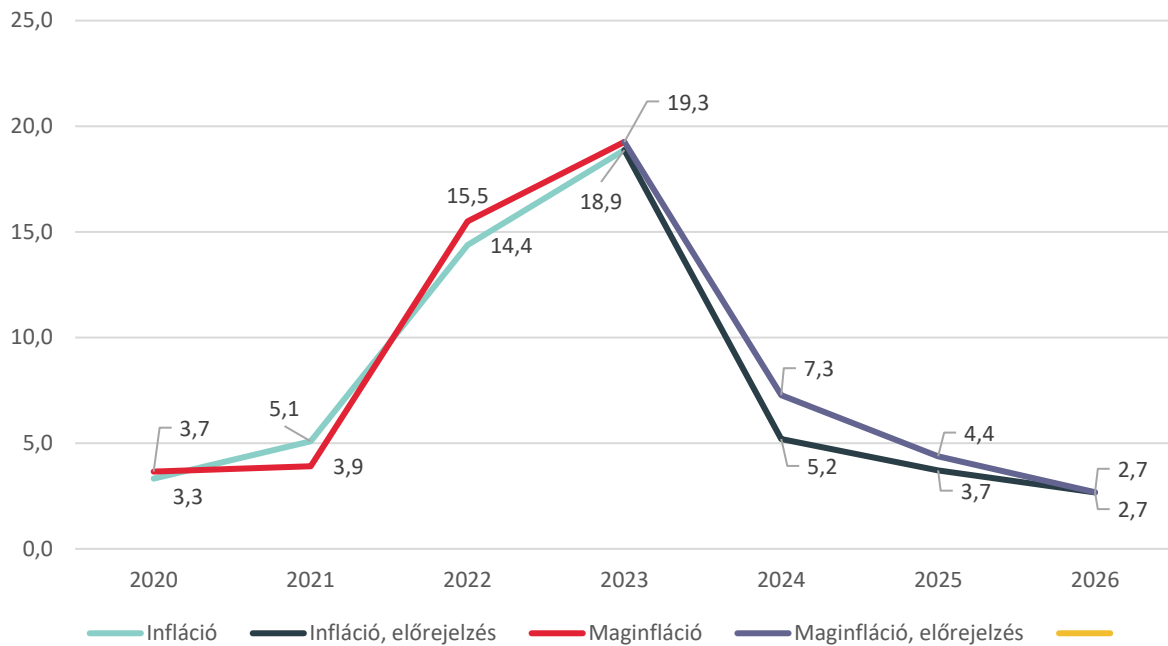
Az alapvető feltevéseinket tekintve az eurozóna inflációja csökkenhet az előrejelzési horizonton, 2024-re már 3 százalék körül lehet, ami csökkenti az importált infláció mértékét. Emellett az olajárak csökkenése is jelentősebb lehet,

mint korábban számítottunk rá, így 2024-től a Brent a világpiaci ára már 70 euro/hordó közelébe mérséklődhet és további csökkenésre számítunk, mely szintén az infláció mérséklődésének irányába hat. Azonban meg kell jegyezni, hogy az olaj világpiaci árának alakulását jelentős bizonytalanság jellemzi.

A hazai inflációnál jelentős felfelé mutató kockázatokat hordoznak az energiaárak alakulása, az orosz-ukrán háború és az ehhez kapcsoló szankciók hatásai, valamint az élelmiszerárak alakulása. Mérsékelheti az inflációs várakozásokat a tény, hogy az energiaárak a korábbi várakozásokkal ellentétben kedvezőbben alakultak, azonban továbbra is magasak. Ennek megfelelően idén 18,9, jövőre 5,2, míg 2025-ben és 2026-ban 3,7 és 2,7 százalékos inflációt várunk. A maginfláció idén 19,3, jövőre 7,3, a következő két évben pedig 4,4 és 2,7 százalékot tehet ki. Az inflációhoz kapcsolódó legfontosabb kockázati tényezők a következők:

- + ·A világpiaci energiaárak alakulása;
- + ·A hazánkban érvényben lévő árstopok kifutásának ütemezése, illetve az akkori piaci árszínvonal nagysága;
- + ·Az orosz-ukrán háború inflációs hatásai;
- + ·A mezőgazdasági terméshozamok alakulása miatti élelmiszerár növekedése;
- + ·A forint árfolyamának alakulása: a forint erősödése mérsékli, míg gyengülése növeli az inflációt.

**22. ÁBRA: AZ INFLÁCIÓRA ÉS A MAGINFLÁCIÓRA VONATKOZÓ ELŐREJELZÉSÜNK
(SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)**

Forrás: MNB, Magyar Gazdaságkutató számítása

Az infláció felerősödésével jelentősen a kamatszint érdemben növekedett a tavalyi évben. A monetáris politika legfontosabb eszközévé az egynapos betét lépett elő, amellyel a jegybank gyorsan képes reagálni a bekövetkező eseményekre. A következő időszakban az alapkamat változatlan szinten maradhat és feltevéseink szerint 2024-től várható a monetáris politika lazítása, amennyiben az infláció csökkenő pályája ezt indokolja. Fontos hangsúlyozni, hogy a jelen bizonytalan helyzetben nehéz előrejelzést adni a kamatpályára, hiszen abban a beérkező hírek és ezek árfolyam-, valamint inflációs hatása alapján gyorsan változhat a kamatpálya. Az alapkamat mértéke becslésünk szerint év végén 13 százalék lehet, majd ez jövő év végére 7,9, 2025 végére pedig 3,6 százalékra mérséklődhet.

A reálgazdasági folyamatokat tekintve a GDP éves alapon visszafogottan 0,7 százalékkal növekedhet. A következő háromre vonatkozóan rendre 3,2, 3,8 és 2,8 százalékos GDP bővülést várunk. Idén a gazdasági növekedést visszafoghatja a várhatóan csökkenő belső kereslet, azonban a kormányzati kiadások mérsékelt, de pozitív növekedése, valamint a pozitív nettó export támogathatják a gazdasági növekedést. Fontos megemlíteni a legfontosabb kockázati tényezőket is, amelyek

a fenti pályához képest a gazdasági növekedést akár pozitív, akár negatív irányba kibillenthetik:

- + Az orosz-ukrán háború: a háború elhúzódása, az ehhez kapcsolódó szankciók ronthatják a gazdasági teljesítményt egyrészt az ellátási láncok szakadozásán, másrészt a külső keresleten keresztül.
- + Tartósan magas inflációs környezet: az infláció vártnál lassabb leszorítása mérsékelné a fogyasztást és így a gazdasági növekedést.
- + A mezőgazdaság teljesítménye: az átlagosnál jobb vagy rosszabb termés is hat a gazdasági teljesítményre.
- + Az ellátási láncokkal kapcsolatos zavarok, melyeknek az elmúlt időszakban oldódása látszódott.

**23. ÁBRA: A GDP-RE VONATKOZÓ ELŐREJELZÉSÜNK
(SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)**

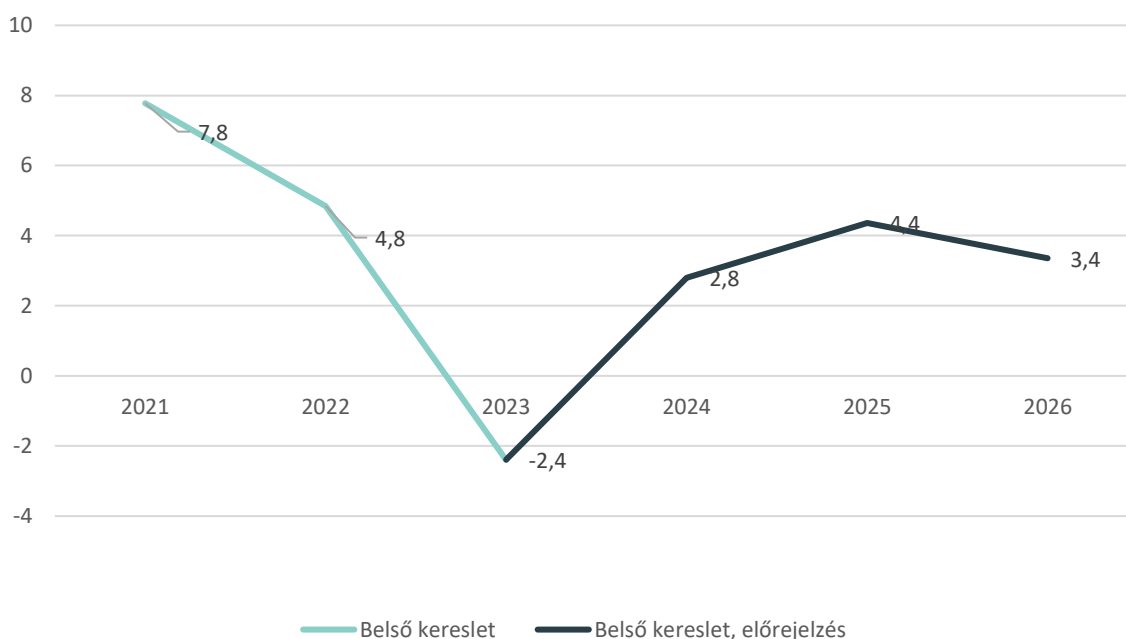

Forrás: MNB, Magyar Gazdaságkutató számítása

Az idei gazdasági növekedést leginkább a belső kereslet alakulása határozza meg. A belső keresleten belül mind a fogyasztás, mind a beruházások visszaesése valószínűsíthető. A lakossági fogyasztást leginkább a magas infláció miatti reálbércsökkenés és a magas energiaárak okozhatják. Emellett valószínűsíthetően visszaesik a foglalkoztatottság, amely további költségcsökkentésre sarkallhatja a

háztartásokat. Az energia- és nyersanyagárakat érintő bizonytalanság, valamint a magas kamatok vélhetően a beruházások visszafogására ösztönzik a vállalatokat. Itt lényeges megjegyezni, hogy a korábbi várakozásokhoz képest kedvezőbben alakultak az energia- és nyersanyagárak, azonban a historikus adatokat tekintve továbbra is magasnak mondhatóak. Jövő évtől a pénzromlás üteme mérséklődhet, amely a kamatkondíciók enyhítését és a reálbérek emelkedésével járhatnak. Emiatt a következő évtől a belső kereslet emelkedésére számítunk.

24. ÁBRA: BELSŐ KERESLETRE VONATKOZÓ ELŐREJELZÉSÜNK (SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)

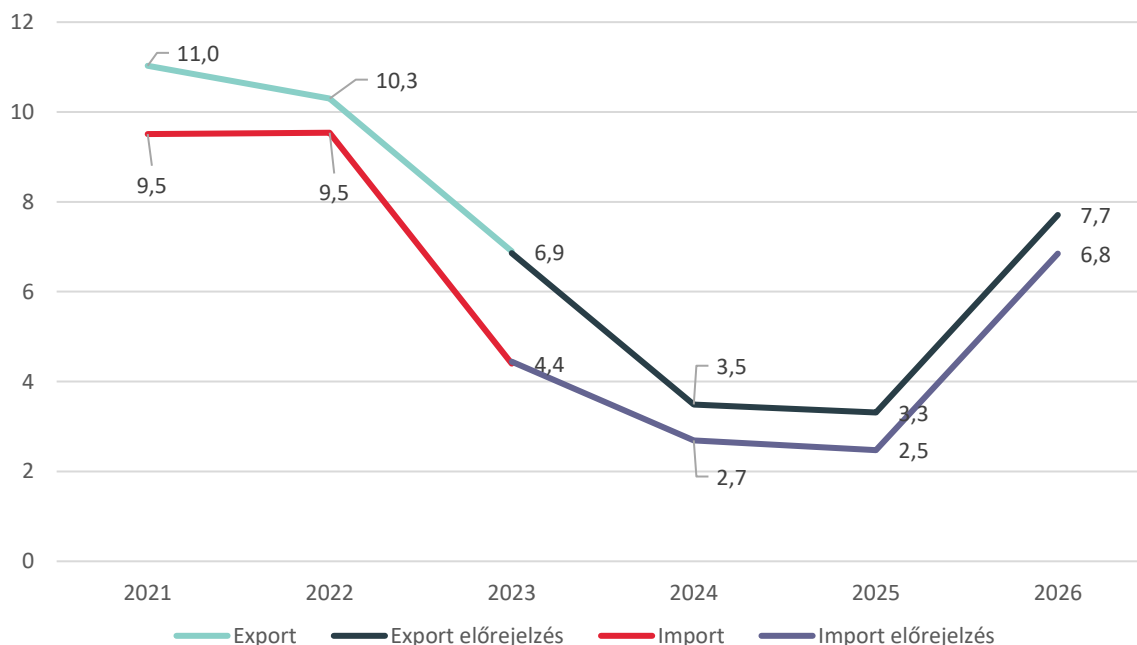
Forrás: KSH, Magyar Gazdaságkutató számítása

Tekintve a kormány költségvetési kiadások csökkentését célzó intézkedéseit az idei év elején a kormányzati kiadások visszafogottan alakulhatnak. Az évközi dinamikát jellemzi, hogy a tavalyi év végén megkezdett költségvetési megszorítások miatt a kormányzati kiadások éves összevetésben nagyobb mértékben növekedhetnek az év második felében. Emiatt összességében 1.9 százalékos kormányzati kiadásnövekedést várunk. A következő három évben pedig rendre 1,6, 1,4 és 1,6 százalékos éves alapon számolt kiadásokkal számolunk. A kormányzati kiadások alakulását nagymértékben befolyásolja az Európai Unió által zárolt forráshoz való hozzáférés. Az alappályánkban visszafogottabb kiadásokkal

számoltunk, azonban a kockázati forgatókönyvekben számszerűsítettük egy nagyobb forrásokhoz való hozzáférés gazdasági növekedésre gyakorolt hatását.

A termélexport 2023 első hónapjaiban jelentős bővülést mutatott, amely meglepetésként hatott. Emellett azonban a teljes export idén a külpiaci partnerek visszafogott növekedése miatt 6,9 százalék körül alakulhat, amely elmarad az előző évi értéktől. Jövőre még visszafogott export növekedésre számítunk, azonban 2024-ben és 2025-ben a kereskedelmi partnerek folyamatos bővülésével együtt a hazai exportteljesítmény is emelkedhet. A hazai exportteljesítményt azonban befolyásolhatja az orosz-ukrán háború miatti szankciók. Az importot leginkább az export és a belső kereslet alakulása határozza meg. A belső kereslet csökkenése jelentősen visszafogja az importteljesítményt idén, azonban jövő évtől kezdődően növelheti azt. Összességében a nettó export kibocsátáshoz való pozitív hozzájárulására számítunk idén és a következő években is.

25. ÁBRA: AZ EXPORT ÉS AZ IMPORT VOLUMENÉRE VONATKOZÓ ELŐREJELZÉSÜNK* (SZÁZALÉK, AZ ELŐZŐ ÉV AZONOS IDŐSZAKÁNAK BÁZISÁN)

Forrás: KSH, Magyar Gazdaságkutató számítása

3.2. Költségvetési folyamatok 2023-ban

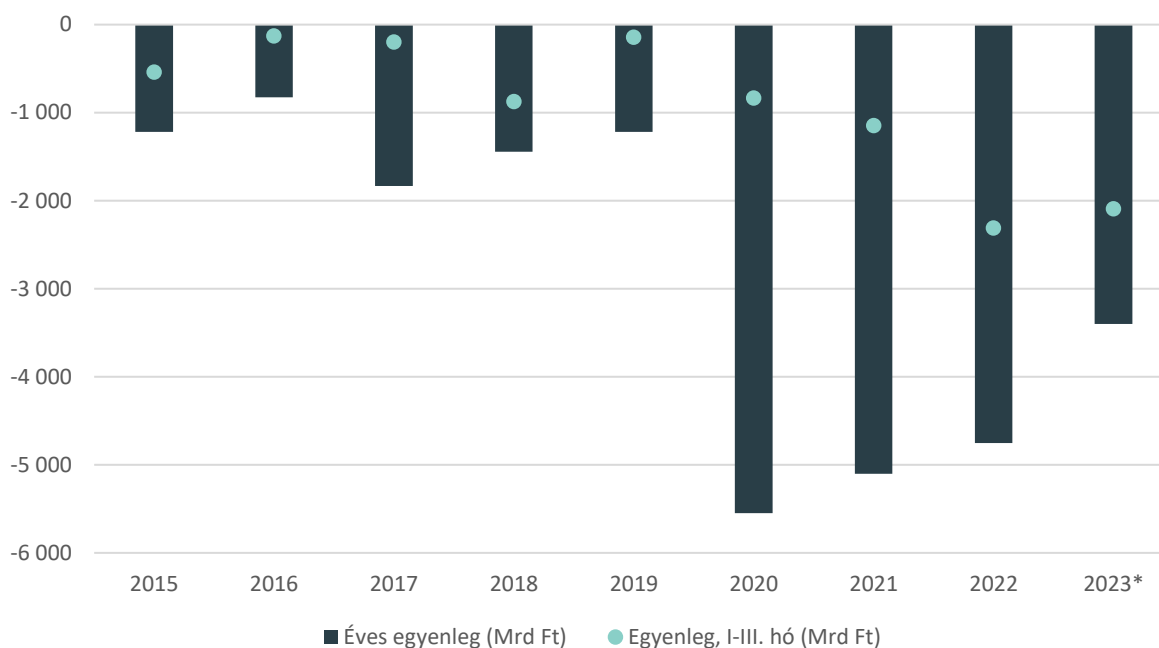
Az elmúlt év júliusában elfogadott 2023. évi költségvetési törvényben leírt makrogazdasági és költségvetési pályát az időközben jelentősen megváltozott makrogazdasági feltételrendszer és azon belül is döntően az orosz-ukrán háború hatására módosítani kellett. A Kormány 2022. decemberében fogadta el a törvényt módosító költségvetési rendeletet. 2023 januárjában pedig költségvetési rendeletben leírtakat megerősítő és azt részletesebben is kibontó módosított 2023. évi költségvetési törvényt is benyújtotta Országgyűlés elé. Az Országgyűlés március 31-én fogadta el a módosított 2023. évi költségvetési törvényt.

A Kormány szerint a költségvetés kiemelt céljai közé tartozik, a rezsivédelmi intézkedések fenntartása az átlagfogyasztás szintjén, a nyugdíjak értékének biztosítása és a magyar családok védelme. A felsorolt célok elérése érdekében a 2023-as költségvetés a Rezsivédelmi Alap forrásait 2 610 milliárd forintra emeli, biztosítja a családtámogatások forrásait, illetve új intézkedésként bevezeti, a gyermeket vállaló harmincéves kornál fiatalabb nők teljes adómentességét 2023-tól. A költségvetés tartalmazza a nyugdíjak 15 százalékos emelkedésének fedezetét, és a 13. havi nyugdíjat is. 2023-ban a nyugdíjcélú kiadások összege így meghaladja a 6150 milliárd forintot. A kormány az oktatásban és az egészségügyben is béremelést kíván végrehajtani.

A felsorolt társadalompolitikai céljait Kormány a költségvetési egyensúly javítása és az államadósság csökkentése mellett kívánja elérni, ennek megfelelően az eredményszemléletű hiánycélt 3,9 százalékban, az év végi államadósság szintet pedig 69,7 százalékban határozta meg. A kedvezőtlen világgazdasági környezetre hivatkozva a kormány központi tartalékok részeként 255 milliárd forintra növelte a rendkívüli kormányzati intézkedések és 514,5 milliárd forintra a céltartalék összegét.

2023 március végén a Pénzügyminisztérium által közölt előzetes adatok szerint az államháztartás központi alrendszere 2 089,7 milliárd forint deficitet halmozott fel, ami az éves előirányzat 61,5 százalékának felel meg. Ehhez a központi költségvetés 2 019,0 és a társadalombiztosítási alapok 89,6 milliárd forintos hiánya, valamint az elkülönített állami pénzalapok 18,9 milliárd forintos többlete járult hozzá.

**26. ÁBRA: A KÖZPONTI ALRENDSZER ELSŐ HÁROMHAVI EGYENLEGÉNEK
ALAKULÁSA 2015 ÉS 2023 KÖZÖTT**

Megjegyzés: A 2023. évi egyenleg tervezett érték, míg az azt megelőző években a tényleges teljesülés adatai láthatóak.

Forrás: Pénzügyminisztérium, MÁK

A fejezet következő részében az április 20-ig rendelkezésre álló adatok segítségével részletesen is áttekintjük a költségvetés tételeinek eddigi teljesülését és azt az előző év azonos időszakának eredményeivel is összehasonlítjuk. Ez azt jelenti, hogy az elemzés készítésekor a részletes államháztartási adatokat csak az év első 2 hónapjára vonatkozóan voltak ismertek.

A 2023. év egészére vonatkozó költségvetési előrejelzéseinket az eddigi teljesülések áttekintésével párhuzamosan tesszük meg, az azonosított (pozitív és/vagy negatív) kockázatokat és azok becsült mértékét bemutatva. Az éves prognózisunkat a 2022. évi tényadatokra, valamint az aktualizált makrogazdasági előrejelzésünkre építve készítettük el, tekintve, hogy az első két hónapra elérhető részletes adatokból még nem lehet az év egészére vonatkozó következtetéseket levonni. Emellett figyelembe kell venni azt is, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan a kiadások és a bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány pályájának lefutása idén sem időarányos.

3.2.1. Bevételek

A központi alrendszer 2023 február végén 5 363,4 milliárd forint bevétellel zárt, amely 15,8 százalékkal (733 milliárd forinttal) haladja meg az egy évvel korábbi teljesülést.

A központi költségvetésnek a második hónap végéig 3 346,8 milliárd forint bevétele keletkezett, ami 16,1 százalékkal (463,1 milliárd forinttal) haladja meg a 2022. február végi halmozott teljesülést. A gazdálkodó szervezetek befizetéseiből 461,5 milliárd forint folyt be, ami 42,4 százalékkal több, mint 2022. azonos időszakában.

A bevételek tervezésével kapcsolatban a véleményünk az, hogy a költségvetési januári benyújtása óta jelentős változások nem voltak a költségvetést megalapozó gazdasági feltételrendszerben, ezért a bevételi tervek többségében elfogadhatók, csak néhány esetben találtunk olyan mértékű különbséget, amit külön jeleznünk érdemes a bevételi prognózisunk elkészítése során. Ahol tehát nem jelezzük külön, ott nincs alternatív előrejelzésünk a bevételek tekintetében.

A Magyar Gazdaságkutató alacsonyabb GDP növekedéssel és magasabb inflációval számol, mint a Pénzügyminisztérium, ugyanakkor a két eltérő irányú prognózis hatása kioltja egymást a sok költségvetési tételt meghatározó nominális GDP növekedés tekintetében.

A gazdálkodó szervezetek befizetésein belül a legjelentősebb tételt jelentő társasági adó bevételekből 26,8 százalékkal (24,8 milliárd forinttal) magasabb összeg folyt be, mint az előző év első két hónapjában. A társasági adó bevételek költségvetésben tervezett 34,6 százalékos növekedését felültervezettnek tartjuk, így ezen a tételsoron 75,5 milliárd forint alulteljesülést várunk.

Február végéig jelentősen, 65,8 milliárd forinttal nőttek az energia ágazat befizetései és 32,5 milliárd forinttal bányajáradékok az előző év hasonló időszakához képest, alapvetően a 2022. évben ideiglenesen bevezetett különadóknak köszönhetően.

Az energia ágazat befizetései után a harmadik legnagyobb összegű tételt az egyéb központosított bevételek jelentik, mely esetében 15,6 százalékos (14 milliárd forintos) növekedés történt 2022 első két hónapjához képest. A 103,9 milliárd forintos teljes bevételből 44,8 milliárd forintos összeg az

elektronikus útdíjból folyt be. Az egyéb központosított bevételek kedvező év eleji teljesítménye miatt, 18,9 milliárd forint felülteljesülést prognosztizálunk.

A kisvállalati adó esetében 31,7 milliárd nőttek a bevételek és 2023. február végig 5,8 milliárd forinttal, 22,5 százalékkal haladták meg az előző év azonos időszakának teljesülését. A kedvező év eleji adatok és saját előrejelzésünk alapján is ezt a sort alultervezettnek ítéljük, és 36,9 milliárd forint pozitív kockázatot azonosítunk.

A kisadózók tételes adójából származó bevételek jelentősen, 67,1 százalékkal, 12,5 milliárd forintra csökkentek a KATA előző évi szigorításának eredményeként. Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy az itt kieső adók más adónemek növekedésével járnak együtt.

A fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételek 1042,1 milliárd forintos halmozott teljesülést mutattak 2023 második hónapjának végén, ez 11,4 százalékkal (139,4 milliárd forinttal) haladta meg az egy évvel korábbi értéket. Az általános forgalmi adóból származó bevételek 77,6 milliárd forinttal (8 százalékkal) haladták meg az előző év február végi értéket. Jövedéki adóból 41,2 milliárd forinttal (22,9 százalékkal) több bevétel folyt be, mint 2022. első két hónapjában. A legjelentősebb emelkedés (37,6 milliárd forint értékben) a dohánytermékek esetében volt megfigyelhető. A költségvetésben szereplő forgalmi adóbevétel növekedési várakozások magasabbak, mint az általunk várt fogyasztói nominális kiadásnövekedés, ezért a forgalmi adóbevételeknél 16,6 milliárd forint elmaradást várunk.

A személyi jövedelemadó bevételek 721,2 milliárd forinttal növekedtek a 2022 január–februárban mért adathoz képest. Az emelkedés hátterében az elmúlt évi családi adóvisszatérítés miatti alacsony - sőt kivételesen negatív értéket mutató - bázis állt, melyet még kiegészített a bértömeg növekedésének hatása is. A szociális hozzájárulási adóból és társadalombiztosítási járulékból származó bevételek 14,5 százalékkal (136,1 milliárd forinttal) emelkedtek az előző év azonos időszakához képest, aminek oka szintén a keresetek növekedése volt. A kormányzati prognózisban várt személyi jövedelemadó bevételek teljesülésében látunk ugyan kockázatokat, de nem olyan mértékűt, hogy az negatív előrejelzést igényelne.

Az uniós programok bevétele februárig 208,4 milliárd forint volt, ami 14,9 milliárd forinttal volt több, mint a 2022-es érték és 7,7 százalékos növekedést jelent. Az uniós források részleges elmaradása a 2023-as költségvetési év egyik kiemelt kockázatának minősíthető, de az alapfogatókönyvünk szerint a kormányzati bevételi tervek teljesülni fognak.

A bevételi oldal egészét tekintve kismértékű 46 milliárd forintos, azaz 0,05 százalékos alulteljesülést várunk.

3.2.2. Kiadások

A költségvetési előrejelzés során a kiadások között elkülöníthetünk jól kalkulálható, rendszeresen felmerülő kiadásokat, amelyeknek kiszámítható pályájuk van, és vannak nehezen előre jelezhető – többnyire egyszeri vagy egyéb döntésektől függő – tételek is. Éppen ezért a kiadási oldalon első kéthavi folyamatainak rövid ismertetése után a számszerűsített kockázatokat az átláthatóság érdekében elkülönítetten mutatjuk be.

2023 február végéig a jelentős tételnek minősíthető kiadások közül magasabban teljesültek az egy évvel korábbi adatokhoz képest az egyedi és normatív támogatások, a lakástámogatások, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások valamint a kamatkidadások.

Az egyedi és normatív támogatásokra költött összeg 685 milliárd forinttal volt magasabb az előző januárinál. A növekedés legjelentősebb tételét a rezsivédelmi kiadások 563,9 milliárd forintja jelentette, emellett a gyorsforgalmi úthálózattal és az autópályákkal kapcsolatos rendelkezésre állási díjak is 66,9 milliárd forinttal magasabbak voltak, mint az előző évben.

A költségvetés kiadásainak előrejelzésekor továbbra is az egyik legjelentősebb kockázat-csoportot az elmúlt évben kitört orosz-ukrán háború lehetséges hatásai jelentik. A kormányzat határozott társadalompolitikai célja, hogy a 2013-ban bevezetett rezsicsökkentést fenntartsa, és ennek keretében biztosítsa, hogy a lakosság kedvezményes hatósági áron tudja vásárolni az energiát. Az orosz-ukrán háború kitörésével és az Oroszország ellen bevezetett uniós szankciók és az orosz ellenlépések hatására 2022 folyamán az energiaárak jelentősen megemelkedtek, ami jelentős többletterhet ró a költségvetésre a rezsicsökkentés fenntartása esetén. Ezt a többletterhet a 2022-es év előzetes tényadataihoz képest 2,7-

szerezésére emelkedett egyedi és normatív támogatások tételsoron a költségvetési tervek tartalmazzák. A rezsitámogatások fedezetéül szolgáló Rezsivédelmi Alap forrásai a 2022. júliusában tervezett 670 milliárd forintról 2 610 milliárd forintra emelkedtek. Fontos pozitívum, hogy a 2022 augusztusi energiaárscúcsok elérése után az uniós energiapiacokon tartós csökkenés indult meg. A csökkenés a költségvetés tervezésének decemberi lezárása óta is folytatódott és ez azt is jelenti, hogy a magasabb gáz és energiaárak mellett tervezett rezsicsökkentési kiadásokban mostanra érdemi/jelentős tartalékok képződtek. A rezsicsökkentés kiadásaiban lévő tartalékok részben még akkor is megmaradnak, ha a várakozásoknak megfelelően a gázárak a tavaszi betárolási időszakkal növekedni fognak és a jelenlegi kedvező szinteknél magasabb, de az elmúlt év végi csúcsoknál sokkal kedvezőbb gáz és energiaárak alakulnak ki. A gázárak emelkedése irányába hat, hogy a kieső orosz gázszállítások miatt továbbra is mindig 20-30 milliárd köbméteres különbség van a becsült uniós gázkereslet és kínálat között.²Az áremelkedési kockázatok miatt nem adunk kisebb előrejelzést az egyedi támogatási soron, de jelezzük, hogy kedvező gázárak esetén vannak tartalékok.

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások 391,8 milliárd forintra növekedtek. A legjelentősebb 350 milliárd forint összegű társaságokkal kapcsolatos kiadások csoport fedezi vélhetően a Vodafone állami részesedésének 2023. januárjában történt megvásárlását. A lakástámogatásokra fordított kiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 53,9 milliárd forintra teljesültek magasabban.

Jelentős mértékben, 554 milliárd forintra csökkentek a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai az előző év hasonló időszakához képest. A költségvetési szervek kiadásai prognózisunk alapján 122,8 milliárd forintra teljesülhetnek felül. Véleményünk szerint a magas infláció mellett elrendelt megtakarítási intézkedések nem lesznek maradéktalanul betarthatók.

Az uniós programok kiadásai 313,3 milliárd forintot tettek ki, ami 379,4 milliárd forintra volt kevesebb, mint a megelőző évi adat, ugyanakkor 104,9 milliárd forintra haladta meg uniós programok bevételeit. Az alapfogatókönyvünk szerint a kormányzat uniós forrásból származó bevételi tervei teljesülni fognak, ugyanakkor azt mindenképpen jelezni szükséges, hogy

² <https://infostart.hu/interju/2023/04/15/pletser-tamas-a-teli-gazvalsagon-tul-de-uiabb-kockazatok-elott-europa>

ehhez a tételsoron jelentős negatív kockázatok is azonosíthatók az uniós források beérkezésének késedelmével és részleges elmaradásával kapcsolatban.

A 2023. január-február folyamán a nyugellátásokra fordított kiadások összege 1 279,3 milliárd forint volt, amely az 2022 azonos időszakához képest 27,4 százalékkal emelkedett. Ugyanezen időszak alatt az Egészségbiztosítási Alap kiadásaira 662,4 milliárd forintot fordítottak, ez a bázis időszakhoz képest 7,4 százalékos növekedést jelent. Az Alap kiadásainak több mint felét kitevő gyógyító-megelőző ellátások kiadásai ezen belül 5,4 százalékkal emelkedtek.

A nyugdíjak a költségvetési törvényben foglalt terveknek megfelelően 15 százalékkal emelkednek, és ez az emelkedés megegyezik a kormányzati inflációs várakozások mértékével. Intézetünk előrejelzése a kormányzati terveknel magasabb 18,9 százalékos inflációt valószínűsít. A magasabb infláció a nyugdíjkiadásokat 188,1 milliárd forinttal fogja előrejelzésünk szerint megemelni.

A 13. havi nyugdíj fedezetét tartalmazza a költségvetés, az év eleji folyósítás miatt a 13. havi nyugdíj kifizetés mértékét nem érinti az esetlegesen magasabban alakuló infláció sem. A 3,5 százalékos GDP növekedéshez kötött nyugdíjprémium kifizetésére a várható alacsony GDP növekedés miatt 2023-ban nincs lehetőség. A költségvetésben szereplő 1 milliárd forint nyugdíjprémium céltartalék felhasználható a nyugdíjkiadások csökkentésére.

A kormányzat a váratlan negatív gazdasági és társadalmi folyamatok hatásainak enyhítésére tartalékokat képez a költségvetésben, amely az éves előirányzatban költségként jelenik meg. Az egyes tételek (rendkívüli kormányzati intézkedések, céltartalék, beruházási alap) alakulásával kapcsolatban azzal számolunk, hogy azok jelentős részét a hiány csökkentésére használja fel a kormányzat. Így az egyes tételeken (céltartalékok, rendkívüli kormányzati intézkedések és a beruházási alap 30 százaléka) képzett megtakarítással összesen 290,9 milliárd forinttal képes lesz csökkenteni a más bevételi és kiadási sorokon keletkezett hiányt.

A munkaerőpiac elmúlt évi helyreállításának köszönhetően a közfoglalkoztatásban résztvevők száma is mérséklődésnek indul, ugyanakkor a minimálbér-emelés a közfoglalkoztatotti béreket is növelte. Ennek eredményeképp a programban

119 milliárd forint kiadást várunk, ami nem jelent érdemi többletkiadást a 2023-as 120,0 milliárd forintos keretösszeghez képest.

Összességében a költségvetés tervezése óta eltelt időszakban a kiadási terveken kismértékű, 18,2 milliárd többletkiadást látunk, ugyanakkor a kiadások megfelelő szinten tartását a kormányzati tartalékok visszatartása lehetővé teszi.

3.2.3. Kamategyenleg

A kamatbevételek az idei második hónap végén 64,0 milliárd forinton teljesültek, míg a kamatkiadások halmozott értéke 386,3 milliárd forintot tett ki. Így a nettó kamatkiadás összességében 322,3 milliárd forinton állt február végén, ami 221,4 milliárd forinttal volt kedvezőtlenebb, mint a megelőző év azonos időszaki egyenleg. A romló egyenleget az emelkedő kamatok magyarázzák.

A Kormány 2023-ra összességben 2 074,2 milliárd forint nettó kamatkiadást vár. A tartósan magas szinten rögzülő, ill. a vártnál lassabban csökkenő kamatok negatív kockázat jelentenek a kamatkiadások növekedése szempontjából. Ugyanakkor intézetünk várakozásai szerint a kamatszint csökkenni fog és ezért a Kormány által várt szinttel megegyező kamategyenleg várható.

3.2.4. Egyenleg és államadósság

Az elmúlt év júliusában elfogadott 2023. évi költségvetési törvény 3,5 százalékos deficitcélra tűzött ki, amelyet a 2022. decemberében Kormány által elfogadott módosított költségvetési rendelet 3,9 százalékra módosított. Az Országgyűlés elé benyújtott módosított költségvetési törvény megerősítette a rendeletben foglalt célkitűzést. A bevételi és kiadási oldal várható teljesülésének áttekintése után prognózisunk a törvényben foglalt céltól minimálisan kedvezőtlenebb, de a 3,9 százalékos GDP-arányos ESA-hiánycélra a kerekítések miatt nem befolyásoló költségvetési egyenleget várunk.

3. TÁBLÁZAT: A 2023-AS KÖLTSÉGVETÉST ÖVEZŐ KOCKÁZATOK (ELTÉRÉS AZ EGYENLEGTŐL)

Kockázat	Mrd Ft	A MGK által előrejelzett arányában (%)
----------	--------	--

Gazdálkodói befizetések	-19,7	-0,03
Fogyasztási adók	-16,6	-0,02
Lakossági befizetések	0	0
Szociális hozzájárulási adó	0	0
Bevételi oldali kockázatok	-36,4	-0,05
Költségvetési szervek kiadásai	122,0	0,15
Start munkaprogram	0	0
Tartalékok felhasználása	-290,9	-0,43
Nyugdíjkiadás	187,1	0,40
Kiadás oldali kockázatok	18,2	0,02
Nettó kamatkidadások	0	0
Központi alrendszer egyenlege	-54,6	-0,07
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0	0
ESA-híd	0,0	0
Összesen	-54,6	-0,07

Forrás: Magyar Gazdaságkutató számítása

A Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény legfontosabb sarokszámai a következők:

- + az államháztartás központi alrendszerének bevételi főösszegét 36 375,9;
- + kiadási főösszegét 39 776,1;
- + hiányát 3 400,2 milliárd forintban határozta meg.

Előrejelzésünk szerint a 2022. év végi árfolyamon számolt bruttó konszolidált államadósság – az intézetünk által várt magasabb nominális GDP növekedésnek is köszönhetően – 2023 végére a GDP 68,7 százalékára mérséklődhet. Az Alaptörvényben meghatározott adósságszabálynak eleget tesz a prognózisban foglalt adósságráta-csökkenés mértéke. Az Európai Unió az orosz-ukrán háború következtében megugró energia- és élelmiszerárak, valamint a negatív gazdasági következmények kezelésére való tekintettel 2023-ra vonatkozóan még egy évre meghosszabbította az adósságcsökkentési szabályok felfüggesztését.

3.3. A 2024-2026. évi költségvetés

A 2024-re vonatkozó költségvetési terv jelenleg még nem áll rendelkezésünkre, azonban a 2023. évi költségvetési törvényben közzétett makrogazdasági és költségvetési prognózis felvázolja az elkövetkezendő három évben a Kormány által várt folyamatokat.

A kormányzati prognózis 2024-re 4,1, 2024-re 4,3, míg 2025-re 4,5 százalékos GDP-bővülést jelzett előre. A fenti három évre rendre 2,5, 1,5 és 1,0 százalékos ESA-hiányt várt a kormány.

Intézetünk előrejelzésének elkészítéséhez a 2022. évi költségvetés tényszámait, valamint a 2023. évi költségvetés részét képező előrejelzéseket és saját makrogazdasági prognózisunkat használtuk fel. A költségvetési törvény előrejelzésében azonban bizonytalanságot jelent, hogy a 2024-2026-ig tartó évek vonatkozásában a megszokottnál kevésbé részletes bontásban szerepeltek a bevételi és kiadási tételekre vonatkozó pénzügyminisztériumi előrejelzések, ezért utóbbiakra szintén egy becslést kellett készítenünk.

3.3.1. A 2024-es költségvetési előrejelzés

3.3.1.1. Bevételek

A gazdálkodó szervezetek befizetései 2024-ben prognózisunk alapján 16,7 milliárd forinttal maradhatnak el a törvényben szereplő előrejelzésében várt teljesüléstől. A költségvetési tervek részletezettségének hiánya miatt nem lehet pontosan tudni, de feltételezésünk szerint a 2023-ban a kismértékben túlbecsült társasági adóbevételek, és az alábecsült KIVA és egyéb központosított bevételek továbbvezetése 2024-ben is felül ill. alulbecsüli az ezen a tételsoron várható bevételeket. Továbbá azt is feltételezzük, hogy az eredetileg 2023-ig tervezett különadók nem lesznek teljes egészében kivezethetők 2024-ben sem, becsléseink szerint mintegy 328,2 milliárd forint extra profit adó bevételre lesz szükség ahhoz, hogy a gazdálkodó szervezetek befizetései elérjék az előrejelzésben szereplő célszámokat. Ez azonban azt is jelenti, hogy a különadókat, ha kivezetni nem is, de érdemben csökkenteni már lehet a jövő évben.

A fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételek esetében 62,3 milliárd forint pozitív kockázat azonosítható, amely háttérben elsődlegesen 2024-től növekvő

fogyasztási kiadások és ezen keresztül az általános forgalmi adóból származó magasabb befizetések húzódnak meg.

A lakossági befizetések esetében a költségvetési előrejelzésében várt bevételi szintet reálisnak tartjuk.

Összességében a bevételi oldalon a különadók fokozatos kivezetése mellett kismértékű 46 milliárd forintos, azaz 0,05 százalékos többletteljesülést várunk.

3.3.1.2. Kiadások

A kiadási oldalon a legnagyobb bizonytalanság továbbra is az egyedi és normatív támogatások közé besorolt rezsivédelmi kiadások alakulását övezi. A kormányzat a kiadások 10,4 százalékos csökkenésével számol 2023.évhez képest az összevont tételsoron, azonban költségvetési tervek nem részletezik, hogy a helyközi személyszállítás támogatása, és az egyéb vállalati támogatások mellett pontosan hogyan alakulnak rezsitámogatások. A rezsivédelmi kiadások alakulása erős összefüggésben áll az orosz-ukrán háború folytatásával, és az európai energia és gázpiacok helyzetének és árainak alakulásával. A vártnál gyorsabb energiapiaci alkalmazkodás miatt 2024-ben pozitív forgatókönyvek megvalósulásának is van esélye, ami jelentős, akár százmilliárd forintos nagyságrendű költségvetési forrásokat is felszabadíthat. A nagyfokú bizonytalanság és a potenciális negatív forgatókönyvek bekövetkezése miatt azonban az óvatos költségvetési tervezés indokolt.

A költségvetési tartalékok (rendkívüli kormányzati intézkedések, céltartalék, beruházási alap) alakulásával kapcsolatban azzal a feltételezéssel élünk, hogy a kormány költségvetési előrejelzésében foglalt értékekből 15 százalékot visszatart a kormány. Ennek a folyamatnak a végeredményeként összesen 163,4 milliárd forint megtakarítást prognosztizálunk kiadási oldalon.

A költségvetési szervek kiadásai prognózisunk alapján 66,9 milliárd forinttal teljesülhetnek felül, ennek részben oka a kormányzati tervnél magasabban teljesülő 2023-as bázis, valamint az, hogy 2023-as megtakarítási kényszer után, a forráshiány miatt működési problémákkal is küzdő költségvetési területeknek engedményeket fog tenni a kormányzat a működési gondok orvoslása érdekében.

Az előrejelzésekben foglalt makropályák, és különösen az inflációs pálya eltérése miatt a nyugdíjkiadások 2024-ban 247,8 milliárd forinttal haladhatják meg a

kormányzat által tervezett szintjüket. Várakozásaink szerint jövőre a 3,2 százalékos GDP növekedési előrejelzésünk miatt még nem kerül sor nyugdíjprémium kifizetésére.

3.3.1.3. Kamategyenleg

Számításaink szerint 2024-ben a kamatkidadások a kormányzati prognózisban vártaknak szerint alakulnak, ugyanakkor a korábban jelzett kamatkidás növekedési kockázatok a 2024-es és az ezt következő évekre is fennállnak.

3.3.1.4. Egyenleg és államadósság

A 2024. évi költségvetés előrejelzésében szereplő bevételi és kiadási tervszámok vizsgálata után prognózisunk szerint az előirányozottnál minimális mértékben 0,1 százalékponttal nagyobb, azaz 2,6 százalékos lesz GDP-arányos deficit.

4. TÁBLÁZAT: A 2024-ES KÖLTSÉGVETÉST ÖVEZŐ KOCKÁZATOK (ELTÉRÉS AZ EGYENLEGTŐL)

Kockázat	Mrd Ft	A GK által előrejelzett GDP arányában (%)
Gazdálkodói befizetések	-16,5	-0,02
Fogyasztási adók	62,7	0,07
Lakossági befizetések	0	0
Szociális hozzájárulási adó	0	0
Bevételi oldali kockázatok	46,0	-0,05
Költségvetési szervek kiadásai	66,9	0,08
Tartalékok felhasználása	-163,4	-0,19
Nyugdíjkiadás	247,8	0,29
Nyugdíjprémium	0	0
Kiadás oldali kockázatok	151,3	0,19
Nettó kamatkidadások	0	0
Központi alrendszer egyenlege	-105,3	-0,12
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0	0
ESA-híd	0	0
Összesen	-105,3	-0,12

Forrás: Magyar Gazdaságkutató számítása

Intézetünk előrejelzése szerint a becsült államadósság – tekintettel a nominális GDP-re és a költségvetési hiányra vonatkozó prognózisunkra – 2024 végére a GDP 67,5 százalékára csökkenhet. Az Alaptörvényben meghatározott adósságszabály

2024-ban is teljesül, míg a stabilitási törvényben szereplő hiánykritérium várhatóan továbbra sem. Az EU adósságszabálya 2024-től lép várhatóan ismét életbe. Ez előírja, hogy az adott tagállam maastrichti adóssága nem haladhatja meg a GDP 60 százalékát, vagy amennyiben mégis meghaladja, akkor az adósság mértékét az ún. egyhuszados szabálynak megfelelően csökkenteni kell. Az EU adósságszabályai szerint is megfelelő mértékben fog csökkenni a magyar államadósság mértéke.

A fenti hiányra és államadósságra vonatkozó prognózist jelentős mértékű bizonytalanság övezi, a pontosabb becslés nagyban függ az energia árak 2024-es alakulásától, a nemzetközi makrokörnyezet jelentősebb gazdasági vonatkozású eseményeitől, a Kormány intézkedési terveitől és valamint a jövő évi költségvetési törvénytől.

3.3.2. A 2025. és 2026. évi költségvetési előrejelzés

A 2025-ben és 2026-ban alapvetően a 2024-ben bemutatott előrejelzési eltérések fennmaradására számítunk. A gazdálkodó szervezetek és a lakosság befizetései összességében továbbra is kismértékben elmaradnak a kormányzati várakozásoktól, a fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételeket pedig felül fognak teljesülni.

A rezsitámogatások értékének csökkenését a kormány tervei nem részletezik, de kalkulációink szerint 10 százalékot meghaladó mértékben fog csökkenni 2025-ben, 2026-ban pedig újabb pár százalékos csökkenés várható. A csökkenő költségvetési rezsitámogatás vagy az energiaárak csökkenését vagy pedig rezsitámogatások hatékonyabbá tételét feltételezik. Az energiaárak alakulását továbbra is bizonytalanság övezi, másfelől hosszabb távon a kormánynak van lehetősége a rezsitámogatások hatékonyabbá tételére is. A különadók nem lesznek teljes egészében kivezethetők 2025-ben sem, becsléseink szerint mintegy 212,9 milliárd forint extra profit adó bevételre van szükség, hogy a gazdálkodó szervezetek adóiból a kormányzati bevételi elvárások teljesüljenek. Vagyis a különadók fokozatos kivezetésére számítunk 2024 és 2025 folyamán.

2025-ben a költségvetési tartalékok (rendkívüli kormányzati intézkedések, céltartalék és beruházási alap) 10 százalék alatti visszafogása is elegendő a várható

bevételi elmaradások és kiadási többletek kezelésére. 2026-ban pedig a tartalékok terhére már megoldható lesz a különadók teljes kivezetése is.

A 2023-as költségvetési törvény előrejelzésben közölt, 2025. és 2026. évi bevételi és kiadási tervszámok vizsgálata után véleményünk szerint a 2025-re előirányzott 1,5 százalékos és 2026-re előirányzott 1 százalékos GDP-arányos deficit célok teljesíthetők. Modellünk alapján 2025 végére 64,7 százalékra 2026 végére pedig 61,0 százalékra csökkenhet a GDP-arányos államadósság, vagyis Magyarország 2025-ben és 2026-ban várhatóan teljesíti mind az Alaptörvényben foglalt, mind pedig az EU adósságszabályában foglalt előírásokat.

A 2025-ös és 2026-os hiányra és államadósságra vonatkozó prognózist az idő előrehaladtával egyre nagyobb mértékű bizonytalanság övezi a 2024-es évi adatoknál jelzett szempontok mentén. Az egyik ilyen bizonytalanságot az jelenti, hogy 2026-ban Magyarországon országgyűlési választások lesznek, és a parlamenti választást közvetlenül megelőző időszakok általában magukban hordozzák a költségvetési fegyelem lazulásának kockázatát.

4. Alternatív pályák

Az előző évi előrejelzéseinkhez hasonlóan, idén is két alternatív forgatókönyvet határoztunk meg az alappályán kívül. Ezen forgatókönyvek középpontjában elsősorban két tényező áll. Az egyik fő tényező az orosz-ukrán háború és hatásai, a másik pedig az Európai Unió források rendelkezésre állása, utalása.

Az első tényező (alternatív pálya) esetében az orosz-ukrán háború eszkalálódása és elhúzódása jelent komoly gazdasági kockázatokat. A szomszédunkban zajló háborúval kapcsolatban a legnagyobb probléma az, hogy nem tudjuk mikor ér véget, továbbá azt sem, hogy milyen újabb Európai Unió szankciók vagy orosz válaszlépések várhatók a háború jövőbeli alakulásával kapcsolatban. Hazánk energiaellátása több szempontból is kitett az orosz energiának, ilyen például a földrajzi helyzet, vagyis Magyarország közvetlenül nem rendelkezik kikötővel, így a cseppfolyósított földgáz (LNG) közvetlen ellátása nem megoldott és az országba való eljutáshoz csőhálózatot kell kialakítani. Ez a magas kitettsége még mindig egy olyan bizonytalansági faktor, amely a magyar makrogazdasági pályát jelentősen befolyásolhatja. Bár Magyarország mentességet kapott a csővezetéken szállított kőolajra és földgázra, azonban a kőolaj biztosításának költsége erőteljesen emelkedik. Ugyanis a Barátság kőolajvezeték tranzitdíját az Ukrajna, míg az Adria-kőolajvezeték tranzitdíját Horvátország emelte a többszörösére az elmúlt időszakban és további emelések vannak kilátásban.

A háborúval kapcsolatban az ukrán mezőgazdaságot segítő humanitárius intézkedések negatív hatásai felerősödtek az Ukrajnával határos országok mezőgazdaságánál. Mint köztudott 2022. február 24-én kirobbant háború miatt az ukrán gabona harmadik országba történő eljutása akadályba ütközött, mivel a Fekete-tengeren keresztüli szállítás megakadt. 2022. július 22-én az ENSZ és Törökország közvetítésével³ egy biztonságos humanitárius folyósó jött létre a gabonaszállítás érdekében. Ugyanakkor az Európai Parlament (EP) Ukrajnát segítő intézkedéseket szavazott meg 2022. májusában. Ennek keretében egy évre eltörlik az ipari termékekre kivetett importvámokat, a gyümölcs- és zöldségfélékre kivetett

³ Európai Unió tájékoztató oldala: <https://www.consilium.europa.eu/hu/infographics/ukrainian-grain-exports-explained/> (2023.04.28.)

behozatali vámokat, illetve az acélexportra kivetett uniós dömpingellenes és importvámokat, és minden vonatkozó védintézkedéseket⁴.

Emiatt az ukrán mezőgazdasági termékek jelentős része nem tranzitként ment tovább a harmadik országokba, hanem az unióban és főként szomszédos országokban maradtak. Tekintettel arra, hogy az ukrán mezőgazdaságra nem vonatkoznak azok a szigorú uniós állategészségügyi és növénytermesztési, -védelmi intézkedések, így az előállítási önköltségük sokkal alacsonyabb. Emiatt 2023. év elején öt uniós ország (Lengyelország, Szlovákia, Bulgária, Románia, Magyarország) több körben fordult az Európai Bizottsághoz a helyzet megoldása érdekében, mivel a vámmentesen beérkező ukrán mezőgazdasági termékek súlyos károkat okoznak a helyi gazdáknak. A helyzet gyors megoldása érdekében Románián kívül az érintett országok saját hatáskörben önállóan döntöttek az importtermékek behozatalának korlátozásáról. Ugyanakkor a tranzitszállítást szigorított ellenőrzés mellett továbbra is fenntartják. Magyarország első körben 2022. június 30-ig vezette be az importkorlátozást. Ugyanakkor 2023. április 27-én az *„EP szakbizottsága megszavazta az ukrán mezőgazdasági termékek uniós behozatalát megkönnyítő autonóm kereskedelem-liberálizációs intézkedés egy éves meghosszabbítását”*.⁵ A tavalyi évi rendkívüli aszály és ez a mostani ukrán mezőgazdasági termékekre vonatkozó mentesség komoly nehézséget idéz elő a magyar mezőgazdaság teljesítményében és az ország élelmiszer-ellátásbiztonságában. Az alternatív pálya háborúhoz kapcsolódó kockázati forgatókönyvet a jelenleg predesztinálnál negatívabb gazdasági folyamatok határozzák meg, amelynek középpontjában az energiahordozók árának ismételt drágulása, a forint árfolyamának gyengülése, a külkereskedelmi egyensúly romlása, illetve az infláció magas szinten ragadása jelenik meg.

A második alternatív pálya fókuszában az Európai Unió pénzek lehívásával kapcsolatos pozitív megközelítés áll. Az uniós forrásokkal kapcsolatos kommunikáció sok esetben nehezen követhető, a tárgyalások zajlanak, továbbá az Európai Bizottság 2022. december 12-én elfogadta⁶ a magyar helyreállítási- és

⁴ Európai Parlament hivatalos közleménye: <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20220517IPR29933/meps-approve-suspension-of-eu-duties-on-all-ukrainian-exports> (2023.04.28.)

⁵ Agrár híroldal: <https://www.napi.hu/gazdasag/gabona-import-mezogazdasag-nagy-istvan.770426.html> (2023.04.28)

⁶ RRF program jóváhagyása: <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2022/12/12/nextgenerationeu-member-states-approve-national-plan-of-hungary/> (2023.04.28)

rezilienciaépítési terv (RRP) programját, majd 2022. december 22-én⁷ pedig a Partnerségi Megállapodást. Így a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) keretében 5,8 milliárd euro RRF-támogatás és max. 9,7 milliárd euro RRF-hitel, míg a Partnerségi Megállapodáshoz kapcsolódó Operatív Programok (MFF) esetében pedig a társfinanszírozással együtt mintegy 14 ezer milliárd forint forrást sikerült biztosítani a 2021-2027-es költségvetési ciklusból. Az év végi jóváhagyásoknak köszönhetően jelenleg forrásvesztés nem áll fenn az uniós forrásoknál. Ugyanakkor a 2021-2027-es uniós források hozzáférhetőségéhez több feltételt (igazságszolgáltatási reform, közbeszerzés még átláthatóbbá tétele, egyéb horizontális szempontok) kell még teljesíteni. Navracsics Tibor területfejlesztési miniszter 2023. április elején elmondta, hogy „a mi terveink szerint 2023-ban 1,5 milliárd euró, 2024-ben 2 milliárd euró, 2025-ben 2,8 milliárd euró érkezik Magyarországra.”⁸ Azonban az érdemi megegyezés lezárása, a tényleges 2021-2027-es költségvetéshez kapcsolódó uniós források utalásának időszaka mindig toródik, újabb és újabb szempontok miatt. Ennek ellenére a második alternatív pálya esetében azzal számolunk, hogy az ország legalább részben hozzájut a felfüggesztett forrásokhoz. Ennek hatására javul a befektetői hangulat és az ország kockázati megítélése is, illetve folytatódik a forint erősödése, valamint a támogatott vállalati és lakossági beruházások is növekedni fognak.

4.1. Alternatív pálya 1.

Az első alternatív pálya esetében az alapfeltevésünk az, hogy a háború elhúzódik, illetve az érvényben lévő 10 szankciós csomag után újabb szankciós területek következnek. Mindemellett a napokban egy évvel meghosszabbításra került, az ukrán mezőgazdasági termékek uniós behozatalát megkönnyítő intézkedéseknek a magyar gazdaságra gyakorolt hatása.

Ezzel kapcsolatban a főbb megállapítások:

⁷ A Partnerségi megállapodás elfogadása, Uniós közlemény: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7801 (2023.04.28)

⁸ A Somogyi Kereskedelmi és Iparkamara Gazdasági kihívások 2023 című rendezvénynek a rövid közleménye: <https://kormany.hu/hirek/megoldasokat-kell-talalni-a-teruleti-kulonbsegek-kezelesere> (2023.04.28.)

- + Feltevéseink szerint egy váratlan tűzszüneti megállapodást követően sem oldanák fel a szankciókat.
- + Az energiahordozókra vonatkozó korlátozó intézkedésekre való nyomás tovább fokozódik. Tavalyi évben a földgázra és a kőolajra, valamint a kőolajból készült termékekre vetettek ki szankciót. A 2023-as évben pedig az atomenergiával kapcsolatos intézkedések vannak a célpontban. Bár Magyarország a csővezetéken szállított kőolajra és földgázra mentességet kapott, azonban az ellátásbiztosítást megnehezítik a szankciós intézkedések.
- + Az energiahordozókra kivetett korlátozások árfelhajtó hatását nem tudjuk kivédeni. A földgáz és a kőolaj áremelkedése mellett a tranzitdíjak többszörösére emelkedtek és várhatóan tovább emelkednek.
- + A fenntartott szankciók következtében a 2023-as tél betárazási időszakában, a kereslet növekedésével, újra jelentősen megnő a földgáz világpiaci ára. A tavalyi (2022) tél enyhe volt és a lakossági és vállalati fogyasztás is csökkent, így a tározók nagyobb töltöttségről kezdik meg a feltöltést. Ugyanakkor az energetikai szakértők szerint az idei betárazás bonyolultabb lesz, mert az előző évben a szankciós intézkedések életbe lépése előtt még az orosz földgázt használták, azonban az idei télre már ez nem fog rendelkezésre állni.
- + A magas energiakitettséggű (energiaintenzív) vállalkozások, -ágazatok, illetve a rezsicsökkentés biztosítása miatt a központi költségvetés számára is jelentős többletköltség jelenik meg.

A legnagyobb problémát ebben az esetben az előző évhez hasonlóan a gáz ára és az orosz importnak való, meghatározó kitettség jelentené. A növekvő energiaárak makroszinten az egyensúly romlásához vezethetnek, továbbá negatívan befolyásolhatják a befektetői hangulatot, ami a forint erősödő trendjének megtöréséhez, majd gyengüléséhez vezethet. A magas energiaköltségek mikroszinten is befolyásolnák a gazdaságot: a termelési költségek emelkedése a fogyasztói árak növekedéséhez vezetnének, amelynek köszönhetően a dezinflációs folyamatok a vártnál lassabban kezdenének hatni a magyar gazdaságban. Így összességében idén a pénzromlás üteme idén elérheti a 20 százalékot és az év végére sem lehetne egy számjegyjű inflációt elérni. Ezt követően 2024-ben 7,8, 2025-ben 6, míg 2026-ben 3,2 százalékos lehet az infláció.

A feszített munkaerőpiac ellenére a bérek vásárlóértéke csökken, mivel a vállalkozások a dolgozóik bérét nem tudják az inflációs szinttel megemelni. A lakosság visszafogja a vásárlásait. A fogyasztás és a beruházások visszaesése pedig makroszinten a belső kereslet 3,1 százalékos visszaesését jelenti. A következő években a belső kereslet ugyan emelkedik, azonban az alappályában prognosztizáltnál kisebb mértékű bővülésre lehet számítani. Rendre 2,1, 4,4 és 3 százalékos bővülést várunk a 2024-2026-os időszakban.

Az alappályánál magasabb szinten ragadó infláció és az árfolyamkockázat a jegybankot is nehéz helyzetbe hozná. Ebben az esetben az irányadó kamat és az alapkamat a vártnál később érne össze, illetve a jegybanki alapkamat csökkentésének kérdése is kitolódna. Feltételezéseink szerint a jegybank 2024-től kezdené meg a jegybanki alapkamat csökkentését, így ezen év végére 10,2 százalékos kamatszintre számítunk. Az alapkamat az előrejelzési horizont végére mérséklődne 3,5 százalékra.

A növekvő energiaköltségek, a magas infláció, illetve a kedvezőtlen kamatkörnyezet negatívan befolyásolnák a gazdasági növekedést, amelynek köszönhetően a foglalkoztatás is lassabb ütemben tudna csak bővülni, a munkanélküliségi ráta magasabb szinten ragadhat. A munkanélküliségi ráta idén 5,2, a következő két évben 5,8, majd 2026-ban 5,4 százalékos lehet. Így az alappályához képest nagyságrendileg 0,4 százalékponttal magasabb munkanélküliségi rátát tartjuk lehetséges.

A költségvetés tekintetében a negatív forgatókönyvünk részeként megvizsgáltuk annak a lehetőségét, hogy mi történik akkor, ha az Európai Bizottság az uniós források folyósításáról szóló tárgyalásokat elhúzza, hogy így gyakoroljon nyomást, másrészt a források 10 százalékán végleges elvonásával is megbünteti Magyarországot. Feltételezésünk szerint a Kormány válaszként részben le tudja csökkenteni az uniós programok kiadásait, valamint 30-ról 40 százalékra emeli a központi tartalékok visszatartását a költségvetési hiány mérséklése érdekében. Végül pedig államkötvények kibocsátásával/hitelek felvételével tudja biztosítani a forrásokat a visszatartott uniós kifizetések pótlására. Modellszámításaink szerint a leírt kormányzati válaszlépések végrehajtása esetén mindössze 0,2 százalékkal magasabb a 2023-as deficitet eredményezne egy ilyen esemény a negatív beruházási és növekedési hatások mellett.

Az alternatív pálya 1 százalékponttal magasabb éves inflációja és az 0,3 százalékponttal alacsonyabb GDP növekedése összességében a költségvetés pozícióját javítja az adóbevételek növekedésén keresztül, ugyanakkor negatív hatást gyakorol a nyugdíjkiadásokra és kormányzati szervek kiadásaira. Az összesített hatás mindössze 40-50 milliárd forint nagyságrendű többletbevételt eredményez számításaink szerint.

5. TÁBLÁZAT: AZ ELSŐ ALTERNATÍV FORGATÓKÖNYV MELLETI MAKRÓPÁLYA („MAGASABB INFLÁCIÓ”) (SZÁZALÉK ÉS SZÁZALÉKPONT)

	2023		2024		2025		2026	
	Első alternatív pálya	Eltérés az alappályától	Első alternatív pálya	Eltérés az alappályától	Első alternatív pálya	Eltérés az alappályától	Első alternatív pálya	Eltérés az alappályától
Bruttó hazai termék (volumenindex)	0,4	-0,3	2,9	-0,3	3,6	-0,2	2,8	0
Belső kereslet (volumenindex)	-3,1	-0,7	2,1	-0,7	4,4	0	3	-0,4
Kivitel volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	7,1	0,2	3,7	0,2	2,3	-1	8,7	0,7
Behozatal volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	4,3	-0,1	2,6	-0,1	1,7	-0,8	7,5	0,4
A külkereskedelmi áruforgalom egyenlege (milliárd euró)	-5,3	0,6	-3,9	1,1	-3,2	0,8	-1,7	1,3
Fogyasztói árindex (%)	20,1	1,2	7,8	2,6	6	2,3	3,2	0,5
A jegybanki alapkamat az időszak végén (%)	13	0	10,2	2,3	4,6	1	3,5	1
Munkanélküliségi ráta (%)	5,2	0,1	5,8	0,3	5,8	0,4	5,4	0,4
A bruttó átlagkereset alakulása (%)	18,7	1,1	10,2	2,6	7,6	2,3	5,9	1,6
A folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP százalékában	-4,1	0,3	-3	3,2	-2,3	4,9	-1,1	5,3
Külső finanszírozási képesség a GDP százalékában	-1,9	0,3	-0,8	3,2	-0,2	4,9	1	5,4
Az államháztartás ESA-egyenlege a GDP százalékában	-4,0	-0,1	-2,6	0	-1,5	0	-1,0	0
Államadósság a GDP százalékában	69,1	0,7	68,7	1,2	65,7	1,3	62,3	1,2
Az államháztartás elsődleges egyenlege a GDP százalékában	-1,4	-0,1	0,8	0	1,9	0	2,2	0

Forrás: Magyar Gazdaságkutató számítása

4.2. Alternatív pálya 2.

A második alternatív pálya az elsővel ellentétben a jelenlegi helyzet pozitív irányba történő elmozdulását predesztinálja. Az optimista forgatókönyv középpontjában a Magyarországnak járó, az Európai Unió által zárolt források lehívása áll. Amennyiben ez megtörténne számos felfüggesztett hazai beruházást meg lehetne valósítani, ami a beruházások és a kormányzati kiadások növelésén keresztül ösztönözné a gazdasági növekedést. Előrejelzéseink szerint a belső kereslet kisebb mértékű – 1,8 százalékos – zsugorodására számíthatunk. Azonban további években kiegyensúlyozott mértékben rendre 2,8, 3,9 és 3,6 százalékkal növekedne a belső kereslet. Emellett a kormányzati kiadások nagyobb mértékű emelkedését várjuk. Az alappályához képesti 2 százalék alatti növekedést az uniós források megemelnék. Idén 2,2 százalék lehet a kormányzati kiadások növekedése, míg 2024-ben 2,8, 2025-ben 2,7, 2026-ban pedig 2,5 százalék lehet. A források érkezése egyrészt emeli az idei kiadásokat, másrészt növekedné a kormányzat mozgásterét és további költsékezésre ösztönözhet. Számításaink szerint az uniós források lehívásával a magyar gazdaság idén 1 százalékkal növekedhetne, míg a következő években rendre 3,4, 3,7 és 3,1 százalékos lehetne a bővülés mértéke.

Emellett a kedvező helyzet pedig növelné a befektetői bizalmat, továbbá az országgockázatot csökkentené, mivel a hitelminősítők az egyik legfőbb kockázati tényezőként értékelték az uniós forrás megérkezésének bizonytalanságát. A befektetői bizalom a forint erősödéséhez vezethet.

Az inflációs folyamatokat tekintve a belső kereslet emelkedésével összhangban az alappályához képest némileg magasabb inflációt prognosztizálunk: 2023-ban 19, 2024-ben 5,7, 2025-ben 4,3, míg 2026-ban 3,2 százalékos inflációt feltételezünk. Ezzel egyetemben a monetáris lazítás is lassabb ütemű lehet: 2024 végén 8,6, 2025-ben 4,5 és 2026-ban 2,7 százalékos lehet a jegybanki alapkamat.

Az extra források és a dinamikusabb GDP növekedés összességében pozitív hatást gyakorolna a költségvetési egyenlegre is, amely kedvezőbb adósságpályát eredményezne.

A költségvetés tekintetében a pozitív alternatív forgatókönyv a magasabb nominális GDP növekedésnek köszönhetően költségvetés pozícióját kismértékben

javítja az adóbevételek növekedésén keresztül, így 2023-ban 0,1 százalékkal kedvezőbb hiány várható. A magasabb adóbevételek 2024-ben a különadók nagyobb mértékű csökkentését is lehetővé teszik, és a teljes kivezetés már 2025-ben megvalósulhat.

6. TÁBLÁZAT: A MÁSODIK ALTERNATÍV FORGATÓKÖNYV MELLETI MAKRÓPÁLYA („EU-S FORRÁSOK”) (SZÁZALÉK ÉS SZÁZALÉKPONT)

	2023		2024		2025		2026	
	Második alternatív pálya	Eltérés az alappályától	Második alternatív pálya	Eltérés az alappályától	Második alternatív pálya	Eltérés az alappályától	Második alternatív pálya	Eltérés az alappályától
Bruttó hazai termék (volumenindex)	1	0,3	3,4	0,2	3,7	-0,1	3,1	0,3
Belső kereslet (volumenindex)	-1,8	0,6	2,8	0	3,9	-0,5	3,6	0,2
Kivitel volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	6,8	-0,1	3,2	-0,3	3	-0,3	7,7	-0,3
Behozatal volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	4,6	0,2	2,5	-0,2	2	-0,5	6,9	-0,2
A külkereskedelmi áruforgalom egyenlege (milliárd euró)	-6,3	-0,4	-5,4	-0,4	-4,3	-0,3	-3,5	-0,5
Fogyasztói árindex (%)	19	0,1	5,7	0,5	4,3	0,6	3,2	0,5
A jegybanki alapkamat az időszak végén (%)	13	0	8,6	0,7	4,5	0,9	2,7	0,2
Munkanélküliségi ráta (%)	5	-0,1	5,4	-0,1	5,4	0	5	0
A bruttó átlagkereset alakulása (%)	17,7	0,1	8,1	0,5	5,9	0,6	4,8	0,5
A folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP százalékában	-4,7	-0,3	-3,9	2,3	-2,9	4,3	-2	4,4
Külső finanszírozási képesség a GDP százalékában	-2,5	-0,3	-1,7	2,3	-0,8	4,3	0	4,4
Az államháztartás ESA-egyenlege a GDP százalékában	-3,8	0,1	-2,6	0	-1,4	0,1	-1,0	0
Államadósság a GDP százalékában	68,4	-0,3	67,7	0,2	64,8	0,3	61,7	0,6
Az államháztartás elsődleges egyenlege a GDP százalékában	-1,2	0,1	0,8	0	1,8	0	2,2	0

Forrás: Magyar Gazdaságkutató számítása

5. Előrejelzési táblázata

7. TÁBLÁZAT: ELŐREJELZÉS

	2022	2023	2024	2025	2026
Bruttó hazai termék (volumenindex)	4,6	0,7	3,2	3,8	2,8
Belső kereslet (volumenindex)	4,8	-2,4	2,8	4,4	3,4
Kivitel volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	10,3	6,9	3,5	3,3	8,0
Behozatal volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	9,5	4,4	2,7	2,5	7,1
A külkereskedelmi áruforgalom egyenlege (milliárd euró)	-8,5	-5,9	-5,0	-4,0	-3,0
Fogyasztói árindex (%)	14,4	18,9	5,2	3,7	2,7
A jegybanki alapkamat az időszak végén (%)	13,0	13,0	7,9	3,6	1,8
Munkanélküliségi ráta (%)	3,6	5,1	5,5	5,4	5,0
A bruttó átlagkereset alakulása (%)	17,6	17,6	7,6	5,3	4,3
A folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP százalékában	-7,5	-4,4	-6,2	-7,2	-6,4
Külső finanszírozási képesség a GDP százalékában	-4,8	-2,2	-4,0	-5,1	-4,4
Az államháztartás ESA-egyenlege a GDP százalékában	-6,2	-3,9	-2,6	-1,5	-1,0
Államadósság a GDP százalékában	73,3	68,7	67,5	64,5	61,1
Az államháztartás elsődleges egyenlege a GDP százalékában	-3,5	-1,3	0,8	1,9	2,2
Euróárfolyam (HUF)	390,6	392,2	402,1	412,3	414,3

Forrás: MNB, KSH, Forrás: Magyar Gazdaságkutató számítása